

50

FINSKA ADELNS OCH RIDDARHUSETS
HISTORIA

Med den Philosophiska Facultetens i Åbo bifall,
under Inseende af

JOH. FREDR. WALLENIUS,

*Canzli-Råd, f. d. Eloquentiæ Professor, Riddare af Kejsarl.
St. Wladimirs Ordens tredje och St. Annæ Ordens
andra class,*

utgifven,

och,

för Lagerkransens vinnande,

till allmän ompröfning framställd

af

GUSTAF AMINOFF,

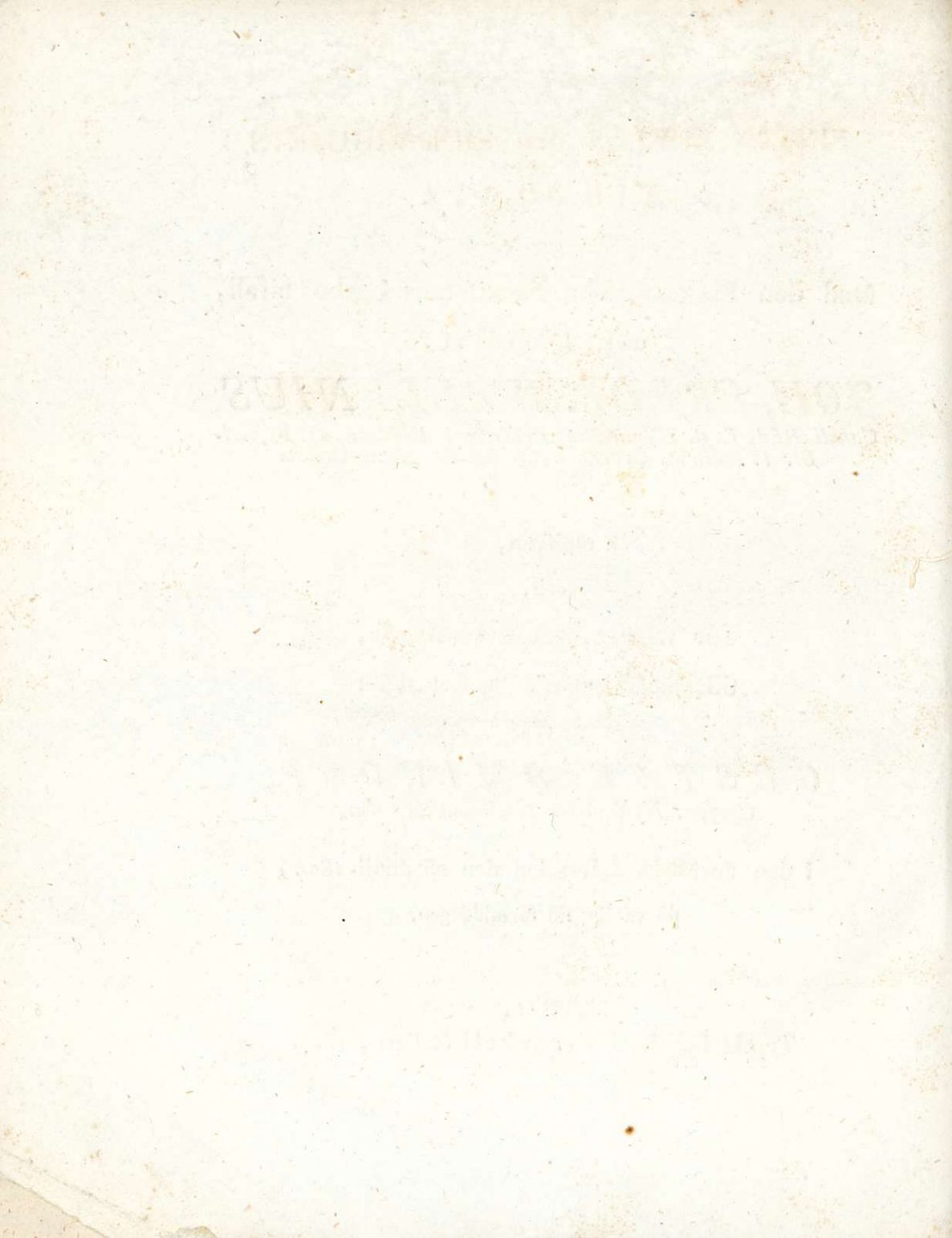
Grefve, Nyländska Nationens Medlem,

i den Juridiska Lårosalen den 23 Junii 1827,

på vanlig tid förmiddagen.

ÅBO,

Tryckt hos J. C. Frenckell & Son, 1827.

Vidt och omätligt är Genealogikens fält: vid sin början och urgräns väl än inskränkt inom en enda liten punkt, men höljdt, för dem som stå på afstånd, i töcknet af antingen lösa fabelsägner eller obevarade och rent försvunna minnen; i sin fortgång, efter hand allt mer vidsträckt och mindre öfverskådligt; och än aldrig af någon öfverskådadt, eller för någon möjligt att öfverskåda med den jemna och vidtblickande uppmärksamhet som skulle mågta uppfatta detta fälts vidd och göra reda för dess successiva tillväxt och utbredning. Plantan, så länge hon än är frö, döljer sig obemärkt i jordens sköte; derur uppkommen, men ock än sedan länge enkel och klenvåxt, skådas hon i detta tillstånd blott af det grannsynnare ögat; dock småningom fortvåxer hon, och grenar sig, och vidgas, och nedskjuter stundom, liksom Americas Lianer, nya rotbårande och vidtfördelta telningar, hvarur åter, på nya sträckor, nya stammar uppgå i dagen, och sjelfva stråfva upp att synas. CICERO, fast härstammad från Roms tredje Konung 1), ansågs dock på

A

tjen:

1) *Tullius* = = = = =
Regia progenies, & Tullo sangvis ab alto.

SILIUS ITALICUS L. VIII. v. 406 sq.

Andre åter hänledde, enligt PLUTARCHUS i CICEROS Lefverné cap. 1, hans härkomst från en Volskisk Konung; men i hvilketdera af dessa fall som helst, var han af Kungligt blod.

tjenstebanan som en blott parvenu (*homo novus*); i Jemtland finnas ännu Bönder, som räkna Ridder SKONKE (SKUNK, af släkten n. 660 på Svenska Ridderhuset) i *Hackås* för sin stamfader 2); och mången Nordens, om ej Öfverkonung, dock åtminstone Fylkes-Konung, nedsteg i sina närmare eller fjernare ättlingar till lika stånd.

Nåst de Regerande Husen, har, i alla Länder, Adeln, framför alla öfriga Släktstammar, sökt så långt bort som möjligt reda på sitt upphof, och på Slägternes småningom skedda utgreningar, för att derefter kunna uppgöra och oafbrutet fullfölja sina Ättelängder. Lätt är likväl att inse, att dessa för den äldre tiden måste vara ej endast ofullständiga, utan ock ofta opålitliga. Långe anförtrordes de åsyftade Släktregistren blott åt det oskrifna minnet, som snart antingen lät dem undfalla sig, eller ej bibehöll dem oförändrade; de skriftliga anteckningarne, oberåknadt deras sednare ursprung och länge äfven sällsynthet, torde merendels hafva varit endast fragmentariska och flygtigt uppgjorda; stadda, såsom väl oftast fallet var, blott uti enskilt gömma, blefvo de småningom antingen redan i antecknarens egen hand förslitna, eller, efter honom, af okunnigare släktingar vanvårdade eller rent af förstörda; och ej ens på något mera offentligt ställe (Slott, Kloster, eller annat Archiv) nedlagda, voro de säkra mot det, enskilda Samlingar ännu oftare drabbande, missödet att vid en vådeld uppgå uti rök, eller vid en fiendtlig härjning förskingras och till intet göras. Dessutom gifvas, likasom Folkvandringar, äfven Släktvandringar:

-
- 2) HÜLPHERS om Jemtland sid. 111 f. Jemför VON STJERNMANS Adliga Matrikel sid. 553, och ROTHLEIBS så kallade Hand-Matrikel sid. 230, samt LAGERBRINGS Svea Rikes Historia Del. II. sid. 300.

gar: för de äldsta tiderne nästan sagdt alldeles icke, och för de sednare blott ofullkomligt, kända. Åtten LAUW (n. 957) var Engelsk, blef för vid pass 150 år sedan i Sverige naturaliserad, år der för detta utlocknad, men fortlefde åtminstone ännu för ett halft Sekel sedan på Lifländska Riddarhuset i Riga 3; likaså, och förmodligen ännu i dag, på Estländska Riddarhuset i Rewel 4) åtten BAGGHUFVUD (Sv. R. n. 755), år 1565 från Norrige till Sverige inkommen, men dels der utgången, dels derifrån bortflyttad; och af Svenska familjen SILFVERHARNISK (n. 697), hvars tillvarelse på det Svenska Riddarhuset långesedan upphört, funnos ån åtminstone år 1812 åttlingar bosatte uti St: Petersburg. Det bör då icke synas underligt att åfven i de mest lysande Åtters Genealogier finna luckor, ovissheter och stridigheter, ja till och med oriktigheter. Först PERINGSKJÖLD den äldre upptäckte, att Sveriges yngre OXENSTJERNOR härstamma på manssidan från AMBJÖRN SIXTENSSON SPARRE; om BONDE-åtten år af samma fädernestam med Konung ERIC JEDVARDSSON den Helige, tvistas ännu 5); om PEDER MAGNUSSON till *Tärna*, som i Sverige först upptog BRAHE-namnet, var son af MAGNUS LARSSON till *Mohammar* eller af MAGNUS PLATA (VON PLATEN), har CARL HILLEBRANDSSON UGGLA 6) gjort tvifvelaktigt; och ERIC ERLANDSSON, som år 1414 blef Svea Rikes Marsk, göres af någre till en GEET, af andre till en PUKE, och af ån andre till en SPARRE.

A 2

Ovis-

-
- 5) Se HUPELS Topographische Nachrichten von Lief- und Ehstland, 2:r Band s. 57 och BÜSCHINGS Magazin für die neue Historie und Geographie; III:r Theil s. 234.
 - 4) HUPEL dersammastådes sid. 61.
 - 5) ROSENHANES Konunga-Längd sidd. 17, 31 ff.
 - 6) I Svea Rikes Råds-Längd Afdeln. III. sid. 65 f.

Ovissa, eller åtminstone trassliga, hafva i äldre tider, och särdeles före det femtonde Seklet, Adelns Slågtlångder vidare blifvit genom åtskilliga andra, viktigt men menligt inverkan, omständigheter. Vål åro Sköldvapnen också i Norden, liksom i andra Länder, gamla 7); men ett egentligt och årflikt symbol hafva de först efter hand blifvit, och voro i sin början endast sjelfvalda och personliga, i fred Bomärken, i krig Skilje- eller Igenkännings-tecken, samt låra i Sverige ej förr än omkring år 1250 hafva fått sin rätta betydelse 8). Förut, och stundom än långt sedermera, voro de efter fritt behag sjelftagna 9), och det stundom till och med utan verkligt adelskap 10):

-
- 7) *Scuta*, säger TACITUS om Germanerne (cap. 6), *lectissimis coloribus distingvunt* (cfr. *Annal. L. II. c. 14*), men några ständiga Ådlings- och Åtte-vapen vet han dock icke af, och har ej ens beskrifvit ett enda personligt. Bättre underrättade vilja, fast åt ett annat håll, vissa äldre Tyska Vapenböcker, för sin del, synas vara, och framställa derföre ej blott *Josuas* vapen, detta ungefår sådant som ån lefvande åtten HASTFER's, utan ock *Adams* och *Noachs*; se SCHÖNBERGS Anmärkningar vid Heraldikens öden i Sverige, hos GJÖRWELL i Svenska Mercurius för Julii månad 1757 sid. 29 f. Jemför JOH. IHRES och ERIC GALLES Disputationer de Natura Insignium, cum applicatione ad Insignia Nobilitatis Svecanæ (Ups. 1747, 1748) p. 6.
- 8) LAGERBRING Del. II. sid. 701 f. 99, 301. BERCH om forðna Svenska Stridsvapen, i GJÖRWELLS Nya Svenska Bibliothek Bandet II. sid. 305 f. Jemför SCHÖNBERG på nåst åberopade ställe sid. 30 f. C. H. UGGLA, ock i Svenska Mercurius för November månad 1760 s. 327. ROSENHANE sid. 32, och CARL THYSELII Disputation (Præs. E. M. FANT, Ups. 1787) de Origine Insignium Nobilitatis Svecanæ p. 7 sq.
- 9) Så gjorde i förstone åfven Konungar och Konungabröder; t. ex. den Norrske OLOF HARALDSSON och den Danske

10): det första kända, af Svensk Öfverhet förlänta Skölderbref är det ERIC XIII den 1 October 1431 gaf åt THORD SANDERSSON 11); ty ehuru redan K. MAGNUS LADULÅS, som ock vid

BENGT SVENSSON (bror till KNUT IV eller den Helige); se LAGERBRING Del. I. sid. 405. Del. II. sid. 95.

10) Så tro LAGERBRING Del. IV. sid. 75 (jempfö dock äfven sid. 270 f.), ROSENHANE i UGGLAS Rådslängd I. Afd. sid. 24 (jfr. III Afd. sid. 49 f.), och AF BOTIN i Svenska Folkets Historia sid. 681 f. om den ryktbare frisinte Rådsheren ENGELBRECHT ENGELBRECHTSSON, och förmena, äfvensom VON DALIN i sin Svea Rikes Historia Del. II. Cap. 16 §. 15, honom sjelf och hans Fader blott hafva varit frie Odalmän vid Kopparberget. Först sedan Ridderskapet och Adeln vid 1697 års Riksdag besvärat sig deröfver att flere utom Ståndet, dels i sina Sigill, dels ock vid andra tillfällen, brukade öpen hjälm, kronor och vapen, förklarades genom Kongl. Resol. af den 26 Januar. 1698, att så vida ingen på det sättet komme till åtnjutande af adliga förmåner, ville väl synas att slikt ej kunde vara af synnerligt värde, men att saken dock borde rättas. I Kongl. Förordn. af den 10 Aug. 1762 inskränkes förbudet i denna del blott till Adelig sköld och öpen hjälm.

11) Det läses i BENGT BERGII Nya Förråd af Handlingar i Nordiska Historien sid. 191 f. Jempfö SCHÖNBERG i Svenska Mercurius för Augusti månad 1757 sid. 152, och LAGERBRING IV. Del. sid. 266. Att emellertid ej allenast Sköld och Hjelm långt förut varit brukade, utan ock alle innehafvare af Landets högsta embeten blifvit, både i egne och sine afkomlingars personer, så framt ej desse sednare af fattigdom hindrats att göra sig hos Öfverheten kände, ansedde och hållne för Adel, är en sidstbemålte Författares på samma ställe gjorda och ganska sannolika gissning. Jfr. Del. II. sid. 702. Att med EBERHARDT (Historia om Sveriges Adel, §. 26) räkna början af årfylligt Adelskap och obesutne Adelsmän i Sverige, först från ERIC XIV:s och JOHAN III:s tider, eller närmare sagdt från Adelige Privi-

vid år 1284 höll, under sitt möte med K. ERIC GLIPPING af Danmark, ett lysande Tornerspel 12), gjorde genom sina bekanta Stadgar af år 1280 och 1285 13) förändring i den förra tidens Adelskap, och skilde mellan *Riddare*, *Svenar af Vapn*, och *allmänneliga Frälsemän*, samt inbegrep egentligen de 2:ne förra classerne under Vålborna Mannanamn 14), och mycken skillnad från den tiden blef emellan Sköldebref och Frälsebref, helst dessa sednare kunde äfven af Vapensynare och Mönsterherrar, ja till och

legierne af den 8 Julii 1569 (de kunna läsas tryckta i Åbo Tidningar för 1782 N:o 52 — 54, 57, 58) år utan tvifvel för långt gängit.

12) Se ERICI OLAI Historia Svecorum Gothorumque, Stockh. 1615, L.III. p. 153 sq. och LAGERBRING Del. II. sid. 617.

13) De äro in extenso tryckta i HADORPHS Bilagor till Bjärköa-Rätten sid. 1 ff. Jemför LAGERBRING Del. II. sidd. 597 — 600 och 698, VON DALIN Del. II. Cap. 8 §. 15, och EBERHARDT §§. 7—9.

14) *Våpnare* (såger ROSENHANE i Råds-Längden I Afd. sid. 11 och följ.), eller *Svenar af Vapn*, var den nedra classen af Adeln. = De började i MAGNI LADULÅS's tid att stadga sina Sköldemärken, på det den ena Slågten skulle skiljas från den andra, ty det lærer ej behöfva påminnas att deras värdighet var ärfstelig. De betäckte sitt Vapen med en öpen Tornerhjälm, då deremot de allmänna Frälsemännen förde en tillsluten Hjälm. Frälsemän kallades sådane Bönder som redo för sina Hemman. Mågtade ej deras arfvingar hålla häst, utan tjente till fot, blef han åter förvandlad till Bonde. Desse Frälsemän räknades ej ännu till Adeln, så vida de ej af Konungen eller Riksföreståndaren blefvo med Sköldebref hedrade. = Emellan Riddare och Våpnare var för öfrigt ingen skillnad, blott att de förre buro Herrenamn, men de sednare icke. Jemför LAGERBRING Del. II. sid. 704 f. Del. III. sid. 785. Del. IV. sid. 25 f.

och med af Ärkebiskopen i Lund som Riks-Primat, meddelas 15), har dock utaf det förra slaget intet äldre hunnit till våra tider än THORD SANDERSSONS. Men Vapnen, ehvad de voro förlänta eller sjelfstagna, ombyttes äfven ofta: ofta, heter det hos en redan flere gånger nämnd Författare, förde Fader och Son olika märken i deras Sköldar 16). Än utverkades dessa ändringar, under namn af Vapenförbåttringar 17), hos Öfverheten, än skedde

15) Exempel derpå anföras af LAGERBRING Del. II. sid. 140, 876. Del. III. sid. 784 f. Del. IV. sid. 268.

16) UGGLAS Råds-Längd III Afdeln. sid. 77. Uttrycket är hämtadt ur JAC. VON ENGESTRÖMS Intrådestal i Vitterhets-Historie- och Antiquitets-Academien; se denna Academies Handlingar I Del. sid. 218. Stundom, fast man bibehöll Vapnets hufvud-idée, tillåt man sig icke dess mindre en godtycklig omställning af dess delar, så att t. ex. Riksföreståndaren STEN STURE den yngre förde NATT och DAGS vapnet alldeles sådant som det än i dag är, men fadren SVANTE STURE, åtminstone i sitt Sigill, med omvänd färgfördelning; se PERINGSKJÖLDS Monumenta Uplandica per Thiundiam sid. 90 f. På sina Mynt deremot förde de begge alldeles lika vapen, nemligen det vanliga NATT och DAGS (se BRENNERS Thesaurus Nummorum Sveogoth. Tab. 8, 9 och 12), som åter gör föränderligheten än mera i ögonen fallande. Jemför SCHÖNBERG på anf. ställe sid. 147.

17) Så begärte, år 1614, och kort efter sin hemkomst från Polska fångenskapen, CARL CARLSSON GYLLENHJELM, som ock följande året upphöjdes till Friherre, förbåttring af sitt förra Vapen; se LÖNBOMS Historiska Archivum II:dra Stycket sid. 12. (Hurudant hans förra Vapen var, beskrifver ROSENHANE i Konunga-Längden sid. 59). Man påstår ock (se NILS CASSTRÖMS Disputation under ELIAS FRON-DIN de utriusque Falonis Bure in Patriam meritis, Ups. 1746 p. 21, SCHÖNBERG i Svenska Mercurius för October 1757 sid. 425, och VON STJERNMANS Matrikel sid. 141),

de de, och det ofta nog, efter eget behag och utan dertill verkligen inhämtadt tillstånd 18): icke allenast upptog man sin Moders vapen, och försakade Fadrens 19), utan antog

att redan ERIC KNUTSSON eller den X:de, af erkånsla mot FALE BURE den yngre, för det denne vid SVERKER II:s upptråde på Svea thron, råddat hans lif, och sedermera med Norrsk tillhjälp beredt honom segren vid Gestilren och återskaffat honom sin Fars krona, förbättrat BURE-vapnet med en beväpnad Arm, och med två ofvan hjelmen tillagda, korsvis ställda Norrska Vapenyxor; men LAGERBRING Del. II. sid. 299 betviflar detta allt, så vackert det än låter, med desto mera skål, som än den tiden inga stadgade Adliga vapen funnos: emellertid fortlefver traditionen uti yngre BURARS och BURENSKJÖLDARS Vapen. Om den Vapenförbättring ERIC XIV 1565 förlånte åt sin det året segerrike Amiral JACOB BAGGE af Bo, se VON STJERNMAN i dess nyssnämnda Verk sid. 263.

- 18) LAGERBRING Del. II, Föret. §. 15, och Del. IV. sid. 568. Sådant var vål och fallet med Domprobsten i Upsala Mag. ANDERS ANDERSSON AND, som efter sitt intråde i det Andeliga Ståndet, förändrade sitt Vapen, från 3:ne Ånder på en bande, till en enda, sinmande, And, och strödde rummet deröfver med Liljor och Rosor; se UGGLA Afdeln. II. sid. 11. Huru TOTT, KNUT (n. 26) och TOTT af Skedebo (n. 88), fast begge härkomna af en och samma stam, skilja sig i vapen, utvisar Vapenboken: begge hafva de Skölden både klufven och delad, och således ålven begge fyra Fält; men den förres första och fjerde fält åro röda, det andra och tredje af guld, den sednares i det mesta tvertom; Grefliga åttens TOTT (n. 114) har i viss mån sökt förena begges idéer, men den Knutska är dock den rådande och ultimata.
- 19) Så utbytte NILS AMBJÖRNSSON SPARRE, som förut redan i sina yngre år, i stället för SPARRE-vapnet, upptagit sin Farmoders Fru INGRID AMBJÖRNSDOTTERS till *Waxtorp*, ån en gång på ålderdomen, och gemensamt med sin Son

tog ock på måfå, eller med åtminstone ingen känd anledning, samt ofta i strid mellan namnet och det nya vapnet 20), en annan Ätts sköldemärke; och någon gång gjorde en blott tillfällighet, att flere Slågter kommo att tagå sig eller få ett och samma eller nära lika vapen 21);

B

och

BENGT NILSSON, sitt ärfda både Fädernevapen och namn, mot sin Moders, som var en dotter af NILS BENGTTSSON OXENSTJERNA till *Langsrum*; se BERCH om Namnkunniga Svenska Herrars och Fruars Skådepenningar Flocken I. sidd. 44, 46, och LAGERBRING Del. IV. sid. 272. Äfvenledes bortlade OLOF ARVIDSSON STORE sitt Fädernevapen och namn, och upptog i stället sin Moders ANNA GUSTAFSDOTTER STENBOCKS; BERCH dersammast. sid. 252 f. ULF GUDMARSSON HJORTHUFVUD, S. BRITAS man, behöll vål sitt namn, men intog uti sitt vapen ock sitt mödernes, Folkungarnes Lejon, och deras son BIRGER bortlade hjorthufvudet alldeles; BERCH dersammast. sid. 11, och UGGLA Afd. III. sidd. 14, 24, 50. Flera andra exempel att förtiga. Tilläggas må endast, att GREGER CHRISTERSON TJURHUFVUD vål ock grundade sitt ombyte af sköldemärke på sin moders vapen, men förbytte de tre hennes Lejon till tre Lejonhufvud, i likhet hvarmed ock namnet ändrades; se ROSENHANES Konunga-Längd sid. 24 och UGGLA III:dje Afd. sid. 47.

20) Så t. ex. Adliga Ätten n. 53 LAKE, som upptog vapnet efter slågten BAGGE till *Botatorp* och *Appleholm*, och allt sedan fört ett Bagghufvud; se SCHÖNBERG å näst återopade ställe sid. 422.

21) Så var i Sverige Båten, med föga skiljaktighet, ett gemensamt sköldemärke för BONDE- och BÅÅTE-ätterne, utom flera, se BERCH Fl. I. sid. 147 och UGGLA Afd. III. sid. 22 not. u), samt Vapenböckerne. Men ån svårare blir saken, når en Adling som man kunde kalla Adling i massa eller in blanco, på en gång omfattar, eller lofar att omfatta, flera alldeles oskyllda Slågter. Lått kunde man tro att åtminstone i äldre tider förhållandet varit sådant

och blefvo ån dertill, såsom i konstens barndom ofast hånde, figurerna uti Sigillen grofva och otydliga, eller saknade de å något offentligt ställe uppsatta vapnen färger, eller voro oriktigt blåsonnerade, eller färgerne antingen

med den så kallade *Bergs-Adeln*, hvilken K. GUSTAF ADOLPH i sitt Bref af den 50 Januarii 1621 utmärker med epithetet en sårdeles (Adel), och säger hafva i förtiden och af ålder varit, samt haft sitt ursprung och upphof deraf, att Landsens Herrar, Regenter och Konungar de principaleste och förnåmligaste Bergsmån, som genom flitigt och idkligt Bergsbruks drifvande till någon förmögenhet kommit, och sig om sitt Fädernesland och sin Öfverhet vål att förtjena beflitat och anlågit vara låtit, med ansenliga och hederliga sköldemärkeu hafva förårat och med sårdeles Privilegier benådt och begåfvat; men emedan samma Bref, som just år ett Sköldebref på Bergs-Adel, personligen lyder endast på Bergsmannen CHRISTOPHER OLOFSSON till *Nohr* och hans efterkommande, samt, churu (hvilket dock redan år 1612 för första gången skedde med n. 197 RICHARD ISAACSSON ROSENCRANTZ) det icke tillågger dem något adligt vedernamn, och ej heller, hvarken i beskrifningen eller i den bifogade vapenritningen, om-talar och visar annan ån lyckt eller sluten tornerhjälm, likvål Sonen CARL CHRISTOPHERSSON, som år 1627 i Lifland stupade, skall varit Lieutenant vid Dal-Regementet och kallat sig GYLLENKNOSTER (se BRINGS, sedermera LAGERBRINGS, Samling af Handlingar till ljus i Svenska Historien Del. I. sid. 55—58, Del. II. sid. 2, och HALLENBERGS Svea Rikes Historia under K. GUSTAF ADOLPH den Stores regering, Bandet V. sid. 189), så blir utan tvifvel sannolikare, att en slik utmärkelse, om ock, såsom LAGERBRING gissar, mindre förnåm ån den öfriga Riks-Adelns, hvilken åfven år 1624 strångt förböds att i Bergsmannabandteringen intrånga, icke desto mindre alltid förlåntes sårskilt och ej gemensamt. Ånnu mindre kan det anses hõra hit, eller var det ens ur sådan synpunkt skådadt, som

gen urblektes eller mörknade, eller påskrifterne, hvar sådana funnos, hunno utplånas eller blifva oläsliga, så var af alla dessa öfverblefna Minnesmärken, för Ätternes åtskiljande, ej någon mycket säker upplysning att hämta.

B 2

Mån-

TILAS i GJÖRWELLS Nya Svenska Bibliothek, I:sta Bandets Förra Del sidd. 135—143, ock med bifogade både Bref och Vapenteckning, berättade om ett af K. GUSTAF I år 1544 utfärdadt, och år 1596 af CARL IX förnyadt Sköldebref, det förra för en TORBJÖRN PEDERSSON på *Wåla*, det sednare för hans Son FRANS TORBJÖRNSSON, ty det innebär blott ett exempel deraf att en Adlig Slägt redan i tredje eller fjerde generationen nedsjunkit till blotta Bergsmån (jemför WARMHOLTZ's Bibliotheca Historica Sveogothica Del. XII. n. 6946). Men Adling i massa och in blanco kan det visserligen kallas, när K. CARL IX, genom Kungörelse och Uppmuntran till Rikens Inbyggare att söka Frälse, gifven den 10 Junii 1606 (se TILAS i GJÖRWELLS Nya Svenska Bibliothek II:dra Bandet sidd. 28—55, och jemför WARMHOLTZ n. 6945) samt genom utfärdadt allmänt (med rum nemligen för namnen öppet lemnadt) Sköldebref af den 25 Julii samma år (se VON STJERNMANS anmärkning till Del. II. sid. 156 f. af WERWINGS Historia öfver Konungarne SIGISMUND och CARL IX), uppbjöd, under vilkor ej blott af frihet och frälse, utan ock af sköld och öppen hjälm, samt proviant och besoldning, till ryttare- eller fotmans-tjänst mot Rikets fiender. Vid det Vapen som på begge ställen finnes i afritning bifogadt, skulle the alle förblifva, intill thess att någon af them kunde yttermere tjänst göre, så att han förbättring uppå sitt vapn förverfve kunde, och då få annat vapn i staden, och så njute frelse och samme privilegier som andre frelse innan Sveriges gräntzer: och liknar det nämnda allmänna Vapuet närmast det SÖLFVERARMSKA (n. 252), utom deri att dess sköld icke är styckad utan klufven; temmeligen eljest ock det SVÅRDSKA (n. 141) och det SILFVERSVÅRDSKA (n. 184), ån att dessas sköldar bestå af ett enda och enfärgadt fält; hjälmprydnaderne äro också på alla fyra Vapnen olika. Som både TILAS och VON STJERNMAN

Många vapen finnas ock ännu kvar som tillhöra redan utgångna Slågter, och dessa utgångna långt före år 1625 då första introductionen på Svenska Riddarhuset skedde, och hvilka Vapen, eller rättare sagdt de Åtter de tillhört, nu mera alldeles icke kunna utredas. Skada år, säger SCHÖNBERG 22), det intet någon gjort sig möda att meddela Allmänheten en fullkomlig (så fullkomlig nemligen och så fullständig, som den kunnat eller än kan möjligen åstadkommas) Samling af de gamla Svenska Slågters Vapen som för år 1625 varit utgångne, och således då intet kunnat blifva introducerade 25).

Hvad

uppgifva begge dessa Documenter vara ganska sällsynta, synes uppmaningen och dermed förknippad förmån ej hafva blifvit synnerligen allmänt begagnad; och minst skedde det i Finland, såsom hvarest K. SIGISMUND den tiden hade så många och så våldige anhängare. Ett par sålunda adlade nämnas dock af HALLENBERG Del. IV. sid. 510. Jemför Del. I. sid. 161 och 165 f. der de af dem som tjente till fot, kallas *Skóldeknektar*.

22) I Svenska Mercurius för Julii månad 1757 sid. 24.

25) Såsom en Kungörelse i Svenska Post- och Inrikes-Tidningarne för innevarande år N:o 98 utvisar, håller nu i Sverige någon på att göra en, så vidt möjligt blifver, fullständig Samling af nobiliterade, men ointroducerade, Åtters Vapen, och lofvar ock (ovisst, om i sammanhang med de förra, eller särskilt) utgifva en Vapenbok; och när man vet, att, till följe af en Svenska Ridderskapets och Adels ensidiga författning vid 1760 års Riksdag, hvarom kan läsas i Kongl. Kungörelsen af den 21 Dec. 1762, väl Konungen hade sin rätt kvar att adla, men Riddarhuset hos sig ej fick intaga, några nya Åtter, förr än deras antal som der redan ägde såte, blefve förminskadt till 300 (samma Riddarhus hade dock, i fall EBERHARDTS uppgift i §. 70 är riktig, år 1759, beviljat introduction åt n. 1955 eller dåvarande Censor Librorum VON OELREICH, ehuru han ännu icke var

Hvad *Slågtnamnen* angår, så voro de i början och länge endast få (24): och utan sådana, hvad gälla väl, i vanliga förhållanden, till räddning från glömska och förblandningar, ens eget och ens faders blotta dopnamn? En del Slågter hade dock ännu år 1625 ej antagit andra, utan sökte skillnaden mellan sig och de öfriga Ätterne blott

af Konungen nobiliterad; jemför LINDFORS's R. Acad. Lundens. Historia, P. Post. p. 150), samt att således mellan år 1756 och 1772 ingen annan introduction ågde rum än af Grefvarne LÖWENHJELM och VON SETH, samt Friherrarne VON LANTINGSHAUSEN, GERDESSCHÖLD, VON ROXENDORFF, GRIPENSTJERNA och LAGERFELT, hvilkas sate redan var i annan class gifvit, samt att 1770 till och med begärtes att för de Ätter Konungen vid samma års början nobiliterat, inga Sköldebref måtte utfärdas; så blir lätt att inse att antalet af de Adliga Slågter som på sådant sätt från Riddarhuset utestängdes, ej kan vara ringa. Till en del kommo de likväl sedermera in derstädes. Hvert den af Landshöfdingen Frih. TILAS i handskrift utarbetade, samt med Vapen-afritningar och beskrifningar upplysta Matrikel öfver Svenska äldre och yngre Grefliga, Friherrliga och Adliga Ätter, som icke blifvit på Riddarhuset introducerade (se WARMHOLTZ n. 6970) må hafva kommit, år oss obekant.

24) De äldsta Svenska af Adel uppger FANT i Disputationen de Nominibus Propriis & Cognominibus Svecanis (Ups. 1799, Resp. J. O. HJELM) p. 5, hafva varit BÅT, BONDE, LÅMA, AND, ÄNGEL, LAKE, LÅNK, DJEKN och SKYTTE. MESSINIUS, i sitt Sveriges Rikes Skådetorn cap. 27, uppräknar ej mindre än 154 sådana adliga Slågtnamn, men har blandat äldre och nyare om hvarandra. Ätterne GERA, GRIP, GYLLENSTJERNA, HORN, KURK den yngre, LEIJONHUFVUD, OXENSTJERNA, SPARRE och STENBOCK m. fl. nyttjade ännu år 1560, och till en del längre, inga sådana, och LENNART TORSTENSSON antog ej eus då han år 1647 till Grefve upphöjdes, något, utan bibehöll samma sitt närmaste patronymiska som han dessförinnan burit.

blott genom att skriva sig till något visst Slågtgods 25), eller efter bilden i sitt Vapen 26). Men om också tidigare eller allmännare antagna, bibehöllos likväl Namnen ej alltid utan förändring. Nämnt är redan att SPARRAR och STORAR, ifrån MÖDERNET, upptagit OXENS-TJERNE- och STENBOCKE-namnen; och likaså upptog ock PEDER MAGNUSSON till *Tärna*, af *Mohammars-* eller af PLATA-åtten, sin moders JOHANNA TORKELSDOTTER BRAHES namn 27), och NILS BOSSON NATT och DAG sin moders CATHARINA STURES 28), begge dock utan att ombyta vapnen, men OLOF NILSSON STORE till *Intorp* sin moders INGEBORG OLOFSDOTTER DRAKES både namn och vapen 29). Också hafva namnen stundom blifvit förändrade, antingen genom öfversättning till ett annat

-
- 25) Så Adliga Slågterne på Svenska Ridarhuset n. 2 till *Forstena* (slutligen TORSTENSSÖNER), n. 41 till *Hinseberg*, n. 112 till *Hjortå* (ULFSPARRAR), och n. 129 till *Rylanda* och *Häggetorp* (LINDELÖFVAR af Kedom). Alltsedan Kongl. Resolutionen af den 27 Sept. 1688 får ej mera någon skriva sig till annat än sitt eget Adliga eller Aflinge-gods; och var Kongl. Rådet RUTGER VON ASCHEBERG (n. 25) den förste Grefve som ej fick Grefskap, utan skref sig till sina egna förvärfvade fastigheter *Söfdeborg* och *Ågerup* m. fl.
- 26) Så Åtterne af *tre Rosor*, både den till *Horshaga* och den till *Mörby*; se VON STJERNMAN hos GJÖRWELL i Nya Svenska Bibliothekets II:dra Band sidd. 14—27, UGGLAS Råds-Längd Afd. III. sidd. 19, 47, 52. Afd. IV. sid. 11, och ROSENHANES Konunga-Längd sid. 40 f.
- 27) BERCH, Flocken I. sidd. 5, 9. LAGERBRING Del. III. sid. 553 f. Del. IV. sid. 276. UGGLA, Afd. III. sid. 65.
- 28) UGGLA, dersammastådes. LAGERBRING, Del. IV. sid. 569 f.
- 29) BERCH, Flock. I. sidd. 252, 256. UGGLA, Afd. III. sid. 62. SCHÖNBERG i Sv. Merc. för October 1757 sid. 422.

nat språk, såsom LEIJONHUFVUD till LEWENHAUPT, eller genom förlängning, såsom MÖLLER (n. 645) till MÖLLERSVÄRD, eller genom sammanfogning med andra, såsom WREDE SPARRE, TROLLE WACHTMEISTER, WRANGEL VON BREHMER (n. 1857, 1850), ROSENQVIST AF GYLLENSVAHN (n. 164, 1969), eller, för tillfälliga orsaker, på annat sätt, såsom fallet år med åtten n. 897 LÖWENSTRÖM; och ej sällan träffar man ock Åtter väl med lika namn, men dock sig emellan helt och hållet obeslägtade 30). Numera kan sådant allt ej verka någon egentlig oreda, men i äldre tider, och särdeles innan Kongl. Författningarne af den 10 och 31 Aug. 1762 samt den 25 Febr. 1765 och den 4 Julii 1770 ålagt dels Familjerne sjelfva att, hvar en för sig, sina Genealogier till Riddarhuset insända, dels ock Presterskapet i Församlingarne att aflemna årliga Förteckningar öfver Adliga personers Födelse, Giftermål och Död, kunde mången gång ej undvikas att ju ovissheter och svårt utredliga frågor skulle uppstå: helst Förbudet i Kongl. Brevet af den 19 April 1759 och den 28 Julii 1762, mot adligt slågtnamns upptagande, icke var så allmänt eller vidsträckt, att ju många namn antingen fortforo att vara, eller efter hand blefvo, för Frälse och Ofrälse Slågter gemensamma.

Att i följe af allt detta och ån annat mera, de äldre Ättelängderne måste antingen framvisa många obotliga luckor och andra slags brister, eller dessa fyllas, der såkra underrättelser tröto, med egna dikter och hugskott, eller, högst sagdt, med blotta sannolikheter, och detta allt i den mån

30) Så t. ex. n. 58 RÅF i Finland och n. 189 RÅF i Småland, n. 129 LINDELÖF af Kedom med n. 1098 LINDELÖF och n. 145 LINDELÖF från Finland, n. 50 BOCK från Sverige, n. 247 BOCK från Finland, och n. 1174 BOCK från Estland eller Schlesien m. fl.

mån mera ju högre upp åt forntiden man velat bringa en Slågts ålder, inses lätt utaf sakens egen natur, och bevittnas ock af erfarenheten. MESSENIUS 51) har icke dragit i betänkannde att hänleda Sveriges WASAR, i jemn och ofbruten släktföljd, från en Scythisk men ur Troja bördig Kung ANTENOR, vid omkring halffemte sekel före Christen tidräkning; och om PERINGSKJÖLDS Åttartal för Svea och Gôtha Konungahus, som börjar med *Japhets* son *Magog*, yttrade sig år 1754 ERIC BENZELIUS den yngre: Han borde ställa caution för största delen af sina Stammar och Grenar: sannerligen, han hafver diktat största delen; jag tror honom intet mer 52). Ju äldre en Slågt år, desto mindre kan dess förste Upphofsman med säkerhet utsättas.

Men ej blott den Svenska, utan ock vår Finska Adel söker samme PERINGSKJÖLD göra öfver all höfva gammal, ty ej mindre än MESSENIUS 53) och ÖRNHJELM 54), kallar han

-
- 51) *Theatrum Nobilitatis Svecanæ* p. 2 sqq.
- 52) Brefvexling emellan ERIC BENZELIUS den yngre och GUSTAF BENZELSTJERNA, sid. 174 f.
- 53) *Scandia illustrata* T. II. p. 5. T. X. p. 4, och Berättelse om några gamla och märkeliga Finlands Handlingar (Åbo 1774) sid. 17.
- 54) *Historia Sveonum Gothorumque Ecclesiastica* p. 462, der LALLI kallas *vir ortu ac genere magnus*. I lika hög ton instämma äfven LOCCENIUS i sin *Historia Svecana* (Francof. & Lips. 1676), L.III. p. 76, samt SCARIN och SUNDIN i *Sednare Defen af Disputationen de S. Henrico Fennorum Apostolo*; hvaremot den eljest visst icke fördomsfrie AND, B. HAS-

han Biskop HENRICK Finske baneman LALLI en Finsk Adelsman 55). Andre hafva, men på andra vågar, sökt komma till bestående af samma hypothese. Vid Hangöudd hafva af gammalt i ett berg funnits ristade eller inhuggna Vapen, icke blott det gamla Svenska de tre Kronorne, utan äfven någre Fråsemåns 56), dem OLAUS MAGNUS 57), som ock, till ett antal af inalles nio, aftecknat dessa Vapen, benämner nästan sagt uråldriga (*vetustissima*), och med anledning hvaraf sedermera MATTH. HALLENIUS, i en Disputation under HASSEL 58), ledde sig till den slutsats att Finland ock redan i gamla dagar haft storåttade och vidtfrejdade Ådlingar. Hvad nu samtliga dessa Hangö-
C Va-

SELQVIST i sin Rosa Orbis Arctoi p. 58 sq. nämner mördaren endast *rusticus* och *barbarus*. Till och med i den gamla och vidskepliga Catholska Legend den redan nämnde Årkebiskopen ERIC BENZELIUS den yngre låtit i sina Monumenta Vetera Ecclesie Sveogothicæ pp. 33—57 aftrycka, har man icke ens drömt om något LALLIS adelskap, och hos VON DALIN Del. II. cap. 4 §. 5 heter han blott Odalsman. Jemför LAGERBRING Del. II. sid. 256.

55) Monumenta Ulleråkerensia sid. 128.

56) UGGLA om Svea Rikes Vapen de tre Kronor sid. 53. TUNELDS Geographie, 6:te Upplagan IV:de Bandet sid. 178. 7:de Uppl. III:dje B. sid. 449.

57) Historia de Gentibus Septentrionalibus L. II. cap. 25. WEXIONIUS GYLLENSTOLPE, i sin Epitome Descriptionis Sueciæ, Gothiæ, Fenningiæ & subiectarum Provinciarum och Bihang till dennas Första Bok, kallar de i Hangö klippor uthuggna Konunga- och Adelsvapen, ej blott väl utförda (*artifiosse incisa*), utan ock till antal oräkneliga (*innumera*), men intygar dymedelst ock att han sjelf icke sett dem.

58) De Borea-Fennia, Pars Prior (Ab. 1752) p. 1. Något mera än Förra Delen är ej af detta Arbete utkommit.

Vapen angår, står likväl med dem, ock efter OLAI MAGNI teckning, så till, att från den sidan ej något kan för en egen Finsk Adels gamla tillvaro bevisas. I den halfcirkel de hos honom formera, ser man på dess högsta punkt Skölden med de trenne Kronorne, omgifven å hvardera sidan af fyra enskilda Slågters Vapensköldar: den första och nederst stående till höger, efter utseende den äldre STURE-åttens (de tre sjöbladen dock ställda ej i bande, utan i barre), den andra troligen åttens Roos, den tredje TOTTS, den fjerdé GYLLENSTJERNAS; och till vänster, närmast Riksvapnet, den första okänd, den andra WASES, den tredje NATT OCH DAGS, och den fjerdé, såsom det synes, LÄMAS: den enda som nu här icke kunnat bestämmas, är för ingen del Gótha Rikes, det dock OLAUS MAGNUS själf påstår, och UGGLA efter honom uppgifver, men hvilket åsynavittnet GAHM 39) der alldeles icke funnit. Sedan den förste Berättarens tid (han dog år 1558, och hade då ej sett Sverige på 20 å 30 år) hafva, enligt GAHMS lista, och efter utvisning af de bifogade årtalen, åtminstone sexton nya vapenristningar tillkommit, de 2:ne yngsta af 1658 och 1660, det äldsta af 1584; ock PEHR BRAHES kan, såsom efter förmålan icke adligt utan greffligt, ingalunda vara äldre än af år 1561; till och med BÖNDER och andre hade uti samma berg inhuggit sina namn och bomärken; och de enda Vapen utan årtal, som, i afseende på en fjernare forntid, möjligen kunnat eller än kunna förtjena uppmärksamhet, äro, näst det Svenska, ett SJÖBLADS, ett HORNS, ett TROLLES, ett POSSES, ett med trenne Svård, och ett med två Nycklar: detta sidsta troligen ett ofråsle Biskopligt. De flesta, om ej alla, dessa äro således icke Finska, utan Svenska, Slågters, och tillhöra sednare tider: och fördomen om någon gammal Finsk Adel faller

ej

39) Se SALVII Lärda Tidningar för år 1750 N:o 92.

ej mindre lätt än de alldeles ohistoriska traditionerne och Chronikorne om det fordna Finlands förmenta egna Konungar. Ingen annan skillnad på stånd, såger PORTHAN 40) var hos Nationen känd, än emellan Frie och Trålar, Husbönder och Tjenare; och så förhöll det sig jemväl, ej blott i Lif- och Estland 41), utan äfven i Sverige 42), i Tyskland 45), och sannolikt uti hela Europa.

Från Sverige således, och från dess Öfverhet, fick Finland först sin Adel, dels genom inflyttningar derifrån, dels tillkommen ur Landets eget sköte. Någon fullständig Förteckning derå kan icke uppgöras, och de få ofullständiga som finnas 44), äro ej i tryck utgifna; men om de än vore det, skulle dock för äldre tider blott om få Ätter kunna med säkerhet uppgifvas när och utaf hvem de blifvit adlade. Mest träffar denna ovisshet — och här i Finland kanske mera än i Sverige — de Slågter hvilkas namn intet Riddarhus bevarar; men sträcker sig ock till en del å dem intagna, och måste, sedan de bevisande Hand-

C 2 lin-

40) Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-Academiens Handlingar, IV. Del. sid. 14.

41) HUPEL, II:re Band s. 45 f.

42) IHRES Glossar. Sviogoth. voc. *Adel*.

45) J. P. VON LUDEWIGS Paradoxa Juris Publici §. 21 (hos IHRE, på återopadt ställe, col. 10).

44) Hit höra en gammal *Finsk Slägtebok* af år 1598 och en annan af år 1640, begge af VON STJERNMAN, som i sin tid ågde dem, ofta återopade, samt en dylik, bland Svenska Antiquitets-Archivi Handskrifter n. H 10; se WARMHOLTZ n. 6990.

lingarne långt för detta obotligt gått förlorade, i begge fallen blifva nästan sagdt omöjlig att häfva. Af förra egenskapen äro utom andra antingen mindre kända, mindre långlifvade, eller för öfrigt mindre märkliga, följande Finska.

BALK. Att denna Slägt varit adlig, utvisa, framför allt, de af PORTHAN 45) åberopade Handlingar i hvilka ANDERS BALK skrifver sig Frålsisman och a Vapn; äfvensom andre BALKAR, i flera det femtonde Seklets Dom- och Syne-Bref, nyttja lika titlar. Åbo Biskopen BERO (BJÖRN II), som dog år 1412, var ock af denna stam; och år 1598 sålde en OLOF BALK åt en Bonde i Willilå ett der belåget Skattehemman 46).

BERG. Förmodligen var ock denna Ått Finsk, och minst kan dess adliga egenskap sättas i tvifvel. När JACOB BERGENS i Nådendal Son ERIC till *Hyvikkälä* (år 1542 Slottslofven i Stockholm, år 1560 Håradshöfding i Hattula Hårad, och året efter Befallningsman på Tavastehus), efter sin Moder MALIN JÖNSDOTTER upptog SPÅRE-namnet (n. 160), bibehöll han likväl fädernevapnet, som var i skölden en femuddig stjerna, och ofvan hjälmen ett kors 47). HANS BERG var i K. GUSTAF ADOLPHS tid Ryttnästare vid Finska Krigsfolket i Preussen 48), och en JÖRAN BERG före-

45) I JUUSTENS *Chronicon Episcoporum Finlandensium* p. 589 sq. och flerestådes.

46) Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 20 Junii 1629.

47) VON STJERNMAN i *Svenska Mercurius* för Sept. 1757 sid. 277.

48) HALLENBERG Del. V. sid. 118, och Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 18 Sept. 1627.

föreslogs den 1 Junii 1644 till Assessor i Åbo Hof-Rätt. Må hända hör ock hit den Major JÖRAN BERG, som år 1643 blef af JÖRAN GALLE, i brådskillnad, men hvartill BERG sjelf gifvit anledning, dödligen sårad; för banemannen fällde Ridderskapet och Adeln, som då var till Riksdag församlad, förbön 49).

BITZ eller BITZE. En HENRIC BITZ nämnes vid år 1420 Våpnare, och sedan år 1441 Riddare; hans son CONRAD var Biskop i Åbo och, efter den tidens vana, också Riks-Råd, samt dog år 1489; och ån tio år sednare var Riks-Rådet HENRIC ERICSSON BITZ tillika Lagman i Norr-Finne Lagsaga; flere andre af Åtten att förtiga. Om dess Vapen åro uppgifterne mycket stridiga: VON STJERNMANS, en svart Båt i hvitt (eller silfver-) fält; UGGLAS, en Hjort, och på hjälmen fyra nedstuckna Pilar; PORTHANS, som utan tvifvel år den rättaste, och bestyrkes af det å Biskopsbänken i Sagu Kyrka utskurna vapnet 50), en svart rödhornad Bock i guldfält 51). Det Åttartal öfver BITZERNE som AND. NOBERG 52) uppgjort, börjar med en BENG T BISS,

49) Upsala Tidning för 1795 N:o 5, ur PALMSKJÖLDSKA Samlingarne.

50) MART. N. TOLPO (Præs. SCARIN, Ab. 1750) de Initiis Rei Litterariæ in Svethia p. 85 sq. och CHRIST. CAVANDERS (Præs. KALM, Åbo 1755) Beskrifning öfver Sagu Soccken sid. 3.

51) VON STJERNMAN i Högdinga-Minnets II:dra Del, 5:te Bok och 5:dje Cap. (se Bihanget till Åbo Tidningar för år 1785 sid. 197). UGGLA Afd. III. sid. 65. PORTHAN p. 542, 545, 547, 571.

52) Se Sednare Delen (Præs. IHRE, Ups. 1745) af hans Disputation de Meritis & Fatis Joannis & Olai Magnorum p. 48.

Biss, och slutar, i fjerde led från honom, med ERIC BITZ den yngre.

DJEKN eller DJÄKN. Om ej mindre denna Ått, än den nåst förut nämnda BITZISKA, skall, såsom NOBERG gjort, hänledas från LYDEKE (eller LYDER) af *Kern* (lås, *Kyrn* eller *Kyrnen*), Westphalare, som år 1315 skref sig *Advocatus Finlandiæ* 55), och sjelfve hans Son CLAES DJEKN, den förste af det namnet, efter MESSENIUS 54) antagas hafva varit född i trakten af Münster, skulle de väl ingendera vara ursprungligen Finska; men bevisen för dessa uppgifter äro inga, och sakna allt spår i eller stöd af äfven K. ALBRECHTS den 12 Junii 1580 för NICHOLAS DJEKN i Östistom utgifna Frälsebref 55), hvarmed dock, liksom med andra eller de flesta af denne Konung utfärdade, sköld och vapen åtminstone ej genast följde 56). WEXIONIUS GYLLENSTOLPE 57) utmärker denna Ått uttryckligen såsom Finsk; och i allmänhet är det ofta en svår sak att bestämma, hvilket land en adlad Slägt rättast må böra anses tillhöra. Ej ens födelseorten kan här ensam afgöra allt, utan snarare beror saken deraf, i och för hvilket land Ättfadren — det vill såga den först adlade eller
natu-

55) Se VON STJERNMAN på sidst anförda ställe, sid. 180.

54) *Theatrum Nobilitatis Svecanæ* p. 58.

55) LAGERBRING Samling af Handlingar I Del. sid. 196 f. och Svea Rikes Hist. Del. II. sid. 705. Del. III. sid. 784 f.

56) Vål såger WEXIONIUS GYLLENSTOLPE L.VIII. cap. 1: *Sub exoticis Regibus, quorum primus erat ALBERTUS Mechelburgicus, solennis nobilitandi mos invalescere & frequentari coepit*; men ännu har ej kunnat visas att denne Konung gifvit Bref på mera eller annat än blott Frälse: Jemför LAGERBRING på nåst återopade ställe.

57) Dersammastådes L.VIII. cap. 7.

naturaliserade—haft sin tjenst eller verkningskrets, på den tid nemligen då han antingen adlades eller naturaliserades: ty annat år härstamning (såsom SANDELHJELMS n. 1709 från Persien, och MURADGEA D'OHSSONS n. 2171 från Armenien), annat födelseorten (såsom den nästnämndes i Constantinopel, och Grefve SKJÖLDEBRANDS n. 157 uti Algier), och annat indigenatet eller samhällsgemenskapen. Om åtskillige Finnar af namnet DJÅKN kan läsas hos VON STJERNMAN 58) och PORTHAN 59) samt flerstådes, och om deras Vapen ock förnåmligast hos PORTHAN 60).

FINKE. Att denna Slågt ursprungligen var Finsk, utvisar dess äldre namn RANGONEN; det yngre, vare sig Svenskt eller Tyskt, var upptagit från GÖDRIK NILSSON RANGONENS möderne 61). Sällsamt nog har man tilltrött sig att räkna ej mindre det nyare namnets än Slågtens ålder redan från tolfte Seklet 62), som likväl innebär en handgriplig orimlighet 63); helst äfven Frälsebrefvet, utfärdadt af Riks-Drotsen Bo JONSSON GRIP, ej är äldre än af år 1380 64).

58) I Bihänget till Åbo Tidningar sidd. 189 f. 192 ff. 200, 204, 220, samt i Svenska Mercurius för September 1757 sid. 270.

59) Till JUUSTENS Chronicon p. 221, 416, 479 sqq. Jemför p. 529 sq.

60) Dersammastådes p. 221, 478 sq. 482, 550, samt i Åbo Tidningar för 1795 N:o 47. Jemför dock äfven VON STJERNMAN i Bihänget till samma Tidningar för 1785 sidd. 191, 200.

61) Se UGGLA Afd. IV. sid. 14.

62) PETR. FORTELIUS (Præs. IOH. HAARTMAN, Ab. 1752) de primis Initiis Björneburgi, p. 15.

63) PORTHAN p. 529, 470.

64). Tre FINKAR underskrefvo år 1595 Upsala Mötets Beslut; en GÖTRIK FINKE till *Porkala* lefde ännu år 1614 65), och en CATHARINA FINKE, gift med THOMAS JÖNSSON STARCK till *Jesby* (?), har i en tre arks handskrift efterlemnadt berättelse om Hertig CARLS (K. CARL IX:s) 2:ne resor till Finland 66). Andre FINKAR nämnas af flere, och på flera ställen 67). WEXIONIUS GYLLENSTOLPE 68) råknar år 1650 Slågten bland de utslocknade.

GRABBE. Mest namnkunnig af denna Ätt, som åtminstone förmodas vara Finsk, var NILS GRABBE till *Grabbakka* i Nyland, som varit en ifrig CHRISTIERN II:s motståndare, och år 1534 förordnades till Befallningsman på *Wiborg*, samt år 1548 begrofs i *Karis Kyrka* 69). Ätten fortlefde dock ån temligen länge; men tog ej introduction på *Riddarhuset*. En MÅRTEN GRABBE, förmodligen densamme som år 1615 var Fogde i *Raseborgs Lån*, dog år 1629 barnlös, och ännu åren 1637 och 1638 omtalas en ARVID GRABBE, Under-Ståthållare på *Åbo Slott* 70).

GRAN-

-
- 64) LAGERBRING Del. III. sid. 785 f.
- 65) HALLENBERG Del. III. sidd. 161, 280.
- 66) Se VON STJERNMANS Förspråk till WERWING sid. 18.
- 67) Densamme i Svenska Mercurius för Sept. 1757 sid. 278 m. fl.
- 68) På näst återopade ställe.
- 69) JUUSTEN och PORTHAN p. 59, 657 sq. 709 sq. 759. Åbo Tidn. 1800 N:o 20, 21, 52.
- 70) HALLENBERG Del. II. sid. 688. Åbo Hof-Rätts Protoc. för d. 16 och 30 Junii 1629, d. 5 Oct. 1636, d. 16 Sept. 1637, och d. 15 Junii 1638.

GRANNE. Denna Ått såges varit hemma i Nyland; och var KARIN PEDERSDOTTER GRANNE gift med Kapellanen vid Stockholms Storkyrka MICHAËL ROSLAGIUS 71).

LAX. Sal. Vålbördig HANS MÅRTENSSON LAX till *Bussila* såges i Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 31 Oct. 1626 hafva barnlös affidit Pingstdagen år 1619, och Sköldbrevet blifvit af en hans oägta Son bortfördt. Ån andre af det namnet: fadren, MÅRTEN LAX till *Raitniemi*, 2:ne andre hans Söner, HENRIC MÅRTENSSON till *Ahtis* och JOHAN MÅRTENSSON (K. JOHAN III:s Kammarjunkare, död ogift den 20 April 1599), samt HENRICS son MÅRTEN, och dennes syster KARIN (gift med Assessoren i samma Hof-Rätt LARS CARPELAN), omtalas i samma Protocoll den 25 Junii 1624, den 13 Oct. 1626, och den 15 Maji 1628.

WEKELAX KNAPARNE. Till de både få och knappa underrättelser som om dem finnas 72), må här, ur en annan mindre tillgänglig källa, tilläggas följande. Af Åbo Hof-Rätts förste Advocat-Fiscal, förre Kamreraren i Finland, JOHAN OTTESSON 73) tilltalades den 27 Sept. och 4 Oct.

D 1625,

71) VON STJERNMANS Matrikel sid. 508. AURELIJ Strengnäs Stifts Herdaminne sid. 509 f.

72) Se REHBINDERS Matrikel af år 1781 sid. 459 och ROTH-LIEES Hand-Matrikel sid. 561, samt E. M. FANTS och J. G. GRAHLS Disputation, Sylloge Chartarum Historiam Svecanam illustrantium, Ups. 1803 p. 7 sq.

73) Att denne, i sin tid, särdeles vid flere slags Syner och Råfster, mycket nyttjade man slutligen kallat sig KLÖFVERBLAD, men icke dess mindre förblifvit, såsom förut, Ofråse, kan inhämtas af Rättelserne och Tilläggingarne vid VON STJERNMANS Matrikel (till n. 590 sid. 496). Om hans härkomst och födelseort lårer ej någon ting finnas i tryck uppgifvit, hvarföre, till någon slags upplysning der-

1625, inför Hof-Rätten, SIGFRED JÖNSSON i *Tavastby*, SIGFRED JÖNSSON i *Husala* (Husula), MATTS THOMASSON i *Strömsby*, och HANS PERSSON i *Bredskalla*, från Wekelax Socken, för det de utgafvo sig för Frälsemån. Härvid inlemnade de 2:ne förstnämnde hvar sin Slägt-Linea, som ock i Protocollet intogs, utvisande, den förres. att han i sjette led härstammade från ERIC LARSSON, hvilken först skulle hafva undfått Frälse på *Bredskalla*, *Strömsby* och *Sandby*, samt fört i vapen en husgafvel och ofvan hjelmen en eldhake; den sednares, att åfven han i sjette led var afkommen en MATTS ERICSSON, som först förvärfvat Frälse uppå *Husala*, samt fört i vapnet en beväpnad hand som höll en pik, och på pikspetsen ett upp- och nedvändt hjerta. Den förre företedde ock 2:ne K. GUSTAF I:s Bref af den 6 Sept. 1552 och den 27 Nov. 1553, hvori en hans farfars bror samt MATTS THOMASSONS farfar kallades Frälseman, och fick confirmation på *Strömsby*, men den sednare SIGFRED JÖNSSON hade intet sådant att uppvisa; och anmålte för öfrigt begge, samt bestyrkte genom framlagda Intyg, att under fejden i K. JOHANS tid deras Gårdar blifvit uppbrände, och allt det besked de om sitt Frälse och Sköldemärken innehaft, från Wekelax Kyrka borttagit. Den 4 October förstnämnde år erkändes genom Dom SIGFRED i *Tavastby* berättigad att för sig och sine bröstarfvingar njuta sina Gods under Frälse-frihet, såsom andre af Adel, och göra Kronan der tjenst utaf; och Protocollet för den 19 och 24 October 1638 utvisar, att åfven gamle Laglä-

sa-

om, här må ur Abo Hof-Rätts Protocollet för den 2 Junii 1640 antecknas, hvad Öfversten HENRIC FLEMING för tillfället berättade, att OTTESSON, på en honom föreställd fråga, svarat på sin Jutska: nej, så Gud, min Herrre, Flemingens har gode Bref som vårs Herra fem; de göre ham orått; så att Mannen förmodligen varit född under Danskt vålde.

saren HENRIC JÖNSSON till *Tavastby*, helt säkert såsom SIGFREDS broder, ansetts vara i samma Dom innebegripen. Om SIGFRED i *Husala* uppskjöts saken till 1626 års i Maji månad börjande Session, men Protocollet för densamma saknas; och om MATTS och HANS finnes, åtminstone i ProtocolLEN, intet utlåtande. Först nära 150 år sednare, år 1774, erhöLL Kamreraren ELIAS HUSGAFVEL, som räknade sin sårkomst från en ERIC LARSSON till *Sandby* och *Bredskalla*, förnyelse uppå sitt gamla Adelskap, och blef två år derefter, under n. 2102, å Svenska Riddarhuset introducerad.

WÄNSK. Om denna Ätt kan här intet annat uppgifvas än hvad som finnes i Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 2 Nov. 1637, at innehåll att Advocat-Fiscalen anklagat Lagläsaren MÅRTEN MICHELSSON att hafva tillstadt en Adelsman REINHOLD WÄNSK att genom köp tillhandla sig ett hemman i Ridvala (af Sååxmåki Socken) om sex öres skatt. Må hända var denna Ätt ej ens Finsk.

Men ovissheten om Ätternes ålder och Adlare är i frågan om ännu en mängd andra ej mindre märkelig, ehuru deras namn ingått på Svenska Riddarhuset, och afkomlingar af dem till en del ännu kvarlefva. Sådant är, bland andra, förhållandet äfven med följande.

STÅLARM (Adl. n. 52. Grefl. n. 53). Att denna Slägt varit Finsk, erkännes allmänt; endast Stamfadern uppgifves olika: af VON STJERNMAN nemligen en FADER NILSSON vid år 1370, af ROTHIEB en NILS till *Kiala*, utan all tidsbestämning. Släkten, ehuru i begge Matriklarne angifven såsom introducerad först år 1668, var det dock onekligen långt förr, ty i sitt år 1650 utgifna, här ofvanföre redan

vid flera tillfällen återopade Arbete, hvärs Åttonde Boks 5:te och 6te Capitel kunna anses såsom den första Svenska tryckta Adels-Matrikel 74), ställer GYLLENSTOLPE den, fast

74) Jemför WARMHOLTZ n. 6966. Som GYLLENSTOLPES Bok är mycket sällsynt, måga ock några andra och hufvudsakligare skiljaktigheter mellan hans och de nyare Matriklarna här i ett sammanhang anmärkas. Grefve TORSTENSSON (n. 7.) heter än blott Grefve af *Ortala*. Bland Friherrar nämnes i främsta rummet STENBOCK till *Torpa*, *Öresten* och *Cronbäck*; derefter, i stället för OXENSTJERNA till *Eka* och *Lindö* (n. 1), OXENSTJERNA till *Mörby*; de öfrige sedan till och med n. 11 SPARRE. Bland Adelsmän utgöres Riddareclassen af följande 25 Ätter: LILJEHÖÖK (n. 1), KRUSE, RYNING, KURCK, FORSTENA (TORSTENSSONS) Slägten (n. 2), BÅÅT (n. 5), FLEMING (n. 4), KYLE (n. 5), GYLLENSTJERNA af *Nynäs*, LILLIE (n. 6), SPARRE (n. 7), BJELKE af *Åkerö* (n. 8), ULFSPARRE (n. 9), SOOP (n. 10), BONDE (n. 11), HORN till *Kankas* (n. 12), BANER, NATT OCH DAG (n. 13), STJERNSKJÖLD, POSSE (n. 14), RIBBING (n. 15), TOTT, LEIJONHUFVUD till *Ekeberg*, BOJE af *Gennäs* (n. 16), och WRANGEL af *Sko*. Svenneclassen börjar med CARPELAN (n. 38), hvarpå närmast följer ROSENHANE; GYLLENHJERTA (n. 40) kallas HJERTA till *Hevompåå*; mellan KRABBE (n. 46) och GYLLENANCKAR (n. 47) står WRANGEL till *Iåric*; HÅRD (år 1765 återställd i sednare rummet af dubbla nummern 60) står framför ILLE (också n. 60); LILLIETORPS-ätten (n. 65) var redan då utslocknad; YKKULL (n. 76) kallas YXEL; GYLLENGRIP (n. 80) heter HJELMGRIPI; mellan n. 99 SILEVERSPARRE och n. 100 UGGLA upptagas WREEDH (WREDE) och EKEBO; OXEHUFVUDS-slägten (n. 102) var då redan utgången; mellan n. 106 SLANG och n. 107 ULFSAX står åter en BOJE, och näst efter ULFSAX, ROSENSTRÅLE (n. 37); LEMNIE (n. 117) saknas, men dess rum uppfylles af RÅLAMB; HJERTA (n. 121) kallas HJORT, må hända genom tryckfel, helst ingalunda Vapnet kunnat gifva anledning till denna namnförändring; ätten BAGGE af *Bo* (n. 122) var på svårssidan utgången; REUTER (n. 158) heter än RYTER; ULF (n. 165) är förbigången; FORBES (n. 174) kallas FORBUS till *Lund*, och näst efter honom följer SPERLING; TUNDEL (n. 182) står framför n. 180 STJERNHJELM; BÄCK (n.

fast då ännu i Svenneclassen, näst framföre den redan första Introductionsåret i Riddarhusets sköte upptagna, af-

195) kallas BÖRCK; återne n. 200—212 saknas; mellan n. 214 CRAIL (hos GYLLENSTOLPE skrives CROIL) och n. 215 RAMSAY står WIRTEBERG (sedermera Grefve WITTENBERG n. 15), n. 225 STRÅLE af *Sjöared* saknas; n. 241 DUWALL (kallad DUWALT) och n. 242 PHILP (kallad PHUULP) stå i omvänd ordning; n. 247 BOCK kallas, ungefär som hos VON STJERNMAN och i Vapenboken, *Bockila*, n. 248 KOSKULL, KOSKILD, och n. 249 FORBES åter FORBUS; näst efter denne tillagnas, likväl, för Auctors del, mer tveksamt, ett rum åt FLEERWOOD och HAMILTON (ej långt derefter Friherrar n. 49 och 50); SILFVERBÖGELL (n. 284) kallas SÖLFVERSKJÖLD, n. 286 HÄSTESKO, *Fortuna* och n. 505 BLUME, BLOM; efter n. 504 PRINTZ insattes VON STEINBERG (Grefve n. 21); GÄRFELT (n. 507) heter GARFELDT, och n. 514 REUTER åter RYTTER; efter honom upptages CRONSTJERNA (Friherre n. 51), och näst efter n. 518 ENHÖRNING, LEJONSKJÖLD (Friherre n. 55); n. 519 BLANCKENFJELL kallas BLANCKENFELT; efter n. 522 ROSENBERG insattes CRONHJORT (Frih. n. 107); LEUHUSEN (n. 524) heter LEJONHUSEN; efter n. 545 BRÖSTFELT står MÄRDENFELT (MÄRDENFELDT Frih. n. 73); ROSENBOM (n. 549) saknas; näst efter EKEGREN (n. 550) står BJÖRNEKLO (n. 51, som Riks-Råd sedermera uppflyttad i Riddareclassen); KUGELHJELM (n. 551) saknas; ÖRNEVINGE (n. 552) och LOBERG (n. 555) förekomma i omvänd ordning; efter n. 554 WERNSKJÖLD står HJELMFELT (HELMFELT, Frih. n. 60); n. 562, 563 och 564 stå, i förbytt ordning, HULSHORST, BLIXENCRON, ROSSFELT; n. 568 VON LÖWENBURG eller VON LEJONBURG kallas LARENBURG; n. 576 VON RIDDERHUSEN står näst efter 570 CANTERSTEN, sedan GLADTSTEN (n. 572), LUW (LÜNOW n. 575), WERDELET (n. 574), UDNIE (n. 575), och PALMKRON (n. 571); GOLAWITZ (n. 585) har fått rummet näst efter n. 580 EKEHJELM, och det följande tillfallit BRANDT (n. 586), hvarpå följa Familierne n. 590—596, 598, 400—402, 384, 405, 385, 407, 408, och en ny DRAKENBERG, samt vidare n. 409—417, 419—422, 425—428, 430—446, 448—455; de mellanliggande Åtterne, fast de efteråt erhållit rum öfver åtskilliga andra på Riddarhuset tidigare inkomna, voro antingen der ännu icke upptagna, eller åtminsto-

åfvenledes Finska, Atten SKYTTE (n. 81), som bevisar att år 1668 ej mer var fråga om verklig Introduction, utan om uppflyttning i Riddareclassen, dit AXEL STÅLARM på den grund borde hänföras, att en af hans förfäder, ERIC ARVIDSSON STÅLARM till *Grabbacka*, varit Riks-Råd 75).

GYLLENHJERTA (n. 40). Ehuru GYLLENSTOLPE, såsom nyss anmärkt är, ännu år 1650 ger denna Ått namnet HJERTA till *Hevonpåå* 76), heter dock samme CHRISTER NILS-

ne ej komma till Författarens kännedom; och ytterst nämnas såsom nyss adlade (*huic ordini insertæ*) endast BILDERFELT (alldrig introducerad), STJERNHÖÖK (n. 471), den han kallar STJERNEFALCK, och LILLIECRANTZ (n. 480). Att emellertid alla dessa skiljaktigheter ej betaga GYLLENSTOLPES uppgifter deras värde, utan fastmera ock åro i en och annan del upplysande, behöfver ej påminnas.

75) Denne Rådsherre finnes väl icke i UGGLAS Råds-Längd upptagen, men VON STJERNMAN uti Registret till K. JOHAN III:s Krönika af GERS nämner honom, och säger honom varit gift med NILS GRABBEES dotter BEATA.

76) Än kortare heter den i ERIC ERICSSONS till *Sorola* bref till sin Fader, Biskopen öfver hela Finland, ERICUS ERICI, skrifvit i Rom den 24 Junii 1607 (se SPYGELS Skriftliga Bevis till Svenska Kyrkohistorien eller Biskops-Chrönikan sid. 159 f.), blott *Hevonpåå*. Med anledning nemligen af sin Faders adelskap, skrifver han: *Turpe est, multo ignobiliores nobis velle quodammodo certiores de sua nobilitate videri. Quid Jeppe Lort (hvem brefskrifvaren härmed menat, är svårt att säga)? quid Swijnehufvud? quid Häfvompå? quid multi hujusmodi alii (qui parum aut nihil a rusticis differunt), habent quod virtuti & auctoritati Paternitatis vestre opponant? Profecto ego stabularii filium aut ignarum aut barbarum, aut stupidum aliquem nobilem Heemföding, mei similem non agnosco, multo minus superiorem.*

NILSSON, som år 1625 fick introduction på Svenska Ridarhuset, och den 1 December 1635 för Hof-Rätten i Åbo företedde sin undfångna Fullmägt på ett Assessors-embete derstädes, uti dess Protocoller alldrig HJERTA utan GYLLENHJERTA. Oförklarligt är deremot, att han i samma Protocoll för den 13 Dec. 1654, och i Bihänget till Domprobsten JOH. FLACHSENI Chronologia Sacra, kunnat kallas ROSENCRANTZ, ty fastän CHRISTIAN ROSENCRANTZ, som vid år 1660 var Håradshöfding öfver Sååxmåki Hårad, och GYLLENHJERTA voro gifte med 2:ne systrar, döttrar af Ståthållaren på Åbo Slott THOMAS BEURREUS till *Wellinge* och SOPHIA HANSDOTTER LEJON till *Leppas*, sedermera, efter en ägare af Friherrliga åtten n. 175, kalladt *Stjernesund*, borde dock hvarken namnbyte eller namnförvexling deraf hafva kunnat uppkomma.

ILLE till *Prestkulla* (n. 60). Med samme Assessor i Åbo Hof-Rätt GUSTAF ILLE, i hvars person denna Ått år 1625 introducerades, gick hon ock år 1670 ut; men huru gammal hon förut varit, står icke att utreda. En ABRAHAM ILLE, också till *Prestkulla*, en MÅNS ILLE till *Röfvarnäs* vid år 1557, en annan MÅNS ILLE till *Prestkulla* vid år 1581, och en Fru ELIN ILLE, gift vid år 1635 med en Tysk, BERNHARD RINTELEN, omtalas uti Åbo Hof-Rätts äldre Protocoller 77); och VON STJERNMAN uppgifver Slåkten hafva redan vid slutet af femtonde Seklet genom WALDEMAR ILLE varit namnkunnig.

WILDEMAN (n. 89). Denna Åtts kända början plågar sättas vid år 1483, men om dess förmente Stamsfader PEDER LILLE blifvit sjelf adlad eller varit född af Adel, vet man icke.

CREUTZ

77) Den 11 October 1626, den 16 och 23 Junii samt 15 Julii 1650, äfvensom den 25 April och den 14 Nov. 1635.

CREUTZ (n. 92). Denna Slägts Skóldebref förnyades af K. JOHAN III den 2 Aug. 1569, då åfven Vapnet blef förändradt, men längre bort än till MÅRTEN MATTSSON och hans Far MATTS KNUTSSON till *Sarflax*, råcka icke uppgifterne.

DUFVA i Finland (n. 95). Utom den år 1625 introducerade PEDER DUFVA, nämnes i Åbo Hof-Rätts Protocoller för 1624, 1625, 1628 och 1635 ock hans Bror OLOF DUFVA: det sidste året, under den 18 April, såsom afliden.

SLANG n. 106). Om denna Finska Ätts ålder har man ingen viss reda 78).

JÄGERHORN af *Spurila* (n. 114). De olika uppgifterne om denna Slägts Upphofsman förråda ovissheten om dess ålder. CHRISTER CLAËSSON till *Spurila*, som introducerades år 1625, hade varit en af de Commissarier som i Finland ägde befattning med uppbörden af Elfsborgs Lösen 79).

ÅLLONGREN i Finland (n. 115). Att en KETTIL OLOFSSON, som år 1567 var Under-Lagman i Finland, af von STJERNMAN (i dess Höfdinga-Minnes, blott handskrefna, Andra Del) kallas OLLONGREN, synes icke osannolikt utmär-

78) Näst efter denna slägt skulle, i ordning efter Matrikelnummern, här åfven kunna nämnas Ätten ANKAR (n. 108), så vida GADD och EPHR. CARENIUS i Beskrifningen öfver Hvittis Socken (Åbo 1759) sid. 7 hänleda den derifrån, men säkert är den uppgift tillförlitligare att hon härstammar ifrån Wermeland.

79) Se Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 7 Nov. 1625. En samme CHRISTERS Bror HENRIC CLAËSSON (vid år 1581) omtalas dersammastådes under den 23 Junii och 13 Julii 1630.

märka att han varit af denna Slägt, och ej af den Westgöthska n. 42.

FRILLE (n. 455). Den Slägt utaf detta nämn som år 1627 inkom uppå Sveriges Riddarhus, härstammade blott på mödernet ifrån en äldre Finsk, som utgått med HÖFVIDSMANNEN uppå Åbo Slott (vid åren 1501 och 1502) MÅNS CHRISTERSSON FRILLE till *Gråfsabo*. Hans Fader, Riks-Rådet CHRISTER eller CHRISTIERN FRILLE till *Haapaniemi*, var redan år 1460 (ej, som UGGLA säger, först sedan år 1469) Lagman uti Söder-Finne Lagsaga; och en HAQUIN FRILLE nämnes redan år 1415 So). Att ock den yngre FRILLE-Ätten var Finsk, vittnar GYLLENSTOLPE.

SWÄRD (n. 141). Så den äldre som den yngre Ätten utaf detta nämn äro Finska; och anses den förra, som utgick år 1535, hafva utgjort en gren af den gamla KURCKESLÄGTEN, hvars vapen också bestyrker denna tanka; den sednare ätten SWÄRD förmenas hafva blifvit adlad af K. CARL IX 81).

E

LIN-

80) Se PORTHAN till JUUSTEN p. 446, 506 sq. 547, 638, 642 sq. VON STJERNMAN i Bihaget till Åbo Tidn. för år 1785 sid. 205 ff., och UGGLA III Afd. sid. 62. — Nästa Ätten efter FRILLARNE, PAPEGOJA (n. 154), angifves ock af VON STJERNMAN (i Matrikeln) såsom Finsk, men förmodligen ligger deri ett misstag, helst hon af ROTHIEB hänledes från Westergöthland. Dylikt är också förhållandet med Ätten RAM (n. 155), den VON STJERNMAN kallar Finsk, men deremot ROTHIEB Wermländsk. RAMAR hafva dock funnits i Finland (Åbo Hof-R. Prot. för d. 19 Sept. 1657, d. 29 Oct. 1658 och d. 8 Maji 1659; jemför HALLENBERG Del. II. sid. 727), men knappt någon PAPEGOJA.

81) VON STJERNMANS Matrikel sidd. 72, 275. PORTHAN sid. 722. En PEDER SWÄRD underskref Midsommarsdagen 1457 Beslutet om K. CHRISTIAN I:s kallande till Svea tron; se LAGERBRING Del. V. sid. 9.

LINDELÖF i Finland (n. 143). Åtten räknar sin ålder från början af fjortonde Seklet. En HANS LINDELÖF blef, sjelf femte, den 19 Oct. 1635, föreslagen till Assessor i Åbo Hof-Rått, men fick icke sysslan; CARL LINDELÖF, som den 14 Maji 1638 i Borgå Stad ihjälstuckit en retsam angripare och stånds-vederlike, HANS JÖNSSON, fälldes den 14 Julii 1640 att böta till Målsåganden, Konungen och Staden inalles 500 Daler Srmt, utstå Kyrkoplikt, och afbedja Församlingen; och en Ryttmästare JÖRAN LINDELÖF hade redan den 15 Aug. 1628 stupat mot Polackarne 82). Flere andre utaf Slåkten nämnas äfven.

SKALM i Finland (n. 144). Vål blef en NILS SKALM redan år 1627 uppå Svenska Riddarhuset introducerad, men om åtskillige andres af Slåkten Adelskap undersöktes ännu i Åbo Hof-Rått den 30 Junii 1628 samt den 16 och 26 Sept. 1629. Härvid ingafs ock en Genealogie, som, dock utan alla tidsdata, börjar med LARS SKALM till *Röfvarnäs*, ifrån hvilken Åtten på manssidan sträckt sig redan då sex leder utföre. Äfven Vapnet, som vid Protocollet är afscopieradt, är detsamma som i Vapenböckerne, blott med den skillnad att den Orm som utgör en af bilderne uti skölden, då återfanns jemväl ofvan hjelmen. Sköldebrevet, hvars datum ej kunde uppgifvas, hade hos en främmande förkommit; och om Slågtuppställningens ofullständighet vittnar, mer än något annat, den omständighet att förstnämnde NILS SKALMS namn der saknas. De i fråga ställdes, ANDERS SKALMS och hans Son JOHANS till *Kavandojärvi*, Adelskap dömdes den 10 Oct. beståndande.

FINCKENBERG (n. 159). Ehuru den HENRIC FINCKENBERG SOM VON STJERNMAN funnit omtald vid år 1460, möjligen år

82) Åbo Hof-R. Prot. d. 19 Oct. 1635, den 31 Maji 1638, samt d. 4 Junii, 11 och 14 Julii 1640. LÖNBOMS Historiska Archivum St. III. sid. 22.

är en och samma person med den ungefär vid samma tid i Åbo vordne Borgmästaren eller Rådmannen af alldeles samma namn, och således af Tyskt ursprung 83), var dock Slåkten, när hon adlades (obekant, af hvem och när) utan tvifvel redan blefven inhemska.

SPÅRA eller SPÅRE (n. 160). Redan år 1411 kallas JÖNS SPÅRA Ädel och Vålbyrdig, och fast icke Vapnet, fortfor dock åtminstone namnet att utsprida sig, då under K. GUSTAF I:s tid, ERIC BERG (eller BERGEN) från Nåndal, med bibehållande af sin Fader JACOBS vapen, som var i skölden en femuddig stjerna och på hjelmen ett kors, kallade sig SPÅRA efter sin Moder MALIN JÖNSDOTTER. Han skref sig till HYVIKKÄLÄ 84). Den verkliga SPÅRE-ätten, som i förtid ansetts utgången, återställdes vid Riksdagen 1765.

GALLE i Finland (n. 194). Ätten omtalas allt sedan medlet af det 14:de Århundradet. Trenne GALLAR (alle utaf denna Slågt, och ej af den Svenska n. 162): en, General-Lieutenant JOHAN CLAËSSON GALLE, född 1614, en, CLAËS GALLE, Finsk Ryttmästare, född 1647, som begge föllo i slaget vid Lund den 4 Dec. 1676, och en spå, CARL JOHAN GALLE, född och död i December 1670, ligga begrafne i Sagu Kyrka 85). De två förstnämnde beslöto Ätten.

STARCK (n. 222). Att Slåkten är Finsk, är obestridd; men om dess ålder vet ej ens VON STJERNMAN, som dock

E 2

an-

83) Se PORTHAN p. 598.

84) VON STJERNMAN i Svenska Mercurius för Sept. 1757 sid. 277.

85) CAVANDER på anförda ställe sid. 5.

angifver en HENRIC OLSSON till *Keldinge* för dess Stamfader, något upplysa. En THOMAS OLSSON STARCK, också till *Keldinge*, var Svärfader åt MICHEL PÅVELSSON MUNCK till *Nuhjala* 86):

JÄGERHORN af *Storby* (n. 226). Ehuru litet om denna Ätt finnes för äldre tid antecknadt, vet man och erkänner dock allmäneligen, att ock den är, liksom den af samma namn till *Spurila* (n. 114), både Finsk och okänt gammal.

HÄSTESKJÖLD (n. 228). Ej blott den ERIC JÖNSSON i *Gunnila* (af *Wehmo Socken*), hvars son JOHAN år 1654 introducerades, likväl med föreläggande att än inlägga ytterligare bevis om sitt Adelskap, utan ock hans farbroder MARCUS MATSSON, som i K. ERIC XIV:s tid varit Stallmästare, eller, som ock sades, endast Hingstridare, hade länge och envist föregifvit sig vara af KURCKE-ätten (den yngre nemligen, eller Småländska), och begge tillmätt sig ock KURCKE-namn, af hvilken anledning också den sednare en gång var nära att, om ej folk kommit emellan, blifva i Stockholm och Storkyrkobrinken, af CLAËS KURCK ihjåslagen. ERIC, hvars moder eljest verkligen varit en Frålseqvinna från KURCKE-godset *Laukko*, men sig med lågersmål försett, och sedan, vid ingångit gifte, af Slåkten blifvit, såsom det hette, aflagd med det *Gunnila* godset, hade ock under den 2 Mars 1625 af AXEL KURCK på *Anoila* utverkat för sig ett Bevis som i allmänna termer innehöll att han var af KURCKARNES linea kommen; och emedan till stöd derföre ock åberopades gamla Bref, hvilka likväl skulle hafva blifvit utaf de Danske, den tid de Finland

86) Se VON STJERNMANS Matr. sid. 268 och 311, samt den MUNCKska Stamtafla som finnes vid Åbo Hof-Rätts Protocol för den 16 Junii 1650.

land i tre år innehade, bortförda, ty lemnades den 24 Oct. 1626, af Åbo Hof-Rätt, åt ERIC JÖNSSON det Bevis att han var en årlig af Adel, och honom derom intet vidare molesteras måtte; åfvensom i samma Bevis kunde anses ligga åtminstone ett tyst medgifvande, att ERIC ån framdeles finge föra KURCKE-namn. Men härvid stannade det icke länge, utan redan den 4 och 5 Oct. 1627 tilltalade JÖNS KURCK, då Ståthållare på Wiborg, samme ERIC för det han föregaf sig vara en af de KURCKAR, och åfven AXEL KURCK, som sagt sig hafva sitt Bevis i hastighet utgifvit och detsamma intet mera vilja bestå, hade nu aflemnat ett nytt att ERIC intet var de KURCKAR på svårdsidan afkommen; hvarutom anmåltes att, vid den Vapen- eller Rusttjensts-syn Riks-Rådet, Riks-Skattmästaren och General-Fält-Öfversten (Fältmarskalken) JESPER MATTSSON KRUS 87) i Finland hållit, ERIC ej ens gittat bevisa det han någon Adelsman var. Som, ännu härutöfver, samme ERIC, under den nya undersökningen, erkände, dels att han utaf oförstånd trängt sig in uppå KURCKE-slågten, dels att han fört och ännu förde ett helt annat Vapen, nemligen så i skölden som å hjelmen ett Håsthufvud med betsel och tyg samt tre strutsfjädrar i toppen, hvilket nästan i allo instämmer med det sedan erkända HÄSTESKJÖLDska, så fräntogs honom Betyget af år 1626; och fastån han den 1 Oct. 1628 å nyo sökte göra det anspråk gällande att räknas ibland KURCKARNE, och yrkade AXEL KURCK ej hafva bordt få rygga sitt första Bevis, samt påstod allt hvad emot honom (ERIC) blifvit förebragt, vara af hans ovänner tillvågakommit, uppgaf han dock åter den 26 Juni

87) Allmännast, och jemväl af UGGLA Afd. V. sid. 8, skrifves hans namn CRUS, men HALLENBERG säger, Del. II. sid. 443: *Öfversten JESPER ANDERSSON stafvade sitt namn CRUS, och JESPER MATTSSON KRUS; jag har sett åtskilliga deras egenhåndiga underskrifter.*

nii 1629 sin fader hafva förvärfvt Vapen (och just det HÄSTESKJÖLDSKA) af K. ERIC XIV; hvarföre han ock aldeles afsondrades från KURCKE-åtten 88). För öfrigt inhämtas, ur denna långvariga tvist, den okända eller föga kända omständighet, att, enligt hvad K. CARL IX sjelf vid ett tillfälle skall hafva svarat ERIC JÖNSSON, hade i Brodrens K. ERICS tid alle små Adelsmän måst föra sina Vapen, i silfver utstuckna, i sina Hattar 89).

Bock till *Buckila* (n. 247). Äfven om denna Ätts Adelskap ransakades i Åbo Hof-Rätt d. 27 Junii och 18 Sept. 1627 samt 10 Oct. 1628, mot 2:ne Syskonbarn, MATTS HINDERSSON och FRANZ PEHRSSON, som då, till hälften vardera, ägde *Buckila* Gods. Härvid inlades af dem en Slägtlinea, och ett deras Faders Sigill uti en Silfverring: deruti var, på bondevis, utgråfvinn en Bock, man visste intet antingen det var en Getebock eller Råbock, icke med någon hjälm eller hjälmtäcke, som Adeln bruka; deras Frälsebref skulle i Konungarne ERICS och JOHANS fejdetid hafva på *Aminne* förkommit; men Rusttjensten hade de alltid hållit uppe. Icke dess mindre erkände de, sistnämnde dag, sig skyldige att betala Bockspenningarne, efter de icke visst kunde bevisa sig vara af Adel; men bättre lyckades år 1638 den förres Son (af VON STJERNMAN SVEN, af ROTHIEB SIMON kallad), och dennes Sysling HANS FRANZSON, att sig å Riddarhuset sjelfve le-

88) Se Åbo Hof-Rätts Protocoller för den 9 Febr. 1625, den 19 Oct. 1626, den 4, 5 och 12 Oct. 1627, den 1, 10 och 15 1628, och den 26 Junii samt 5 Julii 1629, då frågan ån utställdes till bättre besked. Mellan och efter dessa data är mycket för lång tid sedan förkommit, och om det fordrade närmare beskedet således ej något besked att tillgå.

89) Se samma Protocoll för den 19 Oct. 1626 och den 26 Junii 1629.

legitimeras. Jemför, om Ättens namn, här ofvanföre sid. 29 not. 74.

HAMMARSTJERNA (n. 278). Att denna Ätt troligare är Finsk än, efter ROTHLIEBS uppgift, Svensk, bestyrkes icke blott deraf att den år 1642 introducerade JOHAN BENGTESSON var född i Finland och skref sig till *Gråsa* och *Sódskog*, hvilka begge Gods åro belägna i Esbo Socken, utan ock deraf att hans Fader BENGT HENRICSSON, afleden före Ridarhusets inrättning, och som i lifstiden fört alldeles samma Vapen med det der sedermera uppsatta, äfven varit å *Gråsa* boende 90). Att Finska Ätten REETH (n. 598) varit beslägtad eller besvägrad med den HAMMARSTJERNska, synes dess hjälmprydnad utvisa.

ULF af Finland (n. 688). Ock denna Ätt vill ROTHLIEB göra till Svensk, ehuru den introducerade ERIC MÄRTENSSENS så Far som Farfar, enligt VON STJERNMAN, varit boende i Finland och skrifvit sig till Finska Egendomar. Fadren MÄRTEN ERICSSON är förmodligen den som i Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 2 Maji 1634 kallas Capitaine 91); men en yngre MÄRTEN ERICSSON ULF till *Skyttälä* och *Kokkala*, var, då han den 2 Nov. 1691 afled, Lieutenant vid Åbo Låns Cavalleri, och ligger begrafven i Hauho Kyrka 92).

HUUS-

90) Se samma Protocoll för den 22 Maji 1624.

91) I Protocoll for den 26 Martii samma år, men troligen genom missskrifning, Major; jemför HALLENBERG Del. V. sid. 119.

92) CHRISTOPH. HERKEPÆI Beskrifning öfver Hauho Socken (Åbo 1756, Præs. KALM) sid. 7.

HUUSGAVEL (n. 2102). Se ofvanföre sid. 25 ff. om *We-
kelax Knapar*.

Med mer visshet deremot känner man tiden då följande äldre Finska Ätter undfått Öfverhetliga åtminstone Frälsebref, uppå hvilka sedan äfven Sköldebref ofta plågade följa.

Om K. ALBRECHT af Mecklenburg är redan sid. 22 not. 56¹ sagdt, att han näppligen utgifvit några verkliga Adels- utan endast Frälsebref, och så skedde det utan tvifvel ock under hans vistelse i Finland åren 1364 och 1365. I allt fall äro de ej kända, och kunna således icke här uppgifvas.

K. ERIC XIII af Pommern, som, efter hvad af någre påstås, flere än en gång besökt vårt Land 93), underlåt ej att dervid hågkomma äfven en del dess invånare, och gjorde det kanske ock frånvarande. I Åbo utfärdade han den 7 December år 1407 ett antal Frälsebref, af hvilka VON DALIN uppräknar fyra, LAGERBRING och PORTHAN sex 94), men än flera sedermera blifvit kända. Främst bland de Mån som dermed då hugnades, nämnes vanligen en PHILIP CARLSSON, så än sednast kallad ock af LAGERBRING 95), ehuru i sjelfva Frälsebrefvet, det han på ett annat ställe 96) meddelat, den nyblefne Frälsemannen två gånger

95) VON DALIN Del. II. Cap. 15 §§ 14, 16. LAGERBRING Del. IV. sidd. 21, 25. PORTHAN p. 420 sq. 495, 535 sq. 803.

94) VON DALIN Del. II. Cap. 15 § 16. LAGERBRING Del. IV. sidd. 25, 268. PORTHAN p. 420.

95) Del. IV. sidd. 25, 268.

96) Samling af Handlingar Del. III. sid. 210 f.

ger nämnes PHILIPPUS LARSSON, som följaktligen måste vara det rätta.

Dernåst följer NISSE TAWAST, som utan tvifvel var den verkliga Stambfader för Svenska Adliga Ätten TAWAST (n. 64). Vål förmodas han hafva varit broder till Finske Biskopen MAGNUS II. TAWAST, och således Son till en Man (Biskops-Fogden på *Kustó* OLOF NILSSON TAWAST) som ock redan sjelf af JUUSTEN och RHYZELIUS 97) kallas adlig och förnäm, och möjligen tidigare än Sonen innehafvt något Gods under frälsefrihet; men att först NILS kommit till verkligt adligt stånd, kan med skål slutas deraf att hans Son, Höfvidsmannen på Tavastehus OLOF TAWAST till *Portala*, var Riddare och Riks-Råd 98). För öfrigt finnas öfver Slåkten 5:ne Ättelångder, uppgjorda år 1758 af GREGER HALLENIUS 99) år 1744 af VON STJERNMAN 100), och år 1756 af JONAS BÅNG, den sidsta särskilt utgifven. Hennes Vapen var först lika med det STÅLARMSKA, nemligen en stålklädd åt höger vänd Arm i rött fält, förbyttes sedan till ett svart åt vänster vändt Vildsvinshufvud i silfverfält, och förbättrades af K. JOHAN III. den 24 Junii

F

1588

97) Den förres Chronicon p. 17, och den sednares Biskops-Chronika, Förre Delen sid. 554.

98) Orått angifves af UGGLA (Afd. III. sid. 55) och VON STJERNMAN (Svenska Mercurius Sept. 1757 sid. 270) hans dödsår hafva varit 1455: han dog först den 25 Febr. 1460 eller 1461; se PORTHAN p. 656, samt BILMARK och ALEX. LAURÆUS de Sacellis Sepulcralibus in Templo Cathedrali Aboënsi (Ab. 1778) p. 21.

99) Wirmoënsis in Finlandia Territorii Memorabilia, Pars Prior, Præs. SCARIN, Ab. 1758 p. 70.

100) I PETRI NIGRI eller SWARTS Historia om de fordna Westerås Stifts Biskopar, sid. 85 f.

1588 med en detta hufvud omgifvande krans eller ring af på blått band upptrådade fyra röda kulor och lika så många röda hjertan; i Sverige hafva nyligen Friher-
rarne (n. 521) och Grefvarne (n. 129) TAWAST i hjertsköld-
den åter upptagit det STÄLARMSKA. Från ofrälse grenar
utaf denna Slågt leda äfven Finska Ätterne n. 728 TA-
WASTÉN och n. 1107 TAWASTSTJERNA sin upprinnelse.

Det tredje af nämnde 1407 års Frälsebref var för E-
RIC af *Kumis*; VON DALIN skrifver *Kunnis*, och LAGERBRING,
i sin Samling af Handlingar, *Kunnäs*, PORTHAN, efter Åbo
Domkyrkas Svartbok, äfven *Kumes*. Om mannen sjelf
vet man intet mera, än att det eller de Gods hvarå han
erhållit Frälsefrihet, sedermera tillfölla Domkyrkan, hva-
dan sannolikt kan vara att han döit barnlös.

I fjerde rummet kommer GUNNAR TRULLE, blott Bor-
gare i Åbo, men på mödernet slågt med TAWASTARNE; han
lefde ännu år 1455, och hans Frälsegods togo samma våg
som den nästnämnde ERICS 1). — I och med honom upp-
höra de K. ERICS Finske Frälsemån, som VON DALIN af-
vetat. Än tillkomma likvål följande.

PÅVEL CARPELAN (n. 58), eller, som han ock skrifves,
KARPALAN, KARPALAIN, och KARPALAINEN. Redan år 1449
nämnes en PEDER KARPALAIN af Vapn 2). Att denna
Slågt redan år 1552 var på svärdsidan utgången, men
namnet då åter upplefvat genom Kyrkoherden i Töfsala
MICHAËL KARPELAN, som upptog det efter sin moder ANNA,
anmärker VON STJERNMAN; MICHAËL lefde ännu år 1555, och
hans son MATTS, som efter idkade studier i Wittenberg
efter-

1) PORTHAN p. 421 sq.

2) Densamme p. 525.

efterträdde Fadren uti Pastoratet, var Far till den år 1625 å Riddarhuset introducerade Assessoren i Åbo Hof-Rätt LARS CARPELAN, som derföre orätt af ROTHLEB kallas Sonesons son till PÅVEL. En Stamtafla öfver Ätten fanns på 1750:talet å *Wiais* Såteri i Socknen 5; men att samma Ätt skulle, såsom REHBINDER 4), troligen med anledning af uppgifter derutur, säger, vara af Tyskt ursprung, tyckes ock utaf dess verkligt Finska namn motsågas. Huru olika Vapen den nu emot fördom för, omtala VON STJERNMAN, UGGLA, och LAGERBRING 5).

WIBRICT eller WIBRECHT KORTWUMA eller KORTUMA. Vål kallas han redan år 1405 Frålsisman 6), men som ytterligare och egentlig confirmation på en sådan hans egenkap, lårer K. ERICS Frälsebref af ofvannämndt datum vara att anse. Tryckt låses det i JOH. O. BIEURNS Disputation *de Vera Nobilitate*, Förra Delen (Præs. UPMARCK, Ups. 1714) p. 29 f. 7), samt i Åbo Tidningar för 1783 N:o 9.

F 2

SKYT-

-
- 3) Se LENCQUISTS år 1755 uppsatta Beskrifning öfver Töfsala Pastorat (MS. i Kejsarl. Åbo Academies Bibliothek) p. 4. Ett sedermera af Herr Probstén Doctor ENEBERG tillökadt och rättadt Sammandrag af detta Arbete låses vål i Åbo Tidning för år 1795 N:o 51, 54, 57, 59, 41, 44, 46, 47 och 48, men förteckningen öfver Socknens Prester år der utelämnad.
 - 4) Matrikeln af år 1781 sid. 1781 sid. 144. Jemför ROTHLEBS Hand-Matrikel sid. 117.
 - 5) Den förste, i Matrikeln sid. 225; den andre, Afd. III. sid. 66 not. s; den tredje, Del. IV. sid. 269.
 - 6) PORTHAN p. 421.
 - 7) Med anledning dels af denna Disputation, dels af WARMHOLTZ vid artiklarne n. 6961 och 6973, må här i förbigå-

SKYTTE i Finland (n. 81). Som denna Ätts egentelige Stamfader uppgafs den 21 Junii 1624, för Åbo Hof-Rätt, utaf AXEL SKYTTE, som var sonsons son till Biskopen i Åbo MARTIN SKYTTEs broder JACOB, och son till Ståthållaren på Tavastehus JÖNS SKYTTE, en AXEL TORSTENSSON, åt hvilken K. ERIC XIII, ån ofvannämnde dag den 7 Dec. 1407, för-lånt frihet och frälse på de Gods han då rätteligen ägde; Frälsebrevet uppteddes också, men Sköldebrevet sades vara i fejdetid förkommit. Eljest omtalas denna Ätt, redan under namnet SKYTTE, vid år 1548 8); och för ingen del bör den förblandas med de Svenska Slågterne af samma namn (Frih. n. 8, och Adl. n. 154, 249, 665).

FOGELHUFVUD (n. 227). ROTHLIEB uppgifver denna Ätts Frälsebref hafva blifvit utfärdadt redan den 4 Dec. 1407, i stället för, som troligare synes, den 7; Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 17 Oct. 1626 upptager blott månaden och året. Der hölls nemligen den 4 och 17 Oct. 1626, samt den 19 Sept. och 3 Oct. 1627, undersökning angående 2:ne Bröders, JOHAN MÅNSSONS till *Kalmarsnås* (skrifves ock *Kalmusnås* och *Kalfsnås*) och ERIC MÅNSSONS på *Ispois*,

ende upplysas, att Lundska Disputationen af år 1636 (Præs. OL. CAVALLIO, Auct. ABR. J. LINDBERGH) *de Nobilitate ejusque vera caussa, in Palatio Ordinis Equestris Holmensi aureis literis scripta* allsintet, och Åbo Disputationen af år 1706 (Præs. TORST. RUDEÉN, Auct. BENED. GRANROOT) *de Insignibus Nobilium* föga historiskt innehålla.

- 8) PORTHAN p. 605 sq. 671, 808 och 751, hvarest ock förmåles om den Genealogie öfver Slågten som den 22 Sept. 1628 företeddes Hof-Rätten, och i stöd hvaraf AXEL och hans Syster Fru SARA SKYTTE, genom Dom af den 15 Oct. samma år, förklarades för Adelspersoner och till frälsefrihets åtnjutande berättigade: den sträcker sig dock ej längre upp än till Biskop SKYTTEs Fader.

Ispois, adelskap; och blef då af den förre inlagdt K. ERIC, förstbemålte månad och år, för en MÅNS TORSTENSON, som enligt uppgifven Slågtlinea hade varit deras Farfars farfar, utfärdade Bref, hvarmedelst honom förlåntes, på sig och sitt Gods *Linnunpää*, sådan frihet och frälse som andre Frälsemån. Om desse Bröders anspråk finnes, kanske derföre att mellan den 12 Oct. 1627 och 12 Maji 1628 Protocollerne saknas, icke något vara afgjort; men antages Slågtlinien för riktig, så var det ingendera af dem, utan en deras Faders MÅNS SIGFRIDSSONS Syspling MICHEL NILSSON till *Linnunpää*, som Hof-Rätten den 3 Oct. 1627 ansåg sig hafva skäl att tillfråga, om han med Sex Ehrlige utaf Adel kunde Ed gå att han på svärdssidan någon Adelsman var, hvilket dock ej heller denne kunde sig åtaga, helst å hans ort blott 2:ne Adelsmän funnos, och oveterligt vore huruvida de något om saken visste 9). Vapnet hade ERIC MÅNSSON orätt uppgifvit vara en Fogelfot; men den äldre brodern JOHAN deremot, som ock hade alla Fadrens Handlingar om händer, aldeles sådant som det ej mindre i Protocollet för den 17 Oct. 1626 ån i Vapenböckerne afritadt står; och namnet, som ännu år 1634 var FOGLENÄFF, men snart nog byttes till FOGELHUFVUD, är i begge sina former tydligen hämtadt i-
från

-
- 9) Detta allt låter rätt väl förena sig med VON STJERNMANS uppgift i Matrikeln sid. 513, men hvadan han hämtat hvad han sedermera säger sid. XIII i de bifogade Rättelserne och Tilläggen, att nemligen FOGELHUFVUDS-ätten skulle härstamma ifrån en Borgare i Åbo WOLTER BULCK, som fått adelskap och frälsefrihet uppå *Linnunpää* den 15 Febr. 1442, är svårt att säga, och har åtminstone ej af ROTH-LIEB blifvit antagit: ingen sådan WOLTER finnes heller i MÅNSSÖNERNES Slågtlinea. Mera likgilligt kan det vara, om den år 1634 introducerade hetat, såsom först uppgafs, NILS MICHELSSON, eller, såsom Rättelsen innebär, MICHEL NILSSON, ty den sednare var son till den förre.

från det Finska *Linnunpää*. En Öfverste-Lieutenant vid Åbo och Björneborgs Låns Infanteri, ARVID FOGELHUFVUD, född 1616, död 1685, ligger begravnen i Sagu Kyrka 10).

BOOSE (n. 275). Af denna Slägt, och förty äfven af Adel, erkände Åbo Hof-Rätt den 19 Junii 1629, i följe af redan den 28 Junii och 25 Sept. 1628 anställd undersökning, en THOMAS HINDERSSON i *Hendeböle* af Sagu Soccken vara. Enligt ingifven Slägtlinea härstammade han i tredje (?) led från en OLOF BOOSSON, som genom K. ERICS af Pommern den 7 Dec. 1407 i Åbo gifna Bref 11), fått för sig samt sine efterkommande och rätt arfwingar frihet och frälse på det Gods han den tiden ägde; och hade THOMAS till moder en WALBORG JACOBSDOTTER af FRILLESläkten. Det Vapen han företett och Rätten låtit vid Protocollet afteckna, liknar ej till fullo någotdera af de äfven sig emellan icke obetydligt skiljaktiga 2:ne, det ena aftagit i Vapenboken, det andra beskrifvit hos VON STJERNMAN 12): likväl mer det förra. Den 25 Junii 1629 afsades Domen i saken.

STJERNKORS (n. 59). Denna Ätt uppgifves hafva Lördagen före S. Mårtens dag år 1410 bekommit Frälse uti en OLOF PEHRSSONS person, förmodligen fader till den NILS OLOFSSON till *Särkilax*, Våpnare och Riks-Råd samt Ståthållare i Finland, af hvars gifte med ELIN NILSDOTTER TAWAST

10) CAVANDER, på anförda ställe sid. 6.

11) Tryckt kan det läsas i Åbo Tidning för år 1777 N:o 24 sid. 186; och när det jemföres med dem för KORTWUMA och PHILIP LARSSON, synes med temmelig visshet kunna antagas att ock de öfriga alla varit af lika formulår och lydelse.

12) Matrikeln sid. 248.

WAST föddes Åbo Biskopen MAGNUS III till *Sårkilax*, hvilken GREGER HALLENIUS 13) och en tid RHYZELIUS, af Vapnens likhet bedragne, orått påfört CARPELANSKA Ätten 14). Utom Biskop MAGNUS och hans Fader, innehade äfven, från år 1565, IVAR MÅNSSON STJERNKORS Riks-Rådsvärdigheten, jemte titel af K. ERIC XIV:s Secrete Råd 15), och åt en IVAR GUSTAFSSON till *Sårkilax* (kanske ock en STJERNKORS, eller snarare en STÅLARM) utgåfvo den 1 Sept. 1599, 3:ne bofaste Borgare i Åbo det intyg att han icke gjort gemensam sak med K. SIGISMUNDS medhållare 16).

LUND (n. 209). För denna Ätts Stamsfader JÖNS JACOBSSON i Lundo (ej *Lunden*, ty GRELS LUND skref sig till *Nautila*, som ligger i Lundo) uppgifver ROTHLIB Frälsebref hafva blifvit utfärdadt Trefaldighets-Söndagen år 1412. Må hända var den JOHAN MÅNSSON till *Kalmarsnäs*, som här ofvanföre år vid Ätten FOGELHUFVUD omnämnd, på mödernet i skyldskap med LUNDSSläkten, ty för Hof-Rätten be-

13) I redan åberopade Disputation sid. 70, 72 f.

14) Se RHYZELII Biskops-Chrönika Del. I. sid. 338. Del. II. sid. 150 f.; och jemför LENCQUIST i Åbo Tidn. för 1775 N:o 4 sid. 50, samt för 1795 N:o 48; VON STJERNMAN i SWARTS Historia om Westerås Stifts Biskopar sid. 87, och i Bihanget till Åbo Tidn. för 1785 sid. 188 f., UGGLA Afd. III. sidd. 52, 67 f. samt PORTHAN p. 611 sq. 805.

15) WERWING, Förra Delen sid. 21. UGGLA Afd. IV. sid. 16. Sonen NILS var det, som, härstammande uti femte led från OLOF PEHRSSON, år 1625 introducerades.

16) Åbo Tidn. för 1771 N:o 21 sid. 164. LENCQUISTS uppgift att *Sårkilax* Sättesgård länge varit tillörig SÖLFVERARMARNE, måste så mycket mer vara misstagen, som det Vapen han, i sammanhang dermed, beskriver, ej är deras, utan det STÅLARMSKA och äldre TAWASTSKA; jemför samma Tidning för år 1793 N:o 47 f.

berättade han den 17 Oct. 1626, sin mormors farbroder, den han dock ej nämnde, hafva förvärfvat en Håstsko i Vapen, som just är det LUNDSKA, men ingens af Ätterne HÅSTESKO (n. 187, 257, 286).

FOOTANGEL (n. 229). Enligt VON STJERNMAN har ock denna Ätt fått Frälsebref af K. ERIC XIII, men året när sådant skett, uppgifves icke. Såsom varande af samma stam med den TAWASTSKA, angifves den af ROTHIEB; men hans sägen att den sidste (TYRIS HARALDSSON) FOOTANGEL aflidit först år 1698 17), behöfver ofelbart rättas efter RADLOFF 18), som funnit hans i Saltviks Kyrka uppsatta Vapen utvisa dödsåret 1695.

K. CHRISTOPHER af Båjern gaf den 10 Aug. 1444 Frälsebref åt JÖSSE OLOFSSON 19) hvilken derigenom blef Stamfader för Ätten GJÖS (n. 279). Tolf år förr än 2:ne hans Ättlingar, och bland dem den ene uti sjetta led, vunno Ridarhus-introduction, tilltalades inför Hof-Rätten i Åbo, den 14 Junii 1650, JACOB HANSSON och CLAËS SIMONSSON, begge i *Skitinbäck* (numera *Nygård*, af Pojo Socken), om sin adelige börd och stamma: den förre uppgaf sig föra i skölden en Gøsfisk, och ofvan hjelmen fem Glafvar (vapnet, sådant det nu är, befinnes vara något förändradt);
den

17) Se Hand-Matrikeln sidd. 123, 158.

18) Beskrifning öfver Åland sid. 70.

19) Det kan läsas i Åbo Tidn. för år 1794 N:o 30. I aftrycket, när det jemföres med den till härvarande Hof-Rätt ingifna Afskriften, tagen efter det vid Herr JOHAN SKYTTE (Frih. n. 8) i Finland (år 1619?) hållna Ransakning uppteckade Originallet, upptäcker man att efter orden undt och gifvet, det vanliga tillägget, och unne och gifve, blifvit borta.

den sednare svarade, på tillfrågan om sin Faders sköldemärke: jag vet intet; det ser ut som en hop kråkefötter: sådant och så illa uttryckt kunde hans sigill ock hafva varit. En tillika ingifven, oförtjent så kallad Slägtlinea ledde honom icke heller längre upp än till Farfadren HANS HANSSON, som först skall gift sig till *Skittinbäck*, och nämnde väl äfven dennes Bröder LASSE HANSSON till *Sälloik* och ERIC HANSSON till *Kogre*, men deremot alls ej någon JACOB HANSSON; och Hof-Rätten förklarade, genom Uppskofs-Dom af den 8 Julii nämnde år, att bättre skäl och bevis borde anskaffas och framdeles företes. Sedermera, år 1644, företeddes uppå Riddarhuset både Slägtlinea och Afskrift af Adelsbrevet (måne något annat än K. ERICS Frälsebref?), och då blef ej mindre JACOB HANSSONS Son ELIAS, ån två år förut en JOHAN GJÖS, under denna Åtts nummer introducerad.

K. CHRISTIAN I. adlade den 1 Aug. 1461 en LARS SKALM eller SKALME, och gaf honom till sköldemärke ett svart (upp- och nedvändt) Ankar i hvitt fjell (silfverfält), samt frihet och frälse på tre Rökar i *Attu*. Från honom uppkommo sedan två Åtter: den ena, SKALM (n. 244), den andra, ANCKARFJELL (n. 221), hvilkas Vapen ej heller skilja sig uti annat, än att Ankaret uti den sednares år blått, och beledsagas, å hvardera sidan om den så kallade ankarlåggen eller stängen, af en kula. Enligt den 12 Sept. 1625 inför Åbo Hof-Rätt företedd Slägtlinea hade LAURENTZ SKALMS SONSON, PEHR DANIELSSON, haft 2:ne Söner, ANDERS och THOMAS: den förres Son var CLAËS ANDERSSON till *Storgården* i Pargas, den sednares CHRISTIAN (den 19 och 22 Sept. 1627 orätt kallad CHRISTOPHER) THOMASSON till *Attu*; begge erkändes, genom den 14 Sept. 1625 afsagd Dom, vara af rätt Adlig härkomst, och de tre Rökarne i *Attu* för rätt frälsejord. Hvad CLAËS ANDERSSON angick, ställdes dock den 22 Sept. 1627 saken i ny fråga,

ga, och tog uppskof, som lårer bidragit dertill att först år 1658 åt hans Son CLAËS CLAËSSON, sedermera Assessor i nämnde Hof-Rått, introduction å Riddarhuset beviljades, under namnet SKALM; hvaremot en MICHEL THOMASSON (utan tvifvel bror till CHRISTIAN) der år 1654 upptogs under namnet ANCKARFJÄLL. Emellertid ses, att utom denna sistnämnda, ock de begge äldre SKALME-ätterne (n. 144 och 244) hänleda sig från en gemensam Stamfader; den tredje (n. 453) hinner ej så långt.

Den 18 Oct. 1465, och således ej långt efter hemkomsten från sin somnaren förut gjorda Finska resa, adlade samme Konung ock Ätten POITZ (n. 246), hvars Stamfader af VON STJERNMAN kallas OLOF, men af ROTH-LIEB NILS.

Genom Bref, dateradt Stockholm den 22 Nov. 1467, förlånade K. CARL VIII KNUTSSON åt HENRIC och JÖNS DYNIUS-SÖNER samt deras afföda, frälse bland annat å jord i *Dyniusby* (*Dynsby*, *Dónsby*) uti *Espibol* af Karis Socken. Ifrån endera af dem härstammade uppå mödernet en JÖRAN LARSSON till *Dónsby*, om hvars och hans Broderbarns adelskap fråga törevar i Åbo Hof-Rått den 7 och 16 Oct. 1626 samt den 20 Junii och den 25 Sept. följande året. JÖRAN, hvars Bror, Capitainen CLAËS LARSSON, vid sin död efterlemnad Godsén åt sin Son OLOF, för hvilken, såsom ännu omyndig, Farbodren var målsman, ingaf härvid en Slågtlinea och en afritning å sitt Fådernevapen, visande en Esping med sex förgyllda tullar, men utan segel, och således icke mycket lik den sedermera introducerade Ätten ESPINGS (n. 739), som dock härifrån har sin upprinnelse; ett dylikt Vapen uppgafs ock finnas måladt i hvalvet af Pargas Kyrka, och utskurit å *Kassar* bänkstolpen, så vida han på fädernet härstammade ifrån *Kassar* (ej, såsom

såsom VON STJERNMAN skrifver, *Kanså*), men sine Förfäders Sköldebref sade han hafva förkommit den tid K. CHRISTIAN II. fejdade på Sverige och tog Finland i besittning. Så väl JÖRAN LARSSON som hans Broderbarn förklarades genom Dom af den 28 Sept. 1627 vara på svärdsidan utaf adlig härkomst, och böra aktas och hållas för Adelspersoner. Till Slåkten hörde äfven Herr JEREMIAS ESPING, som vid 1600:talets början var Kyrkoherde i Töfsala; och lärer den ELIAS ESPING från Töfsala som nämnes i Hof-Rättens Protocoll för den 30 Nov. 1623, varit hans Son.

STEN STURE den äldre adlade den 12 November 1476, och under sin vistelse i Åbo, en BENGT JÖNSSON, som blef Stamfader för Ätten BLÅFJELD (n. 245).

Äfven K. GUSTAF I utfärdade stundom blotta Frälsebref. Ett sådant omtalas uti Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 12 Sept. 1625, och befanns vara utgifvit Tröfalldighets-Söndagen år 1531, af innehåll att PEHR och JÖNS BENGTSÖNER skulle njuta frihet och frälse å begges deras Gård i *Attu*; men om sköld och hjälm förmåltes der intet, och afkomlingarne saknade dem ån, samt förklarades genom Dom af den 14 September ej vara af Adel, utan endast åga frälsefrihet. Af verkliga samme Konungs Sköldebref åt Finnar känner man deremot ett under den 9 Febr. 1536, gifvit åt NILS PEDERSSON, Stamfader för Ätten BÄCK (n. 193), och ett under den 8 Junii 1558 åt HANS ERICSSON, som blef Stamfader för EKELOFVARNE (n. 217).

För Ståthållaren på Åbo HENRIC SIMONSSON utfärdade K. ERIC XIV den 12 Julii 1562 ett Adels- och Frälsebref, samt gaf honom deruti till sköldemärke en gul Ekqvist med två grenar böjde öfver hvarandra, och emellan

lan de tu Ollonen en gul sexuddestjerna i blått fjell, ofvan Skölden en tornerhjälm; derpå åter ekqvisten, grenarna och stjernan, samt sex blå och gula fanor; skrafteringen blå och gul. Tillika upplåtos honom under frälsefrihet *Karina* i Sagu, *Kakkarais* uti St. Karins Socken, och *Heinis* i Nousis 20). Åtten lårer, åtminstone på manssidan, tidigt hafva utgått.

K. JOHAN III, såsom den der i sin ungdom under flere år haft Finland i förlåning och varit der boende, samt till och med sammankallat dess Ständer till en Landtdag uti Åbo att hållas i Januarii 1563, underlåt ej, sedan han var blefven Konung, att, också med Frälse- eller Adelsbref utmärka och belöna flere af de Finnar, som visat honom trohet och tjenester eller eljest vunnit hans ynnest; stundom, om ej alltid, följde ock på Brevven af det förra slaget snart nog nya af det sednare. Såsom prof utaf och föremål för begge slagen af hågkomst, kunna här uppräknas följande.

BERTIL ERICSSON till *Målsåla*, Konungens Secreterare, fick först genom ett Förlåningsbref, dat. Svartsjö den 21 Junii 1571, lifstidsfrihet och frälse på ett Skattehemman uti Sagu Socken och Toppjoki by, såsom varande hans hustrus rätta arf- och köpejord, men två år derefter, ifrån Stockholms Slott den 6 Julii 1573, äfven Sköldbref, samt för sig och sine efterkommande frihet och frälse på alla de Gods och Gårdar han antingen redan ägde eller framdeles kunde bekomma 21).

MATTIS

20) Se Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 4 och 31 Oct. 1626 samt den 19 Junii 1629.

21) Samma Hof-Rätts Protocoll för den 16 Junii 1627.

MATTS och JÖNS MARCUSSÖNER, Bröder. För dem utfärdades från Calmar, den 12 Sept. 1571, Konungens Sköldebref, hvarigenom de fingo till Vapen tu Käfvelspjut i blått fjeld, samt vanlig frihet och frälse 22).

PAUL JUUSTEN, Biskop först i Wiborg, och sedan år 1563 i Åbo, död år 1576. Att han kort efter sin återkomst år 1572 från beskickningen till Ryssland, blifvit af sin Konung adlad, och derjemte fått några Gods i Finland, inhämtas af flere tidens Handlingar, fastän ovisst år hvart Diplomet tagit vägen, helst det redan i hans sones Lieutenanten PAUL JOHANSSON JUUSTENS tid var förlo-rad. Ätten utgick också både snart och ointroducerad, hvarföre Biskopens Dotterson JOHAN CRÖEL, som år 1653 i adligt stånd upphöjdes under namnet ROSENCRÖEL (n. 595), fick, med obetydliga förändringar upptaga sin Morfaders vapen 23)

LJU-

22) Ån samma Protocoll för den 15 Maji 1628.

23) Se PORTHAN p. 765 sqq. och i Disputationerne *Narratio R. V. PAULI JUUSTEN Ep. Ab. de Legatione sua Russica* (P. I—III, Ab. 1775), hvarvid ock Biskopens Vapen aftecknad följer; Åbo Tidn. för 1782 N:o 24 f. samt Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 14 och Uppsköfsdom af den 28 Julii 1650, enligt hvilka begge den väckta frågan om Sonsonens Adelskap då lemnades till vidare utredning; och som från den 22 uti samma månad intill årets slut, samt för åren 1631 och 1652, Protocollerne saknas, och ej åter vidtaga förr än den 19 Nov. 1655, så brister om utgången af denna fråga önskad upplysning: men om den nämnde JOHAN CRÖEL, och dennes broder Slotts-Secreteraren på Wiborg SAMUEL CRÖEL, förekomma i Protocollen för den 12, 21 och 27 Januarii, 28 Februarii, 7 Martii, 8 Maji och 19 October 1655, den 31 October, 9 och 28 November samt 3 December 1656, den 11 November 1657, samt den 6, 9, 15, 14, 15 och 28 Junii 1638 ganska märkliga underrättelser.

LJUSTER (n. 111). Denna Ätt leder sitt ursprung från BERTIL ERICSSON, för hvilken den 6 Julii 1573 Sköldebref i Stockholm blef utfärdadt 24). Sonen, Assessoren uti Åbo Hof-Rätt ERIC BERTILSSON LJUSTER, som förut varit Öfverste-Lieutenant, men den 14 Mars 1654 tillträdte nämnde Civila beställning, suspenderades redan den 18 April samma år, men fick den 5 påföljande December tienstgöringen åter vidtaga, dock med den förmaning, att för ett sådant förseende som ådragit honom suspensionen, taga sig en annan gång till vara 25). Med honom utgick Ätten på manssidan.

STÅLHANDSKE, JON (n. 98), adlad den 8 Julii 1574. Om Ättskillnaden mellan honom och SVEN ANDERSSON från *Söderbo* i Westergöthland, erindrar VON STJERNMAN. Af den Svenska Slåkten var den bekante General-Lieutenanten TORSTEN STÅLHANDSKE; af den Finska deremot den JOHAN STÅLHANDSKE till *Gesterby* och *Perno*, som vid Academiens i Åbo invigning den 15 Julii 1640 höll ett Lyckönskningstal på Holländska, och fick, som Assessor i Åbo Hof-Rätt, afsked år 1674.

BRAND (n. 201), i VON STJERNMANS Matrikel, likasom i Vapenboken, orätt kallad BRANDER. Ättens verkliga Stiftare JOCHIM DIRICHSSON fick först, genom ett Konungens Bref dat. Svartsö den 2 Junii 1576, frihet och frålse på några sin hustrus Arfvegods, och Sonen JACOB DIRICHSSON, ej långt derefter, genom Bref dat. Stockholm den 22 Martii 1581, äfven adelig sköld, likväl, såsom orden lyda,
med

24) Se derom, och om Vapnets ursprungliga beskaffenhet, Åbo Tidn. för 1782, N:o 52 sid 250 ff.

25) Se Hof-Rättens Protocoller för den 18 och 19 April samt 2 och 3 Dec. 1654, äfvensom för den 28 Januarii 1655.

med sådane besked och förord, att han deremot skall så lage och bestelle att Kexholms Slott , , , som Vi honom hafve förordnet till Befallningsman opå, icke måtte komme Oss och Sverigis Crono ifrå, utan till trogen hand hållet och försvaret; , , ther ock förenämnde *Jacob Dirichsson* anten af fienden kan blifve slagen, eller utaf sjukdom död, imedlertid han blifver på den befästning brukat, då skall hans barn och arfvinger icke dess mindre thette alldeles njute, bruke och behålle: men hvår annorledes sker, och förenämnde Kexholms Slott (thet Oss dock icke förhoppes) kommer Oss och Sverigis Crono ifrå, då skall han eller hans efterkommande detta Vårt Bref intet njute 26) Kexholm kom ej åter till Ryssland förr än den 8 Sept. 1710, och Slågten fortlevver ännu. En HENRIC BRAND till *Murila*, bror till JACOB, och som i ett K. CARL IX:s Bref af den 15 Januarii 1606 kallas Öfverste utöfver någre Finske Fanor Ryttare, hade i förlåning undfått jemväl *Sätenäs* Gods i Westergöthland, men sedermera råkat i Polsk fångenskap, der han ock slutligen dog; emellertid förordnades att Godsets rånta skulle läggas i förvaring tills man antingen genom ranson eller annan lågenhet kunde komma honom lös igen, samt hans fader JOCHIM och hans syster Jungfru BRITA Godset till dess behålla 27). Slågtens Vapen, sådant det i Sköldebrevet beskrives, är alldeles lika med det i Vapenboken.

JOHAN MARCUSSON hade den 6 Nov. 1578 af K. JOHAN förvärfvat åt sig och sine bröstarfvingar den rättighet att njuta

26) Samma Protocoller för den 25 Junii och 13 Julii 1630.

27) Dersammastådes för den 22 Nov. 1625.

njuta sine Gods under Adlig frihet och privilegier; men hans Syskonebarns son MATTS TYNNESSON (TÖNNESSON, det år ANTONSSON), som ock gjort anspråk på en lika förmån, blef dermed den 1 Febr. 1625, på JOHAN OTTESSONS åkåran, af Åbo Hof-Rått afvisad, och hans Gods lagda under Skatten.

BJÖRNAM i Finland (n. 500). Åtten, som år helt annan än den, väl nio år förr introducerade, men ett halft Sekel sednare adlade Svenska (n. 204), började med MATTS ANDERSSON, som adlades den 18 Julii 1581. En äldre Svensk Slägt utaf samma namn har åfven funnits, och dertill hörde Årkebiskopen i Upsala ANDREAS LAURENTII BOTHNIENSIS, men den introducerades aldrig 28).

HUGGUT (n. 691). Stammafadren HENRIC MATTSSON, Konungens Secreterare, adlades den 8 Januarii 1583. Hans nit för den så kallade Rödboken eller Liturgien, hans gemensamt med någre andre af lika tänkesätt varande hopsmidde Smådeskrift (i form af Bref ifrån Helfvetets Konung) mot Sveriges Presterskap 29), hans under K. SIGISMUND fortfarande beställsamhet till förmån för Catholicismen, och hans under en annan Styrelse påföljda landsflykt,

28) Se S. BRINGS (LAGERERINGS) och P. G. ASCHANII Disputation (Lund 1754) *Hypomnemata ad Familias illustres Björnramianas*, PERINGSKJÖLDS Monumenta Ulleråkerensia sid. 177, och WERWING Del. I. sid. 457.

29) Införd år den uti LAUR. RAIMUNDII af VON STJERNMAN utgifna Historia Liturgica sidd. 21—33, åfvensom Svaret deruppå (till Satans Secreterare) sidd. 34—61. Jemför WERWING Del. I. sidd. 51, 214, 234, och FANT (Resp. C. NORBERG, Ups. 1788) *de Motibus Liturgicis in Svecia* p. 19, samt (Resp. A. E. HWALSTRÖM, Ups. 1791) *de Apostatis Svecanis* p. 4.

flykt, hafva gifvit honom en föga afundsvård namnkunnighet. Först hans Sonesons son JACOB BENGTSSON introducerades år 1664; och som dennes efterkommande underlåto att, till följe af Kongl. Kungörelserne under den 10 Aug. 1762 och den 25 Febr. 1765, sin Genealogie till Riddarhus-Directionen i Stockholm insända, förlorade de ibland Sveriges Adel såte och stamma, och återfingo dem ej heller på det Finska Riddarhuset. Icke dess mindre blef, sedan Familjen den 18 Febr. 1825 utgått eller ansetts utgången, i och med Lieutenanten och Coopvaerdie-Capitainen GIDEON JOSIAS HUGGUT på *Blåsnås* uti Pargas Socken, hans Vapen med af gammalt öflig ceremoni krossadt, utan att dock i sjelfva Kyrkan något sådant kunnat uppsättas 30).

H

CHRISTIAN

50) Mellan händelser, ock från olika tider, och uti hufvudsaken olika, gifves dock icke sällan en viss märkbar likhet. ERIC HARE, född Westgöthe, tidigt som Embetsman i Finland anställd, der efterhand Ståthållare ömsom på Tavastehus och i Österbotten, af den fångne JOHAN MESSENIUS den äldre bitfert öfverklagad, och slutligen år 1627 i Finland afsliden, hade af sin efterlemnade Enka och Arfvingar blifvit med adelig process och ceremonier begrafven, samt ett (sjelftagit) Vapen öfver griften upphängdt. Detta förfarande åtalades ån samma år för Hof-Rätten, och efter den 18 September utverkadt uppskof, fingo Sönerne, ANDERS (då Befallningsman öfver Hollola och Hattula Hårader), och RASMUS (sedermera den 5 Sept. 1659, såsom Major, för sin del adlad, men fallen, såsom Öfverste, och utan manlig afkomma, i slaget vid Leipzig den 25 Oct. 1642) HARE, den 19 Junii 1629, det Utslag, att som hvarken de eller deras Fader varit Frälsemän, borde innan den 8 September Vapnet privatim och i tysthet nedtagas och sönderslås; i vidrigt fall ville Hof-Rätten dit förordna dem som detta publice, och i Församlingens närvaro, efterkomma skulle. Jemför, om ERIC HARE, HALLENBERG Band. IV. sid. 558 f. och VON STJERNMAN i Svenska Mercurius för Sept. 1757 sid. 279 f. der ock RASMUS HARES Vapen beskrifves.

CHRISTIAN AGRICOLA, Biskop i Revel, och son till Biskopen i Åbo MICHAËL AGRICOLA, adlades den 12 Maji 1584, och fick till vapen 2:ne korslagda förgyllda Vaxljus, mellan dem upptill en sexuddig stjerna af silfver, i blått fält, och på hjälmen en krans af Årenpris med fyra röda Rosor. Sitt namn förändrade han icke, och dog redan den 21 eller 22 Febr. 1586. En hans sonson och sonsonsson blefvo efter hvarandra Kyrkoherdar och Probstar uti Uskela, och hade, troligen för det de voro Prester, låtit sin adliga rätt falla; men den sidstnämndes son SVEN CHRISTIERNSSON AGRICOLA, fick den 29 Oct. 1686 derå förnyelse, med namnet LEIJONMARCK (n. 1092), då ock åt Slågtens förra Vapen inrymdes blott en fyrkant eller så kallad franc-quartier, men det öfriga utaf Skölden upptogs af ett upprest åt höger vändt blått Lejon, med blå sexuddig stjerna öfver hufvudet. Han dog, från Vice Presidents-embetet uti Åbo Hof-Rätt, med Landshöfdingens namn, afskedad, år 1728 31).

MUNCK af *Fulkila* (n. 130). Ätten adlades den 30 April 1585 genom MICHEL PÅVELSSON till *Fulkila* och *Nuhjala* och introducerades år 1627 32). Om denna Ätts ursprung till Fåderne och Möderne inlemnades den 16 Junii 1630 till Åbo Hof-Rätt 2:ne, ock vid Protocollet bifoga-

31) Jemför PORTHAN p. 753, P. J. ALOPÆI Specimen Historiæ Litterariæ Fennicæ p. 28, RHYZELIUS Del. I. sid. 345 f. samt Matriklar och Vapenböcker.

32) Enligt VON STJERNMAN skedde detta genom Sonesonen, slutligen Vice-Presidenten JOHAN MUNCK, men troligare, såsom ock ROTHIEB antagit, genom MICHELSON och JOHAN MUNCKS fader, Ryttmästaren HANS MUNCK, helst denne ej förr än i Åbo Hof-Rätts Protocol för den 16 Oct. 1635 omtalas såsom död, och då ock än var obegräfvad.

fogade, Stamtaflor, enligt hvilka HANS MICHELSSON MUNCK haft ännu 5:ne yngre bröder SIGFRID, CLAËS och CARL: bland desse lærer endast CLAËS hafva hunnit till mogen ålder, var år 1620 Capitaine öfver ett Compagnie Fotsfolk i Tavastehus Lån, och skref sig till *Keldinge* 53), efter sin Moder MARGARETA THOMASDOTTER STARCK. Farfadren kallas i den förra Stamtaflan PÅVALL ANDERSSON till *Hostvarla* (VON STJERNMAN skrifver *Hålstervarla*, men begge namnen synas orätt brutna och förvända), och Farmodren BRITA ANDERSDOTTER till *Nuhjala* (ej såsom hos VON STJERNMAN, till *Loidingo*). Andra och ytterligare fortsatta Ätttaflor öfver denna Slägt hafva blifvit uppgjorda af BÅNG och VON STJERNMAN, af hvilka den sednares utkom i Stockholm år 1756 på ett ark i stor Folio.

ÅLLON (n. 210). Namnet antogs af JOHAN JÖNSSON, son till den JÖNS ERICSSON som adlades den 15 Maji 1586.

GUDMUND ARONSSON. Åt honom gafs, genom Bref från Wadstena Slott, den 14 Nov. 1586, ett Sköldemärke af tre förgyllde Grankottar jemte hvarannan i rött fjell, Öppen Törnerhjul, kransen och hjelmtåcket af rött och gult, derpå en granqvist med tre förgyllde Grankottar, samt vanlig frihet och frälse. Hans dotter (huruvida han må haft flere barn, är obekant) var gift med Vålbördig PHILPUS MÅRTENSSON till *Röfvarnäs* 54).

Att en LASSE OLSSON, genom ett Konungens Bref dat. Revel den 23 Aug. 1589, undfått för sig och sine efterkommande evärdelig frihet och frälse på sina Gods och Gårdar, omtalas uti Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 3

H 2

Nov.

53) Se för öfrigt om honom Hof-Rätts Dom af den 13 och Protocoll för den 14 Nov. 1625, samt HALLENBERG Del. V. sid. 147 f.

54) Samma Protocoll för den 9 Oct. 1626.

Nov. 1626, dock utan förmålan om Vapen; men som samma Bref ock dersammastådes kallas ej Frälse- utan Sköldbref, måste väl åfven Sköldemärke hafva medföljt.

GYLLENLOÖD (n. 216). Amiralen BENGT SÖFRINGSSON JUUSTEN till *Olsböle* i Tenala, som adlades den 13 Aug. 1591, och antog detta Ättenamn, var ej, såsom VON STJERNMAN säger, Westgöthe, utan en son till Kyrkoherden i Hauho SEVERINUS JUUSTEN, och denne härstammad från Wiborg 55).

RÄF i Finland (n. 58). Adlad blef den 18 Julii 1592 HENRIC ERICSSON RÄF till *Sjöfax*, och åfven sjelf år 1625 introducerad. En ARVID RÄF till *Wanantaka*, med bönder ock i *Tirmula*, nämnes ofta i Åbo Hof-Rätts Protocoller för åren 1634—1640, och var förmodligen af samma Finska Slägt.

HORDEEL, LARS HENRICSSON till *Wäxiö* i Kangasala, troligen ock Finne, åtminstone Ståthållare på Åbo Slott och Lån, samt gift med K. JOHANS Frilla (ock redan med honom Mor för tre barn) CATHARINA HANSDOTTER, då Enka efter en CLAËS ANDERSSON till *Wik* och *Kockis*, adlades ock af samme Konung, och fick till Vapen sex försilfrade Rudor i blått fält, samt ofvan hjelmen en grön Ekqvist med 3:ne ollon på, emellan två tuppfjådrar. När detta skett, år likväl obekant, och han sjelf afled redan den 6 Junii 1591, kanske utan manlig afkomma, hyadan ej heller Ätten någonsin blifvit introducerad 56).

K. CARL

35) Se Åbo Tidn. för 1795 N:o 11. PORTHAN p. 765 sq. Om Sonens bedrifter kan läsas hos GIRS i JOHAN III:s Chrönika sid. 74 ff. samt Registret dertill.

36) Se VON STJERNMANS 13:de Tabell framför nästnämnde Chrönika, B. BERGII Bilagor till K. CARL IX:s Rim-Chrö-

K. CARL IX adlade den 13 Julii 1602 Bröderne MÅRTEN och LINDVED CLAËSSÖNER HÄSTESKO af *Målagård* (n. 187); och som Ätten HÄSTESKO till *Fårtuna* (n. 286), adlad den 23 Sept. 1640, uppkom ifrån en begges broder CARL, och dess Son JACOBS Ätt uppgifves härstamma från Finland, samt för med de förre uti det hela lika Vapen, måste väl ock de förres Slägt antagas vara samma Land tillhörande. Sådant lär deremot fallet ej vara med den af K. SIGISMUND den 20 Oct. 1595 adlade PEDER CARLSSON HÄSTESKO (n. 257), om hvars Ätt nästan all annan uppgift saknas ån att den var af olika ursprung med de öfriga; och Riks-Rådet, Gubernatorn i Finland, JACOB HENRICSSON HÄSTESKOS 57) Vapen skilde sig från både samtliga deras, och från det redan nämnda LUNDS (n. 209). Anmärkas må i öfrigt, att Håstskon, såsom vid både Rusttjensten och Landtbruket öfverallt oundgänglig, liksom sjelfmant erhudit sig till sköldemärke åt en mängd till och med alldeles oskyllda Slägter, med förändring merendels blott i antalet, af stundom en, stundom två, oftare fyra, och någon enda gång ock tre 58).

Samme Konung adlade den 10 Julii 1609 HENRIC ERICSSON SABELSTJERNA (n. 206). Gift var denne med ANNA
SLANG,

nika sid. 188, och ROSENHANE sid. 54. Den sidstnämnde säger Sköldemärket visa sex *Rutor*, men VON STJERNMAN lika många Carusser eller *Rudor*, som ofelbart är rättare: den andra uppgiften måste vara ett skrif- eller tryckfel. Jemför STJERNMÅNSKA Matrikeln sid. 89 n. 55.

57) Se TEGELS Historia om K. ERIC XIV sid. 77, och UGGLA Afd. IV sid. 16.

58) Ett sådant Vapen uppgafs, den 22 Sept. 1628, inför Åbo Hof-Rätt, hafva blifvit af K. GUSTAF I gifvit åt en JÖRAN MÅNSSON, son af en MÅNS på *Nokia* med Biskop SKYT- TES syster MARGARETA. Jemför PORTHAN p. 731.

SLANG, och Åtten, som sedermera utgått, fortlefde åtminstone ån år 1662 i Bjerno 39).

Bland K. GUSTAF ADOLPHS Finske, före Riddarhusets inrättning tillkomne, Adelsmän måga här följande anmärkas.

HANS JONSSON till *Sjölaw* hade väl redan år 1606 af K. CARL IX erhållit en anseelig förlåning, men fick den 9 Maji 1612 en ny, hvarmed ock verkligt adelskap så mycket vissare synes hafva följt, som han i Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 5 Nov. 1623 kallas Ädel och Vålbördig. Vid år 1615 lårer han hafva varit Ståthållare på Kexholm, och år 1625 omtalas han såsom död. Hans efterlevande Maka hette MARGARETA SLANG 40).

LYDIC MATSSON GRÖNFELT (n. 219), Ryttmästare, adlad den 22 Julii 1613, kallas uti en Åbo Hof-Rätts Dom af den 17 Febr. 1625 GRÖNFELT till *Stenkulla*. Utom Sonen CHRISTIAN, med hvilken, åtminstone inom Sveriges grånsor, Åtten år 1553 upphörde, fanns ock en ALEXANDER GRÖNFELT, dock, enligt Protocollet för den 21 Nov. 1636, då redan afliden.

ERICUS ERICI, Biskop i Åbo från år 1583 till sin död år 1625, och den mesta tiden häraf öfver hela Finland, samt son till Kyrkoherden i Letala ERICUS GREGORII. Slågten hade kommit från Ungern till Lifland, och så vidare till Finland, samt i sin stamort varit af Adel, hvadan Biskop-

39) Se Handlingar till upplysning i Finlands Kyrkohistorie, Häftet VI. sid. 126. Jemför Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 2 Junii 1640.

40) Samma Protocoller för den 28 Sept. 1625 och den 2 Nov. 1626. HALLENBERG Del. II. sid. 726. Del. III. sid. 421.

skopens Son ERIC till *Sorola*, i sitt ofvanåberopade Bref 41), ifrigt yrkade på en ansökning, redan till K. CARL, om bekräftelse på Adelskapet, och tillika om förbättring å Vapnet, det han ville hafva uti guld och rödt, såsom Heraldikens första och förnämsta färger. Men Biskopen, som så länge, och under i sanning svåra conjuncturer, vacklat mellan Liturgien och Lutheranismen, mellan SIGISMUND och CARL, mågtade hos denne sednare föga utverka sig någon annan ynnest, än att han, som en tid varit afsatt, blef den 7 Januarii 1602, på Finska Adels förbön, tagen till nåder, och snart åfven fick, emot hvad först åmnadt var, återtråda till förvaltningen af sina Stift 42). Adelskapsfrågan vann derföre ej förr framgång än under K. GUSTAF ADOLPH 43); men hvad Vapen Slåkten då förlöntes, är icke bekant, och möjligen utgick den innan introduction hann tagas, helst den Son (kanske den ende) som så starkt drifvit på saken, må hånda i Rom kvarstad-

41) Se sid. 50 not. 76. Bland de medel som till sakens vinnande borde vidtagas, föreslog Sonen sin Far också, att genom någon föråring (*spontaneum aliquod donativum*) söka vinna Konungens bevågenhet.

42) WERWING Del. II. sid. 68 f. Jemför Åbo Tidn. för 1791 N:o 48, 50.

43) MESSENIUS i sin *Scandia illustrata* T. X. p. 41 säger detta hafva skett år 1615, under Konungens vistelse i Finland, dit han dock det året nåppeligen hann, ty ännu den 12 December befann han sig i Coporie uti Ingermanland, och ej förr än den 22 Januarii 1616 öppnade han Finska Landtdagen i Helsingfors; se HALLENBERG III. B. sid. 454. IV. B. sid. 487. Att, såsom FANT och C. P. RYDBERG (*Disp. de Motibus Liturgicis in Svecia*, P. I. Ups. 1788 p. 11) säga, Biskopen skulle blifvit adlad (naturaliserad) redan vid sin utnämning till Biskops-embetet, och således af K. JOHAN III, vederlägger sig sjelft.

stadnade. Biskopinnan, INGBORG PALNESDOTTER ROSENSTRÄLE, höll, som Enka, egen Husprest 44).

HANS RAGVALDSSON ÖRNERAM till *Påånäs*, Under-Ståthållare uppå Åbo Slott, och sedan dersammastådes Slottslofven, fick den 21 Julii 1619 Sköldebref, med frihet på sina Gods och Gårdar 45). Under K. CARL IX:s tid hade han varit Befallningsman i Nedre Satagunden, och tu år suttit fångslig i Stockholm, sannolikt derföre, att han, såsom på mödernet beslågadt med FLEMINGARNE, varit eller misstänkt vara en af K. SIGISMUNDS medhållare. Krigstjenst hade han ock gjort, och år 1601 bivistat stormningen af Kockenhusen, hvadan han i Sköldebrefvet kallas Ehrlig och Manhaftig. Introduction å Riddarhuset tog han icke, och i Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 8 Maji 1639 omtalas han såsom redan afleden.

Meningen har icke varit, och år icke, att fullfölja denna, i allt fall blott ofullständiga, uppräknig utöfver epoken af Svenska Riddarhusets inrättning, men bland sedermera adlade Finnar måga här dock ej förbigås de berömda Partigångarne KIVIKAS och NILS LÅNGSTRÖM, om hvilka berättas att de skola af K. CARL XII hafva undfått Adelskap, den sednare under namn af LÅNGSVÄRD, den förre af KELKIS-UDD, hvilket, för hans brist på uppfostran och

44) Åbo Hof-Rätts Protocoll för den 28 Sept. 1626.

45) Brefvet läses uti Åbo Tidn. för år 1784 N:o 55, och utvisar det förlånta Vapnet hafva varit föga eller alldeles ej skildt ifrån det RAMSKA (n. 155), som var HANSES Moders. Dessförinnan hade han nyttjat ett åttkantigt Signete med en Lilja och två Stjerner; se Åbo Hof-R. Prot. för den 26 Nov. 1625. Jemför om honom samma Protocoll för den 10, 12, 13 och 26 Sept. 1628 samt den 12 Sept. 1629; och HALLENBERG Del. V. sid. 152.

och på sätt att skicka sig, utaf allmänheten blifvit vändt till KELKIS-SUDD 46). Introducerad blef åtminstone ej någongondera, och om deras Vapen vet man intet.

Sveriges Riddarhus inrättades år 1625 47), och Finland hvarken ägde eller har intill vår tid behöft något eget. Men sedan, genom Kejsarl. Manifestet af den 5 Junii 1808, Landet förklarats vara med det Ryska Riket evärdeligen förenadt, och genom Påbud af den 20 Januarii (1 Febr.) 1809, en allmän Finsk Landtdag blifvit, att hållas i Borgå Stad, till den 10 (22) Martii nästbemdte år utskrifven 48), blef en separation nödvändig, och det församlade Ridderskapet och Adeln 49) i följe deraf be-

I tänkt

- 46) Andre skrifva KÄRKI och KÄRKIS-UDD; se Åbo Tidn. för 1789 sid. 412, och för 1791 N:o 15 och 24. Jemför NORDBERGS Hist. öfver K. CARL XII, Del. II. sidd. 445, 672, LAGERBRINGS Sammandrag af Svea Rikes Hist. Del. IV. Afd. III. sid. 67, och GEZELII Biographiska Lexicon Del. IV. sid. 359 f.
- 47) Se VON STJERNMANS Samling af Riksdagars och Mötens Beslut Del. I. sid. 779 ff. HALLENBERG Del. V. sid. 555 ff. ELERS's Stockholm Del. I. sid. 215 ff. och BOYES Riksdags-Historie, Inledn. sidd. XII—XXXVI.
- 48) En Berättelse om denna Landtdag, uppsatt af d. v. Herr Biskopen, numera Herr Årke-Biskopen, Doctor TENGSTROM, åtföljde först Åbo Dom-Capitels Circulaire af den 15 Nov. 1809 (N:o 142), och eftertrycktes följande året i Stockholm.
- 49) Landtmarskalk vid detta Môte var Landshöfdingen Friherre (sedermåra Grefve) ROBERT WILHELM DE GEER, och af Ridderskapet och Adeln närvarande, ur Herreclassen, utom honom, 14, ur Riddareclassen 52, och ur Svenne-

tänkt dels på en egen Finsk Riddarhus-inrättning med särskilt bestämd organisation, dels på några ytterligare tilläggningar i Svenska Riddarhus-Ordningen af den 6 Junii 1626 och Tilläggen af den 3. Nov. 1778, uti hvilka begge afseenden till Hans Kejsersl. Maj:t underdåniga Förslag ock öfverlemnades. En Finsk Riddarhus-Direction blef ock genast utvald, bestående inalles af Sex Ledamöter, två utur hvarje class, men hvilken ännu på några år, medan å de gjorda hemställningarne Svar och Bekräftelse afbidades, fortfor att blott till namnet existera.

Med anledning utaf allt detta, tacktes, genom Nådigt Rescript af den 19 Junii (1 Julii) 1816, Hans Kejsersl. Maj:t förklara, Sig vilja med utlåtande öfver de gjorda Förslagen låta anstå intill dess Ridderskapet och Adeln, vid en blifvande Landtdag, komme i tillfälle att uti dessa ämnen närmare samråda, och om utvägar till erhållande af nödig Fond för en Riddarhusbyggnad öfverlägga: men som Hans Kejsersl. Maj:t dock ansett nödigt att en fullständig Matrikel öfver Finlands Adliga Ätter förut upprättades, och jemväl någon anstalt fogades om de af Hans Maj:t, efter Landets förening med Ryssland, adlade samt i Friherrligt eller Grefligt stånd upphöjda Ätters introduction bland Finska Ridderskapet och Adeln, så borde den vid

Landt-

classen 29, således tillsammans 75 Ledamöter, bland hvilka blott 4 sutto som Fullmäktige för andra Ätter. Till Riddarhus-Secreterare var utnämnd d. v. Hof-Rätts-Assessoren, numera Verklige Stats-Rådet och Senats-Ledamoten Friherre AXEL GUSTAF MELLIN, till Riddarhus-Fiscal Håradshöfdingen JOACHIM FREDRIC LINDTMAN, och till Riddarhus-Canzlist d. v. Hof-Rätts-Canzlisten, numera Hof-Rätts-Rådet BERNDT FREDRIC FINCKENBERG, som tillika, i anseende till Fiscalens sjuklighet under större delen af den tid Landtdagen varade, gjorde åfven hans tienst.

Landtdagen utsedda Riddarhus-Direction med första tråda i verksamhet; och tillkomme det denna Direction att, i sine under tiden afgångne eller framdeles afgående Ledamöters ställen, andre Directeurer, på sätt Ståndet i 1 § II Art. af Projectet till Riddarhusets organisation sjelft föreslagit, utvälja och kalla. Directionen ålåge sedan, att, genom i Landets officiella Tidning införande Kungörelse, anmoda alla å det Svenska Riddarhuset introducerade, i Finland bosatta Adliga Ätter, att, inom 1817 års utgång, sig hos Directionen skriftligen anmäla för att å Finska Riddarhuset immatriculeras, samt åläggga Capita för Familjerna att med fullständiga och verifierade Genealogier till Directionen inkomma 50); och ankomme det sedermera på Directionens ombesörjande att en fullständig Finsk Adels-Matrikel författa, åfvensom, i afseende å de Genealogiska Samlingarnes framtida fortsättande, Directionen ågde, så väl från Presterskapet i Församlingarne som Familjernas Hufvudmän, infordra årliga uppgifter å Födde och Döde af Finsk Adel.

Vidkommande vidare Introductionen af de Ätter, som redan blifvit eller framdeles kunde blifva i Finskt Grefligt eller Friherrligt stånd upphöjda, eller med Adelskap hugnade, eller till naturalisations undfående antagna, förklarades de förstnämnde åga sidst inom 2:ne år, råknade från Rescriptets datum, och de sednare inom lika lång tid från Diplomets utfärdande, sig till introduction hos Finska Riddarhus-Directionen anmäla, och dervid erlægga den af Ridderskapet och Adeln föreslagna Introductions-afgiften, Grefvar med 800, Friherrar med 600, och Adelsmän med 400

I 2

Ru-

50) Hårom kungjordes i Åbo Allmänna Tidning för 1816 N:o 134, samt sedermera flere gånger, och sednast för 1817 N:o 150.

Rubel i Silfver, vid den påföljd, att om sådant försummas, Introduction å Finska Riddarhuset icke finge meddelas; och blef härom under den 9 Augusti 1816 en särskilt Kejsrerlig Kungörelse utfärdad 51), samt af Riddarhus-Directionen under den 26 derpåföljande October närmare föreskrifvit hvad, i afseende på Afgifternes afbördande och de anbefallda Biographiernes insändande, vore att iakttaga 52).

Genom en Kejsrerlig Kungörelse af den 11 (25) December 1811 hade Wiborgs Gouvernement blifvit, under namnet af Wiborgs Lån, införlifvadt med det öfriga Finland, och i första punkten af en tjugu dagar derefter utfärdad närmare Författning om hvad i afseende å denna förening iakttagas borde, förklaradt att Ståndens Repräsentationsrätt vid Landtdagarne skulle för det tillkomna nya Länet beståmmas i enlighet med hvad derom vore i Storfurstendömet's Constitution stadgadt. Med anledning så väl här af, som af den, för hela sakens beredande till verkställighet, i Wiborg nedsatta Organisations-Comitéens afgifna Betänkande, hvaröfver sig äfven Finlands Senat och General-Gouverneur derefter utlätit, aflät, under den 30 Junii (12 Julii) 1816, Hans Kejsrerl. Maj:t en ny, det Finska Riddarhusets sammansättning enkom rörande, Skrifvelse. Hans Maj:t hade, såsom deraf står att inhämta, funnit ett närmare stadgande nödigt angående den uti meranämnde Lån bosatte Ryska Adelns, dervarande Embets- och Tjenstemåns, samt characteriserade personers privilegier och förmåner, och ville dem, så vidt de ej stridde mot det öfriga Finlands särskilda Författning, ock bibehålla; men

som

51) Den infördes ock i nästbemälde Officiela Tidning för 1816 N:o 105.

52) Se samma Tidning, för nästnämnda år, N:o 155.

som tillika i öfvervägande kommit, att med denna sidstnämnda, med Finska Ståndens rättigheter i allmänhet, och med Finska Adeln i synnerhet, det ej vore förenligt, att alla de i Wiborgs Lån bosatta personer som njutit till godo de i Ryssland gällande Adelige Privilegier, utan undantag blefve bland Finlands Adel upptagna, och således äfven berättigade att i detta Stånds öfverläggningar och beslut vid Landtdagarne deltaga, så förordnades: 1:o att alle, vid föreningen, i Wiborgs Lån bosatte Embets- och Tjenstemån, samt characteriserade personer, som då varit försedde med för dem eller deras förfäder af någon Rysk Monark utfärdade Diplomer å årtlig adlig värdighet, och hvilke inom 2:ne år från detta nuvarande Brefs datum, sig till introduction å Finska Riddarhuset anmålte, borde bland Finlands Ridderskap och Adel upptagas, och, efter erhållen afgiftsfri introduction, njuta samma privilegier och förmåner som den öfriga Finska Adeln, enligt Constitution och Författningar tillkomma; 2:o att om, af den så kallade urgamla Ryska Adeln, någon eller någre, som före 1812 års ingång varit i Wiborgs Lån bosatte och sig derstädes ännu uppehölle, hos Kejsaren i underdånighet anhölle om Finsk Adlig värdighet, och derjemte behörigen styrkte att hans eller deras Förfäder, ett sekel eller derutöfver, varit inom det Ryska Riket såsom Adelsmån betraktade, Hans Maj:t ville vara benågen att för dylike Sökande låta å sagde värdighet vanligt Diplom utfärda, hvarest de, mot erläggande af den fastställda afgiften, komme att å Riddarhuset, på vanligt sätt, introduceras; 3:o att de af förra Finländska eller Wiborgs Gouvernements Adel, som fast, vid dess sammansmåkning med det öfriga Finland, i Gouvernementets Adels-Matrikel upptagne, icke vore, i grund af förestående stadgande, till introduction å Finska Riddarhuset berättigade, äfvensom de hvilka en slik introductionsrätt ej inom föreskrifven tid begagnade, i allmänhet ej
 heller

beller kunde för Finske Adelsmän anses, Kejsaren likväl förbehållit att, till förmån för särskilte personer, håri efter omständigheterna göra de undantag han i nåder kunde för godt finna; och 4:o att hvad angick de personer af Rysk Adel, som sednare än den 11 (25) December 1811 sig i Wiborgs Län bosatt, komma de att i Finland njuta blott de förmåner andre främmande Adelsmän derstädes tillhöra.

Sedan, i följe af samteliga dessa föreskrifter, den Finska Riddarhus-Directionen, som hade sitt första sammantråde, uti Åbo stad 53), den 15 October 1816, småningom hunnit hos sig immatriculera ej mindre de Ätter som ifrån det Svenska Riddarhuset till det Finska öfvergått 54), än dem hvilka af Rysk Öfverbet blifvit dels adlade, dels i Grefve- eller Friherre-stånd upphöjda, har intill närvarande tid Finlands Adliga Matrikel blifvit sådan som följer 55):

F Ö R -

-
- 53) Vål var redan under den 27 Martii 1812 Helsingfors förklarad för Finlands Hufvudstad och blifvande såte för Landets Styrelseverk, men Finska Senatens flyttning dit bestämdes sedermera, genom Kungörelse af den 9 Juli 1817, först till den 1 Oct. 1819, och de derunder lydande mindre Embetsverken ditflyttade något sednare och efter hand. Riddarhus-Directionens första sammantråde der hölls den 25 Febr. 1820.
- 54) De på Svenska Riddarhuset före Fredsslutet år 1809 inskrifna och i Finland bosatta Ätter hafva ej behöft i Finland erlågga någon ny Introductions-afgift, men af de i Sverige sedermera adlade, eller först efter 1817 års utgång hitflyttade, hvilka här sökt naturalisation, äfvensom af de personer som vunnit adoption under någon redan introducerad Ätt, har den fastställda afgiften alltid blifvit utfordrad och gulden.
- 55) De äldre, förr Svenska, Ätter, som försummat att inom behörig tid anmäla sig till upptagande å det Finska Riddar-

FÖRSTA CLASSEN.

Grefvar.

- N:o 1. CREUTZ (Sv. Matr. n. 68), immatriculerad den 26 Januarii 1818.
2. CRONHJELM (Sv. Matr. n. 69), immatriculerad den 17 September 1818.
3. DE GEER till *Tervik*, ROBERT WILHELM, förut Friherre af Svenska Ätten n. 271, blef Grefve den 7 (19) Julii 1809, och var då Landshöfding, Riddare utaf St. Annæ Ordens första class, och Landt-Marskalk. Blef 1817 den 22 Mars introducerad; samma år Geheimeråd; och dog den 4 Nov. 1820 56).
4. ARMFELT, GUSTAF MAURITZ, förut Friherre af Svenska Ätten n. 213, blef Grefve den 6 (18) Sept. 1812, och var

huset, men sedermera af särskilt nåd vunnit rättighet dertill, hafva måst åtnöjas med numrer efter yngre, tidigare antecknade Ätter, (så n. 185 SILEVERSVAN och n. 185 KUHLMAN); och så sker åfven vid naturalisationer (n. 187 ROSENBRÖIJERS). Ätterne n. 172 VON MÜLLER, n. 174 VON BRISKORN, och n. 176 VON THOMSEN, som i följe af 1:sta punkten i Kejsarl. Brevet af den 30 Junii 1816, blifvit afgiftsfritt intagna, hafva undfått numrer i den ordning de med sine ansökningar inkommit.

- 56) Genom Finska Riddarhus-Directionens och dess Secreterares, Herr Referendarie-Secreteraren och Riddaren A. F. R. DE LA CHAPELLES, utmärkta godhet hafva våll, utom flera andra upplysningar i ämnet, åfven Biographier öfver de fleste från och med år 1809 utnämnda Grefliga, Friherrliga och Adliga Ätters Upphofsmän (så vidt nemligen de sjelfve sådana redan till Riddarhuset inlemnad) blifvit oss meddelade, men som tid och utrymme icke tillåta att här af dem göra fullständigt bruk, måste med utgifvandet deraf anstå till dess en dag vår Allmänhet kan från annan hand få mottaga en dylik Matrikel som den STJERNMANSKA med dess Fortsättningar.

var då General af Infanteriet, General-Adjutant, tjenstförrättande General-Gouverneur i Finland, Ledamot af Kejsarl. Stora Riks-Rådet, Ordförande uti Comiteén för Finska Ärenderne, Åbo Academies Canzler, Riddare af St. Andreæ, Seraphimer och Elephanter-Orden m. fl. samt hade sedan 1809 ock en tid varit En af Svea Rikes Herrar. Han var född den 1 April 1757, och dog på Tsarskojeselo den 7 (19) Aug. 1814. Introductionen togs den 17 Sept. 1818 af Sönerne GUSTAF MAGNUS, född den 18 April 1792, och nu Öfverste för Finska första Infanteri-Regementet samt Riddare utaf flera Orden, och ALEXANDER, född den 18 April 1794, sedermera Capitaine vid nästbemålda Regemente, samt Riddare af St. Johannis af Jerusalem Orden; äfvensom af Brorssonen MAGNUS REINHOLD, född den 18 Mart. 1801, adopterad Grefve samma dag som Farbrodren dertill upphöjdes, och sedermera Lieutenant vid Kejsarl. Moskowska Gardes-Regementet (Son af Kammarherren, Öfverste-Lieutenanten och Riddaren af Kongl. Svenska Svärds-Orden Friherre AUGUST PHILIP ARMFELT med dess Fru JOHANNA TAUBE).

5. AMINOFF, JOHAN FREDRIC, af Svenskå Adliga Ätten n. 456; se här nedanföre n. 25 bland Friherrar. Blef Grefve den 31 Aug. (12 Sept.) 1819, samt var då Geheime-Råd och Commendeur med Stora Korset af Kongl. Svenska Svärds-Orden; kallades sedermera den 28 Aug. (9 Sept.) 1821 till Vice-Canzler för Åbo Academie, och erhöll den 26 December 1823 (7 Januarii 1824) Presidentsnamn, heder och värdighet. Introducerades, jemte sin äldste son GUSTAF, född den 13 Sept. 1803, den 6 Nov. 1821; och åtföljer Grefliga värdigheten framdeles alltid den äldste manlige bröstarfvingen i Ätten, son efter son.

6. VAN

6. VAN SUCHTELEN, PETER CORNELIISON, Grefve den 21 Januarii (2 Februarii) 1822, och introducerades den 10 Mars 1824, jemte Barn och Efterkommande. Var då General en Chef och Ingenieur-General, Ledamot af Kejslerl. Stora Riks-Rådet, Rysk Minister i Stockholm, Riddare af St. Alexander Newsky Orden m. fl. samt af Kongl. Svenska Seraphimer-Orden. Undfick sedermera den 22 Aug. (3 Sept.) 1826 ock Kejslerl. St. Andreae Orden. Se vidare n. 28 bland Friherrar.
7. STEINHEIL, FABIAN, Grefve den 6 (18) Sept. 1812; och dess Måg ALEXANDER STEVEN, (kallar sig, i följe af särskilt tillåtelse, STEVEN STEINHEIL), adopterad den 15 (25) Aug. 1824; begge introducerade den 3 Febr. 1825. Den förre var år 1812 General-Gouverneur och General en Chef i Finland, General-Lieutenant, och Riddare af St. Annæ Ordens 1:sta class, samt St. Wladimirs Ordens andra class med Stora Korset m. m. erhöill sedermera den 21 Dec. 1812 (2 Januar. 1815) St. Alexander Newsky Orden, blef den 1 (15) Januar. 1819 General af Infanteriet, och fick den 30 Aug. (11 Sept.) 1825 på begåran afsked från General-Gouverneurs och Corps-Chefs befattningarne, med tillstånd att i Arméén qvarstå. Han år född den 3 (14) Oct. 1758, och härstammar hans ättegren ifrån Estland. — Den sednare, född den 23 Aug. (5 Sept.) 1783, var, då han till Grefve upphöjdes, General-Major och Riddare, erhöill den 19 Mars 1826 första classen af St. Annæ Orden, och blef den 7 Junii samma år Divisions-Chef för Finska Militairen, samt år bördig från Fredricshamn.
8. MANNERHEIM, CARL ERIC, af Svenska Friherre-Ätten n: 277, blef Grefve den 26 Dec. 1823 (7 Januar. 1824), jemte sin äldste Son CARL GUSTAF, efter hvilken den

K

Gref-

Grefliga värdigheten alltid kommer att tillhöra äldste manlige Bröstarfvingen af Ätten i rätt nedstigande led, son efter son. Introductionen skedde den 8 Dec. 1825. Fadren, född den 14 Dec. 1759, var, då han blef Grefve, Geheime-Råd, vice-Ordförande i Oeconomie-Departementet af Kejsarl. Senaten för Finland, Landshöfding öfver Åbo och Björneborgs Län, samt Riddare af St. Annæ Ordens 1:sta och St. Wladimirs Ordens 5:dje classer, men fick den 17 Febr. (1 Mars) 1826 på begäran afsked från sina befattningar. Sonen, född den 10 Aug. 1797, var vid början af år 1824 Canzlist i Comitéen för Finska Ärenderne, undfick den 1 Maji samma år Protocolls-Secreterare-fullmägt, och utnämndes den 17 (29) Martii 1826 till andre Expeditions-Secreterare vid Finska Stats-Secretariatet.

Friherrar.

1. FLEMING (Sv. Matr. n. 17), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
2. WREDE (Sv. Matr. n. 44), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
3. REHBINDER (Sv. Matr. n. 77), immatriculerad samma dag och år. — Stats-Secreteraren för Finland, Geheime-Rådet, samt Riddaren af St. Wladimirs Ordens 2:dra och St. Annæ Ordens 1:sta class, Friherre ROBERT HENRIC REHBINDER upphöjdes den 22 Aug. (5 Sept.) 1826 i Grefligt stånd, men år ej ännu introducerad.
4. MELLIN (Sv. Matr. n. 92), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
5. LYBECKER (Sv. Matr. n. 119), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
6. CEDERCREUTZ (Sv. Matr. n. 145), immatriculerad samma dag och år.

7. SILFVERHJELM (Sv. Matr. n. 159), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
8. STJERNCRANTZ (Sv. Matr. n. 175), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
9. VON KNORRING (Sv. Matr. n. 177), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
10. STACKELBERG (Sv. Matr. n. 192), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
11. VON FRIESENDORFF (Sv. Matr. n. 200), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
12. CEDERSTRÖM (Sv. Matr. n. 211), immatriculerad den 28 Sept. 1818.
13. ARMFELT (Sv. Matr. n. 215), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
14. VON NOLCKEN (Sv. Matr. n. 225), immatriculerad den 15 Oct. 1818, genom Collegii-Rådet VON NOLCKEN, som den 27 Martii (8 April) 1812 blifvit i Friherrestånd upphöjd.
15. HJERTA (Sv. Matr. n. 250), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
16. VON KOTHEN (Sv. Matr. n. 252), immatriculerad den 18 Januar. 1818.
17. KLINCKOWSTRÖM (Sv. Matr. n. 262), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
18. MANNERHEIM (Sv. Matr. n. 277), immatriculerad samma dag och år.
19. CARPELAN (Sv. Matr. n. 281), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
20. BOIJE (Sv. Matr. n. 294), immatriculerad samma dag och år.
21. MUNCK (Sv. Matr. n. 309), immatriculerad samma dag och år.
22. AF KLERCKER (Sv. Matr. n. 334), immatriculerad den 6 Febr. 1818.

23. VON WILLEBRAND, ERNST GUSTAF, af Svenska Adliga Ätten n. 1854, född år 1751, död den 25 (ej, som ROTHLEB säger, den 28) Junii 1809, blef, som General-Major, Landshöfding i Åbo Län, Commendeur af Wasa och Riddare af Svårds Orden, den 8 Aug. 1806 upphöjd till Svensk Friherre, och skulle i denna värdighet efter sin död följas af sin äldste manlige bröstarfvinge och så framgent, tills, efter den grenens utgång, Stammafadrens närmaste afkomling kunde komma att med lika vilkor tråda i stället. Introduction togs dock icke, eller hann ej tagas, men vid Landtdagen i Borgå satt General-Majoren dock som Friherre, under den förbindelse att antingen framdeles styrka sig vara i Sverige introducerad, eller här erlægga inträdesafgiften 57). Hans i Finland kvarblefne äldste son, GUSTAF HENRIC, född den 5 Julii 1785, afskedad från Svenska tjensten den 18 Dec. 1810 med Majors namn och värdighet, samt den 10 Oct. 1812 Capitaine med Compagnie vid Andra Jägare-Regementet af Finska Milicen, introducerades å det Finska Riddarhuset den 25 Januarii 1818, och afled den 19 Nov. 1819. General-Majorens närmast yngre Son ERNST FREDRIC blef i Sverige stiftare för Friherrliga Ätten n. 344.

24. VON TROIL, KNUT, af Svenska Adliga Ätten n. 2059, blef Friherre den 7 (19) Julii 1809, och var då Lands-
höf-

57) Nästan lika var, vid samma Landtdag, fallet med Öfverste-Lieutenanten (sedermåra Öfversten) och Riddaren CARL PHILIP ANTON BROBERGER, som, jemte sin yngre Broder, AXEL GUSTAF, väl redan den 6 Junii 1806 blifvit adlad, men ej hann i Sverige förr introduceras än Landtdagen redan några veckor fortvarat. Hans den 27 Nov. i Finland timade död hindrade, så vida han var ogift, Ätten att hos oss immatriculeras; i Sverige har den nummern 2192.

- höfding i Åbo Lån samt Riddare utaf St. Annæ Ordens 1:sta class, och Kongl. Svenska Svårds-Orden; född den 4 Sept. 1760. Blef år 1811 Verklig Kammarherre och Ledamot af Finlands Senat, (derifrån, på sin anhållan, entledigad år 1821), 1814 Ordförande för Finska Comitéen i St. Petersburg, 1816 Geheime-Råd, 1817 Riddare af St. Alexander Newsky Orden, och 1818 Commendeur af Svenska Nordstjerne-Orden. Introducerades den 23 Januar. 1818. Död den 4 Oct. 1825.
25. AMINOFF, JOHAN FREDRIC (se n. 5 ibland Grefvarne). Född den 26 Januar. 1756. Blef den 15 October 1808, jemte sine dåvarande tre söner, upphöjd till Svensk Friherre, och var då General-Major, Chef för Björneborgs Regemente, och Commendeur med Stora Korset af Svårds-Orden. Genom Kejsarligt Bref af den 6 (18) Mars 1812 utsträcktes sedermera Friherrevärdigheten till alla hans barn och efterkommande; och introductionen på Finska Riddarhuset skedde den 17 Sept. 1818. För närvarande, och sedan yngste sonen JOHAN GUSTAF (född den 24 Januar. 1816) den 1 Oct. 1818 aflidit, utgöres denna Ättenummer af Friherrarne: ADOLPH, född den 25 Febr. 1806, Fåndrik vid Kejsarl. Finländska Lif-Gardet; FREDRIC, född den 29 Oct. 1807, Studerande; och ALEXANDER, född den 30 Nov. 1811, Sergeant vid Finska Militairen.
26. TANDEFELT, ADOLPH, af Svenska Adliga Ätten n. 631, blef Friherre den 7 (19) Julii 1809, och hans Brorsson ADOLPH FREDRIC, i följe af ett Kejsarligt Tillståndsbref under den 6 Junii 1811, som dock ej producerades förr än den 1 Dec. 1818, adopterad. Den förre, född den 8 Aug. 1747, var President i Åbo

Åbo Hof-Rätt, Riddare af St. Annæ Ordens 1:sta class, och Commendeur af Kongl. Svenska Nordstjerne-Orden, hvartill den 15 (27) Febr. 1817 lades Kejsersl. St. Alexander Newsky Orden; hans död inföll den 5 Januar. 1822. Den sednare, född den 17 Nov. 1778, var år 1818 Kammarjunkare och Assessor uti Åbo Hof-Rätt, och blef den 5 (15) Junii 1822 dersammastådes Hof-Rätts-Råd. Farbrodern, som dog ogift, och hvars gren således år utgången, introducerades den 17 Sept. 1818, och Brorssonen den 29 Nov. 1820.

27. ROSENKAMPPF, GUSTAF ADOLPH, och hans Brorsson CARL, begge af Adliga Åtten n. 148 på Lifländska Riddarhuset i Riga 58), Finske Friherrar den 13 (25) Julii 1817, och introducerade den 17 Sept. 1818. Den förre, född den 6 Januar. 1764, var Verkligt Stats-Råd, sedan den 9 (21) Januar. 1812 Ledamot af Kejsersl. Comitéen för Finska ärenderne uti St. Petersburg, förste Ledamot i Ryska Lag-Commissionen, Riddare af St. Annæ Ordens 1:sta och St. Wladimirs Ordens 3:dje classer, äfvensom af St. Johannis af Jerusalem Orden, samt hade redan den 13 (25) Dec. 1811 undfått Kejsersligt Bref uppå att naturaliseras som Finsk Adelsman; och erhöill år 1820 St. Wladimirs Ordens 2:dra class med Stora Korset. Brorssonen, född den 5 (16) Oct. 1793, var Lieutenant vid Kejsersl. Våg- och Vattu-Communications-Ingenieur-Corpsen, och utnämndes, vid sin upphöjelse i Friherrestånd, till Inspecteur öfver Strömrrensningss-

58) Innan den antog sitt nuvarande namn, hade den kallat sig RIESENKAMPPF, dock år äfven det förra redan gammalt; äfvensom Verklige Stats-Rådet Baron ROSENKAMPPF år 1800 visade sina Sexton Anor.

nings- och Canal-arbetet i Finland, blef år 1819 Ingenieur-Capitaine, 1820 Major, och tjenstförrättande Districts-Chef vid Våg- och Vattu-Communications-Verket i Riket, 1826 Öfverste-Lieutenant, samt år sedan den 8 (20) Sept. 1821 och 29 Januar. (10 Febr.) 1825 Riddare af St. Wladimirs Ordens 4:de och St. Annæ Ordens 2:dra classer.

28. VAN SUCHTELEN, PETER CORNELIISON, Finsk Friherre den 6 (18) Sept. 1812, och introducerad den 25 Febr. 1820. Ätten härstammar ifrån Holland. Se mera n. 6 ibland Grefvarne.

29. HISINGER, MICHAËL, Ryttmästare och Ägare af flera Finska Jernbruk, född den 24 Nov. 1758, och Son af den år 1770 adlade, år 1773 under n. 2002 å Svenska Riddarhuset introducerade Bergs-Rådet JOHAN HISINGER. Med öfrige af Ätten immatriculades han på Finlands Riddarhus den 28 Januar. 1818 under n. 141, men blef den 31 Aug. (12 Sept.) 1819 Friherre, med fortgående vårdighet endast på äldste manlige bröstarfvingen, son efter son. Introducerades den 30 Aug. 1820.

ANDRA CLASSEN.

1. BOIJE (Sv. Matr. n. 16), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
2. ROOS af *Hjelmsäter* (Sv. Matr. n. 51), immatriculerad den 7 Febr. 1818.
3. TAWAST (Sv. Matr. n. 64), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
4. UGGLA (Sv. Matr. n. 100), immatriculerad den 29 Januar. 1818.

5. JÄ-

5. JÄGERHORN af *Spurila* (Sv. Matr. n. 114), immatriculerad den 12 Januar. 1820.
6. MUNCK (Sv. Matr. n. 150), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
7. SVINHUFVUD (Sv. Matr. n. 145), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
8. FINCKENBERG (Sv. Matr. n. 159), immatriculerad den 24 Januar. 1818.
9. SPÅRE (Sv. Matr. n. 160), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
10. LODE (Sv. Matr. n. 173), immatriculerad den 26 Januar. 1818.
11. FORBES (Sv. Matr. n. 174), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
12. ROTHKIRCH (Sv. Matr. n. 175), immatriculerad den 29 Januar. 1818.
13. SCHULMAN (Sv. Matr. n. 176), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
14. HÄSTESKO af *Målagård* (Sv. Matr. n. 187), immatriculerad den 12 Januar. 1820.
15. BÄCK (Sv. Matr. n. 193), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
16. BRAND (Sv. Matr. n. 201), immatriculerad den 7 Febr. 1818.
17. RAMSAY (Sv. Matr. n. 215), immatriculerad samma dag och år.
18. STARCK (Sv. Matr. n. 222), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
19. JÄGERHORN af *Storby* (Sv. Matr. n. 226), immatriculerad den 29 Januar. 1818.
20. SÖLFVERARM (Sv. Matr. n. 232), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
21. JORDAN (Sv. Matr. n. 243), immatriculerad den 6 Febr. 1818.

22. BLÅFJELD (Sv. Matr. n. 245), immatriculerad den 24
Januar. 1818.
23. DE LA MOTTE (Sv. Matr. n. 280), immatriculerad den
28 Januar. 1818.
24. SCHILDT (Sv. Matr. n. 282), immatriculerad den 7 Febr.
1818.
25. EKESTUBBE (Sv. Matr. n. 285), immatriculerad den 5
Febr. 1818.
26. DE GEER (Sv. Matr. n. 291), immatriculerad den 29
Januar. 1818.
27. STÅLHANA (Sv. Matr. n. 292), immatriculerad den 17
Sept. 1818.
28. LILLIEBRUNN (Sv. Matr. n. 293), immatriculerad den 26
Januar. 1818.
29. HJULHAMMAR (Sv. Matr. n. 302), immatriculerad samma
dag och år.
30. PISTOLEKORS (Sv. Matr. n. 321), immatriculerad den 29
Januar. 1818.
31. KULEFELT (Sv. Matr. n. 330), immatriculerad den 5
Febr. 1818.
32. SASS (Sv. Matr. n. 382), immatriculerad den 30 Ja-
nuar. 1818.
33. OLLONBERG (Sv. Matr. n. 416), immatriculerad samma
dag och år.
34. GYLLENBÖGEL (Sv. Matr. n. 418), likaledes.
35. STJERNCREUTZ (Sv. Matr. n. 436), likaledes.
36. AMINOFF (Sv. Matr. n. 456), immatriculerad den 5 Febr:
1818.
37. ARMFELT (Sv. Matr. n. 458), immatriculerad den 30
Januar. 1818.
38. VON SCHROWE (Sv. Matr. n. 495), immatriculerad den
17 Sept. 1818.
39. STÅLHAMMAR (Sv. Matr. n. 496), immatriculerad den 6
Febr. 1818.
40. GYLDENSTOLPE (Sv. Matr. n. 504), immatriculerad sam-

ma dag och år, med nuvarande Herr Geheimerådet, Vice Ordföranden i Kejsarl. Senatens Justitiæ-Departement, Riddaren af St. Wladimirs Ordens 2:dra class med Stora Korset och af St. Annæ Ordens 1:sta class CARL EDVARD GYLDENSTOLPE, som blef Friherren den 1827, men ej ännu hunnit introduceras.

41. VON QUANTEN (Sv. Matr. n. 506), immatriculerad den 29 Januar. 1818.
42. JÄRNEFELT (Sv. Matr. n. 536), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
43. TORVIGGE (Sv. Matr. n. 548), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
44. TEETGREN (Sv. Matr. n. 557), likaledes.
45. VON BURGHAUSEN (Sv. Matr. n. 560), likaledes.
46. RENNERFELT (Sv. Matr. n. 572), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
47. DE LA CHAPELLE (Sv. Matr. n. 584), immatriculerad den 7 Febr. 1818.
48. ENESKJÖLD (Sv. Matr. n. 585), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
49. BOSIN (Sv. Matr. n. 592), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
50. VON NUMERS (Sv. Matr. n. 596), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
51. TANDEFELT (Sv. Matr. n. 631), immatriculerad den 29 Januar. 1818.
52. VON BECKER (Sv. Matr. n. 642), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
53. MÖLLERSVÄRD (Sv. Matr. n. 645), immatriculerad den 7 Febr. 1818.
54. KLINGSTEDT (Sv. Matr. n. 661), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
55. VON POST (Sv. Matr. n. 687), immatriculerad den 28 Januar. 1818.

56. BRUNOW (Sv. Matr. n. 689), immatriculerad den 26 Januar. 1818.
57. PRYZ (Sv. Matr. n. 702, och den adopterade Ättgrenen), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
58. VON ESSEN (Sv. Matr. n. 723), immatriculerad den 26 Januar. 1818.
59. FRASER (Sv. Matr. n. 725), immatriculerad den 12 Januar. 1820.
60. TAUBE (Sv. Matr. n. 734), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
61. NASSOKIN (Sv. Matr. n. 740), immatriculerad den 24 Januar. 1818.
62. REIHER (Sv. Matr. n. 746), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
63. VON GERTTEN (Sv. Matr. n. 749), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
64. CHARPENTIER (Sv. Matr. n. 765), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
65. VON ROHR (Sv. Matr. n. 807), likaledes.
66. KNORRING Sv. Matr. n. 809), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
67. FURUMARK (Sv. Matr. n. 889), immatriculerad den 7 Febr. 1818.
68. GRÖNHAGEN (Sv. Matr. n. 929), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
69. GRIPENBERG (Sv. Matr. n. 931), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
70. CRONSTEDT (Sv. Matr. n. 1104 *A*), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
71. DE CARNALL (Sv. Matr. n. 1921 *A*), immatriculerad den 7 Febr. 1818.
72. AF KLERCKER (Sv. Matr. n. 2132 *A*), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
73. EHRNROOTH (Sv. Matr. n. 1123 *A*), immatriculerad den 7 Febr. 1818.

TREDJE CLASSEN.

74. VON KOTHEN (Sv. Matr. n. 995), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
75. ROSENLEW (Sv. Matr. n. 1009), immatriculerad den 29 Januar. 1818.
76. GROTFELT (Sv. Matr. n. 1032), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
77. WALLENSTJERNA (Sv. Matr. n. 1034), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
78. ÖRNHJELM (Sv. Matr. n. 1064), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
79. JÄGERSKJÖLD (Sv. Matr. n. 1100), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
80. FREIDENFELT (Sv. Matr. n. 1102), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
81. TAWASTSTJERNA (Sv. Matr. n. 1107), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
82. LINDCRANTZ (Sv. Matr. n. 1108), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
83. PALMFELT (Sv. Matr. n. 1114), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
84. GYLLENHÖK (Sv. Matr. n. 1115), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
85. EHRNROOTH (Sv. Matr. n. 1123), immatriculerad den 7 Febr. 1818.
86. LAGERMARCK (Sv. Matr. n. 1141), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
87. HJÄRNE (Sv. Matr. n. 1149), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
88. RIDDERSTORM (Sv. Matr. n. 1208), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
89. GODENHJELM (Sv. Matr. n. 1217), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
90. RIDDESVÄRD (Sv. Matr. n. 1220), immatriculerad den 6 Febr. 1818.

91. EHRENSTOLPE (Sv. Matr. n. 1225), immatriculerad den 18 Junii 1819.
92. TIGERSTEDT (Sv. Matr. n. 1227), immatriculerad den 18 Junii 1819.
93. EHRENSTRÖM (Sv. Matr. n. 1242), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
94. DE BESCHE (Sv. Matr. n. 1253), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
95. VON SCHANTZ (Sv. Matr. n. 1255), immatriculerad den 26 Januar. 1818.
96. SCHAUMAN (Sv. Matr. n. 1287), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
97. ADLERCREUTZ (Sv. Matr. n. 1386), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
98. WADENSTJERNA (Sv. Matr. n. 1387), immatriculerad den 29 Januar. 1818.
99. RIDDERBERG (Sv. Matr. n. 1428), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
100. LILLIENBERG (Sv. Matr. n. 1451), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
101. STJERNSCHANTZ (Sv. Matr. n. 1432), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
102. VON BAUMGARTEN (Sv. Matr. n. 1465), immatriculerad den 28 Sept. 1818.
103. JERLSTRÖM (Sv. Matr. n. 1521), immatriculerad den 24 Januar. 1818.
104. LADAU (Sv. Matr. n. 1576), immatriculerad den 26 Januar. 1818.
105. LAGERBERG (Sv. Matr. n. 1620), likaledes.
106. REUTERSKJÖLD (Sv. Matr. n. 1636), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
107. RIDDERSTAD (Sv. Matr. n. 1642), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
108. GLANSENSTJERNA (Sv. Matr. n. 1664), immatriculerad den 28 Januar. 1818.

109. BERGENSTRÅLE (Sv. Matr. n. 1696), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
110. VON CHRISTIERSOON (Sv. Matr. n. 1725), immatriculerad den 24 Januar. 1818.
- † 111. EHRENMALM (Sv. Matr. n. 1759), immatriculerad den 5 Febr. 1818. Ätten utgick, både i Finland och Sverige, med Lieutenanten och Öfver-Fyrvaktaren SAMUEL FREDRIC EHRENMALM, som, 24 år gammal, vådligt omkom vid Porkala Lotsplats den 28 Oct. 1826.
112. BRUMMER (Sv. Matr. n. 1772), immatriculerad den 29 Januar. 1818.
113. TOLL (Sv. Matr. n. 1777), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
114. VON REHAUSEN (Sv. Matr. n. 1781), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
115. MUNSTERHJELM (Sv. Matr. n. 1796), immatriculerad den 24 Januar. 1818.
116. BRUNCRÖNA (Sv. Matr. n. 1798), immatriculerad den 7 Febr. 1818.
117. STJERNWALL (Sv. Matr. n. 1810), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
118. KLICK (Sv. Matr. n. 1855), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
119. VON WILLEBRAND (Sv. Matr. n. 1854), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
120. FOCK (Sv. Matr. n. 1846), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
121. VON TÖRNE (Sv. Matr. n. 1857), immatriculerad den 29 Januar. 1818.
122. VON HARTMANSDORFF (Sv. Matr. n. 1861), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
123. VON MARQUARD (Sv. Matr. n. 1863), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
- † 124. VON MORIAN (Sv. Matr. n. 1873), immatriculerad den 30 Januar. 1818. Ätten utgick med Canzlisten vid

- Kejsarl. Comitéen för Finska Ärenderne i St. Petersburg, CARL GUSTAF VON MORIAN, som afled den 13 Maji 1820, i sitt 24:de års ålder.
125. VON HAUSWOLFF (Sv. Matr. n. 1880), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
126. OLIVECREUTZ (Sv. Matr. n. 1901), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
127. NORDENSKJÖLD (Sv. Matr. n. 1912), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
128. VON FIEANDT (Sv. Matr. n. 1920), immatriculerad den 26 Januar. 1818.
129. DE CARNALL (Sv. Matr. n. 1921), immatriculerad den 7 Febr. 1818.
130. VON PLATEN (Sv. Matr. n. 1922), immatriculerad den 29 Januar. 1818.
131. NORDENSTAM (Sv. Matr. n. 1950), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
132. CLEMENTEOFF (Sv. Matr. n. 1956), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
133. VON KRÄMER (Sv. Matr. n. 1959), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
134. MONTGOMMERY (Sv. Matr. n. 1960), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
135. PINELLO (Sv. Matr. n. 1964), likaledes.
136. SEGERCRANTZ (Sv. Matr. n. 1973), immatriculerad den 17 Sept. 1818.
137. GRANFELT (Sv. Matr. n. 1974), immatriculerad den 7 Febr. 1818.
138. VON KNORRING (Sv. Matr. n. 1976), immatriculerad den 13 Oct. 1818.
139. BRAKEL (Sv. Matr. n. 1979), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
140. SCHÜTZERCANTZ (Sv. Matr. n. 1984), immatriculerad den 30 Januar. 1818.

141. HISINGER (Sv. Matr. n. 2002), immatriculerad den 28 Januar. 1818. — MICHAËL blef Friherre den 31 Aug. (12 Sept.) 1819; se ofvanföre bland Friherrarne n. 29.
142. AF STENHOFF (Sv. Matr. n. 2008), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
143. AF FORSELLES (Sv. Matr. n. 2018), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
144. CONRADI (Sv. Matr. n. 2020), likaledes.
145. WALLENSTRÅLE (Sv. Matr. n. 2037), immatriculerad den 12 Januar. 1820.
146. FURUHJELM (Sv. Matr. n. 2051), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
147. FREDENSKÖLD (Sv. Matr. n. 2065), immatriculerad den 5 Febr. 1818.
148. MANNERSTRÅLE (Sv. Matr. n. 2069), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
149. VON WRIGHT (Sv. Matr. n. 2077), immatriculerad den 26 Januar. 1818.
150. TOLL (Sv. Matr. n. 2078), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
151. VON KONOW (Sv. Matr. n. 2080), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
152. LANGENSKJÖLD (Sv. Matr. n. 2081), immatriculerad den 29 Januar. 1818.
153. VON BORN (Sv. Matr. n. 2083), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
154. AF ENERJELM (Sv. Matr. n. 2089), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
155. VON ZANSEN (Sv. Matr. n. 2091), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
156. SEGERSTRÅLE (Sv. Matr. n. 2100), immatriculerad den 7 Febr. 1818. Dessförinnan hade under den 5 (17) Nov. 1816 Hans Kejsarl. Maj:t tackts bevilja adoption i denna Ätt åt Majoren ABRAHAM NOHRSTRÖM, som den
13 Oct;

- 13 Oct. 1818 introducerades. Han blef den 7 Junii 1809 Kronofogde uti Öfre Sääxmåki Hårad, och flyttades den 4 Nov. 1823 till Raseborgs Östra Hårad, begge af Nylands och Tavastehus Lån.
157. NORDENSWAN (Sv. Matr. n. 2114), immatriculerad den 26 Januar. 1818.
158. STANDERTSKJÖLD (Sv. Matr. n. 2126), immatriculerad den 28 Januar. 1818.
159. KRABBE (Sv. Matr. n. 2149), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
160. VON STICHT (Sv. Matr. n. 2175), immatriculerad den 24 Januar. 1818.
161. WÄRNHJELM (Sv. Matr. n. 2179), immatriculerad den 30 Januar. 1818.
162. WASASTJERNA (Sv. Matr. n. 2196, och ABRAHAM'S Ättegren), immatriculerad den 6 Febr. 1818.
163. AF SCHULTÉN (Sv. Matr. n. 2206), immatriculerad den 5 Febr. 1818, och på det sätt, att, i följe af Hans Kejs:erl. Maj:ts, den 15 (27) Maji 1816 utfärdade, Resolution, den åt Ättefadren, år 1809 den 29 Junii, i Sverige förlånta Adliga värdighet, i stället för att tillfalla blott den äldste manlige bröstarfvingen i rätt nedstigande, led efter led, och efter den grenens utgång, Stammafadrens närmaste manlige afkomling, utsträcktes till samtliga hans barn och efterkommande. Ättens Stiftare, hvars lefverne, intill hans återflyttning till sin födelsebygd Finland, läses i ROTHLEBS Andra Matrikel-Fortsättning sidd. 269—273, utnämndes den 27 Julii 1814 till Ledamot i Finlands Regerings-Conseil (sedermera kallad Senat), och fortfor att innehafva denna befattning intill den 1 Oct. 1822, blef härunder år 1816 Chef för Finska Lots-Verket, 1817 Stats-Råd, 1818 Riddare af St. Annæ Ordens 2:dra class, med decorationen brillanterad, 1821 Verkligt Stats-Råd, och sedermera samt sidst, den 27 Junii

1823 Jubel-Magister, i Programmet hvar till ock hans utgifna Skrifter uppräknas. Död den 4 Junii 1825.

164. IDESTAM, CARL JOHAN, adlad den 27 Julii (8 Aug.) 1814, var då Referendarie-Secreterare och Ledamot i Finlands Senat, samt Riddare af St. Annæ Ordens 2:dra class, och introducerades den 22 Mars 1817; blef samma år Directeur i Finska Banken, den 31 Aug. 1819 Riddare af St. Wladimirs Ordens 3:dje class, och erhöll den 4 (16) Sept. 1820, på begäran afsked. Född den 18 Dec. 1759, och son af Contracts-Probsten, Kyrkoherden i Hvittis, Doctor NILS IDMAN, som dog 1790; sjelf död, ogift, den 11 Nov. 1821, men hade, med Kejsarligt tillstånd af den 7 Junii 1819, adopterat sin Brorsson GUSTAF, född den 26 Febr. 1802, Philosophiæ Magister den 28 Junii 1819, Canzlist i Åbo Hof-Rätt den 1825, och Bergmästare i Finland den 13 (25) Oct. 1826. Han introducerades den 24 Januar. 1821, och är Son af framl. Kyrkoherden i Hvittis DANIEL IDMAN.
165. PIPPINGSKÖLD, JOSEPH, förut PIPPING kallad, adlades den 9 (21) Januar. 1812, och var då Medicinæ Doctor och Professor vid Åbo Academie; född den 5 Maji 1760, död den 26 Febr. 1815, och Son af Handelsmannen i Åbo GUSTAF PIPPING. Om Professoren PIPPINGSKÖLDs Lefverne kan omständligare underrättelse inhämtas ur SACKLÉNS Svenska Läkare-Historia, II:dra Afdeln. Förra Häfte sidd. 61—69. Ätten introducerades den 25 Januar. 1818 genom Sönerne JOHAN JOSEPH, född den 30 Oct. 1792, sedermera år 1818 Juris Candidat i Upsala, och den 28 Junii 1819 Philosophiæ Magister i Åbo, samt den 16 Mars 1826 Canzlist i Hof-Rätten derstädes, JOST JOACHIM,

CHIM, född den 30 Mars 1795, Possessionat, och af-
liden den 5 Dec. 1826, MACHAON, född den 30 Dec.
1807, sedermera anställd vid Finska Militairen, A-
CHILLES, född den 16 Febr. 1809, och ALEXANDER
FRANS NAPOLEON, född den 2 Maji 1810, begge des-
se sidstnämnde ännu studerande.

166. AF PETERSEN, WOLTER, kallad förut PETERSEN,
och Son till Bruks-Patronen JOHAN ADAM PETER-
SEN å Björkboda och Dahls Bruk i Kimito, samt
sjelf efter Fadren ägare af samma Bruk; född den 25
Oct. 1774, adlad den 28 Junii (10 Julii) 1810, och
introducerad den 25 Jan. 1818. Undfick den 10 (22)
Dec. 1810 Bergs-Råds Fullmagt. Ätten är af gemen-
samt ursprung med den Svenska n. 2071.
167. VON RANCKEN, ENGELBRECHT, Assessor i Åbo Hof-
Rätt, adlades den 7 (19) Julii 1809, och blef den 14
Aug. 1810 Hof-Rätts-Råd. Född den 24 Oct. 1753,
död den 9 Januar. 1815, och Son af Kyrkoherden i
Sahalax ENGELBRECHT RANCKEN. Hof-Rätts-Rådets
Son JACOB ENGELBRECHT, född den 7 Aug. 1796,
blef den 25 Januar. 1818 introducerad, och har till
yrke valt Landthushållning.
168. VON HAARTMAN, GABRIEL ERIC, förut kallad HAART-
MAN, adlades, som M. D. Medicinæ Practicæ Professor
i Åbo samt Riddare af St. Annæ Ordens 2:dra och St.
Wladimirs Ordens 4:de class, den 12 (24) Dec. 1810.
Son af Krono-Befallningsmannen och Vice-Lands-
Kamereraren GABRIEL HAARTMAN. Född den 9
Mart. 1757, Ordförande i Finlands Collegium Medi-
cum, och Ledamot af Landets Regerings-Conseil (se-
dermera Senat) 1811, Stats-Råd 1812, död den 2
M 2 Aug.

Aug. 1815. Mera om hans lefverne kan ses i SACK-
LÉNS Läkare-Historia Afd. II. Förra Häftet sidd. 81—
85, och i Prof. SAHLBERGS Programm af den 12 Maji
1825. Ätten introducerades den 23 Januar. 1818 ge-
nom Sönerne: LARS GABRIEL (född den 23 Sept.
1789), som då var Expeditions-Secreterare vid Kejsarl.
Comitéen för Finska Ärenderne, Assessor i Wasa Hof-
Rätt, Canzlers-Secreterare för Åbo Academie, samt Rid-
dare af St. Wladimirs Ordens 3:dje och St. Annæ Ordens
2:dra class, nu Verkeligt Stats-Råd och Stats-Secrete-
rare-Adjoint för Finland; CARL DANIEL, född den 5
Maji 1792, Medicinæ Doctor och Stads-Physicus i Åbo;
GEORG GABRIEL, född den 18 April 1805, nu Cor-
nett vid ett Ryskt Ulan-Regemente; GUSTAF REIN-
HOLD, född den 6 Martii 1810, och JOHAN ROBERT,
född den 21 Julii 1811, som ännu studera.

169. AF TENGSTRÖM. Dåvarande Biskopen och Procanz-
leren i Åbo, nu Ärke-Biskopen derstådes Doctor JA-
COB TENGSTRÖMS Barn adlades med detta namn den
7 (19) Julii 1809, och introducerades den 23 Ja-
nuar. 1818. Herr Ärkebiskopen är född den 4 Dec.
1755, och Dess lefnadsomständigheter kunna i kort-
het läsas uti Åbo Stifts-Matrikel af år 1823 sid. 1 f.
De introducerade Sönerne äro: 1:o CARL JACOB, född
den 20 Maji 1788, Philosophiæ Magister den 6 Julii
1810, Docens den 9 Julii 1811, och Adjunct den 5
(17) Febr. 1813, i Österländska Litteraturen, död den
25 Aug. 1823. 2:o JOHAN MAGNUS, född den 5 Dec.
1793, Philosophiæ Magister den 13 Oct. 1815, Do-
cens i Natural-Historien den 11 Sept. 1816, Medicinæ
Doctor den 4 Nov. 1817; gjorde samma år, och intill
år 1820, en utländsk Resa, blef derunder den 1 Aug.
1818 Inspector Musei och Adjunct vid Åbo Academie,
samt erhöll den 22 Januar. (3 Febr.) 1826 Professors-
full-

fullmägt. 3:o ANTON FREDRIC, född den 9 Dec. 1798, Philosophiæ Magister den 27 Junii 1823, sedermera Under-Lieutenant vid Kejsrl. 23:dje Jägare-Regementet.

170. WALLÉN, CARL JOHAN, adlades, med bibehållande af sitt namn, den 8 Febr. 1816, och var då Landshöfding öfver Wiborgs Län, samt Riddare af St. Wladimirs Ordens 3:dje class; född den 5 Sept. 1781, son af sluteligen Vice-Presidenten uti Åbo Hof-Rått, Riddaren af Kongl. Svenska Nordstjerne-Orden, ERIC WALLÉN, som dog den 23 Febr. 1818, och brors soneson till Stiftaren af den numera utgångna Svenska Adliga Ätten n. 1904 (WALLEN). Blef introducerad den 23 Januar. 1818, Ledamot i Kejsrl. Senaten för Finland den 3 Febr. 1820, fick afsked från Landshöfdinge-embetet den 11 Maji samma år, nämndes den 3 (15) Junii 1822 att från den 1 påföljande October tillträda Procurators-tjensten, den han sedan fortfarit att beklåda, och undfick St. Annæ Ordens första class den 19 (31) Januar. 1822.
171. FALCKENHEIM, LARS, kallad förut FALCK, och son af Grosshandlaren i Stockolm LARS FALCK, adlades den 28 Junii (10 Julii) 1810, och hade sedan år 1794 afsked från en Capitaines-beställning vid f. d. Kongl. Nylands-Brigadens Lätta Dragone-Corps. Född den 13 Junii 1766. Introducerad den 13 Oct. 1818.
172. VON MÜLLER, AXEL GOTTLIEB, afskedad Öfverste, och bosatt i Wiborg, samt härstammande af en Lifländsk adlig Ätt (männe n. 4 MÖLLER på Lifländska Riddarhuset i Riga, eller MÜLLER på det Estländska i Revel?), blef, i följe af Kejsrl. Rescriptet under den
30 Ju-

30 Junii 1816, i Finland naturaliserad, och immatriculerades den 13 Oct. 1818. Jemför härtil, samt till n. 174, 176, 183, 185 och 187, ofvansföre sid. 70 f., not. 55.

173. VON HELLENS, CARL NICLAS, förut kallad HELLENIUS, son af Regimentsskrifvaren CARL HELLENIUS, och syskonbarn till de förste af Svenska Adliga Ätten n. 2089 (AF ENEHJELM, här ofvansföre n. 154), född den 1 (12) Aug. 1745, adlad på samma dag, den 29 April (11 Maji) 1816, å hvilken han, i följe af gjord ansökning, erhöll afsked från Oeconomix & Historix Naturalis Professionen vid Åbo Academie. Var äfven Medicinæ Doctor, och blef den 28 Junii 1819 Jubel-Magister. Introducerades den 17 Sept. 1818, och afled den 16 Januar. 1820. Flera till Professorens biographi hörande omständigheter inhämtas hos SACKLÉN på åberopadt ställe sidd. 61—66. Ätten uppgifves härstamma ifrån en Lifländsk Slägt med namnet GREK, hvaraf, i öfversättning och på Grekiska, fast med i äldre tider vanlig Latinsk ändelse, blifvit HELLENIUS; men hårom torde så mycket mera kunna tviflas, som om Ätten AF ENEHJELM intet sådant finnes antecknadt.
174. VON BRISKORN, JOHAN MAGNUSSON, Hof-Råd, född 1758, bosatt å *Sumbola* Frälsegods i Rautus Socken af Wiborgs Lån, och den 21 April (2 Maji) 1799 upphöjd uti Rysk Adlig vårdighet, immatriculerades den 13 Oct. 1818.
175. VON CEDERWALD, ARVID, då Hof-Rätts-Råd i Åbo Hof-Rätt, och Riddare utaf St. Annæ Ordens andra class, samt son af Lagmannen och Lands-Secreteraren i Nylands och Tavastehus Lån SALOMON CEDERWALD (förut

- ut kallad STICHÆUS), adlades den 7 (19) Julii 1809, och nämndes den 14 påföljande October till Vice-President i samma Hof-Rätt, men dog kort derefter den 7 Nov. ån samma år. Var född den 11 Julii 1745. Ätten introducerades den 17 Sept. 1818 genom Sonen ARVID, född den 27 Maji 1792, och då Premier-Lieutenant, nu Capitaine och Informations-Officerare vid Finska Strömmrensings-Corpsen, samt Riddare af St. Annæ Ordens tredje class.
176. VON THOMSEN, MATTHIAS, född 1759, Son af Handels-Agenten i St. Petersburg MICHAËL VON THOMSEN, och sjelf Verkeligt Stats-Råd, Riddare af St. Wladimirs Ordens tredje class, samt innehafvare af flere Gods i Joutzenus och Wiborgs Socknar, immatriculerades den 13 Oct. 1818.
177. EDELHEIM, FREDRIC WILHELM, född den 23 Julii 1770, och son af då Domprobsten, sidst Biskopen, i Borgå Doctor PAUL KROGIUS (som dog den 12 Januar. 1792), adlades den 30 Maji (11 Junii) 1817, och var då Lagman i Karelens Lagsaga, Ledamot af Finska Senatens Justitiæ-Departement, och Riddare utaf St. Annæ Ordens andra class. Introducerades den 18 Junii 1819, och erhöll den 19 (31) Januar. 1822 Stats-Råds Fullmagt.
178. EDELSKÖLD, CLAËS JOHAN, förut SACKLÉN kallad, född den 11 Febr. 1762, och son af Håradshöfdingen i Wehmo och Nedre Satagunda Hårader NILS HENRIC SACKLÉN, adlades den 15 Febr. 1818, och var då Lagman, Ledamot i Finska Senatens Oeconomie-Departement, och Riddare af St. Annæ Ordens andra class. Introducerades den 18 Junii 1819, och fick den 1 Oct. 1820 nedläggga sina befattningar.

† 179. FEUERSTERN, CARL GUSTAF, förut SYLVIVS, var, då han den 12 (24) Dec. 1816 adlades, Vice-President i Åbo Hof-Rätt och Riddare af St. Annæ Ordens andra class. Introducerades den 18 Junii 1819, och blef Jubel-Magister den 28 samma månad och år. Född den 11 Dec. 1741, död barnlös den 21 April 1822. Ätten härstammade på fädernet från staden Åmål i Dal, men på mödernet från Finland och Gezeliska Slåkten.

180. AF GADOLIN. Med detta namn adlades, den 12 (24) Dec. 1816, Domproben, Primarie Theologiæ Professoren, och Riddaren af St. Wladimirs Ordens fjerde class, Doctor GUSTAF GADOLINS barn. Af Sönerne, JACOB JOHAN, född den 25 Mars 1801, och GUSTAF WILHELM, född den 27 Dec. 1802, år den förre sedan den 31 Maji detta år Philosophiæ Candidat, den sednare Philosophiæ Magister sedan den 27 Junii 1825. Begge introducerades den 18 Junii 1819. Herr Domprobstens egna lefnadsomständigheter kunna, intill och med år 1825, inhämtas ur Åbo Stifts Matrikel sid. 2 f., och hans Fars Biskopen och Commendeuren Doctor JACOB GADOLINS lefverne ur Åbo Allmänna Litteratur-Tidning för år 1805 N:o 23 och 24.

181. VON BONSDORFF, GABRIEL, förut BONSDORFF, född den 6 Oct. 1762, och son af Proben och Kyrkoherden i Hauho Doctor PEHR BONSDORFF (död den 1 Maji 1805), adlades den 27 Aug. (8 Sept.) 1819, och var då Medicinæ Doctor, Archiater, Anatomix Professor i Åbo, Ordförande uti Finlands Collegium Medicum, och Riddare af St. Wladimirs Ordens fjerde class. Introducerades den 29 Maji 1821, och undfick, på begäran, Nådigt afsked den 13 Martii 1825, dock med åläggande att ännu tills vidare fortfara med Præsidium

dium i Collegio Medico, hvilket han nedlade först den 2 Martii 1825. Hans öfriga lefnads-omständigheter kunna läsas hos SACKLÉN sidd. 94—97, och i Professor SAHLBERGS ofvan åberopade Programm af den 12 Maji sidstnämnde år.

182. THESSLEFF, ALEXANDER AMATUS, adlad år 1812, introducerad den 7 Martii 1822; och PETER, adopterad den 28 Dec. 1825 (9 Januar. 1824), immatriculerad den 10 Mart. 1824: Bröder. Den förra år General-Major, Chef för 25:dje Infanteri-Divisionen, och Riddare af St. Wladimirs Ordens andra class med Stora Korset m. m.; den sednare ock General-Major, Chef för Finska Cadett-Corpsen, samt Riddare af St. Georgs Ordens fjerde, St. Annæ Ordens andra, och St. Wladimirs Ordens fjerde class. Ätten härstammar ifrån Wiborgs Lån, och är utan tvifvel af samma ursprung med den Svenska Friherrliga STJERNSTEDTSKA (n. 145), såsom hvars Stiftare, JOHAN THESSLEFF, ock var från Wiborg, och sannolikt son till först Physices, sedan Theologiæ Lectoren, slutligen Domprobsten der sammastådes, CLAËS THESSLEFF, som dog den 15 Aug. 1666.
183. SILFVERSWAN (Sv. Matr. n. 457), immatriculerad den 7 Mart. 1822.
- ✠ 184. VON BOISMAN. Stammafadren för denna Ätt, GUSTAF ADRIAN BOISMAN, blef, såsom Öfverste och Tygmästare vid f. d. Finska Artilleri-Regementet, samt Riddare af Svärds-Orden, den 20 Sept. 1808 af Sveriges Konung adlad, men dog, utan att hafva kunnat hinna blifva introducerad, den 10 October samma år. Hans ende Son, AUGUST WILHELM, född den 28 Dec. 1793, och Lieutenant vid Första Finska Infanteri-

Regementet, blef, till följe af undfångna Kejserl. Resolutioner under den 5 April 1816 och den 21 Januar. 1822, introducerad den 7 Mars sidstnämnde år, men dog ogift den 29 Nov. 1826, så att Åtten med honom åter utgick. Sannolikt var denna dock beslagtad med den Svenska af samma namn n. 1713.

185. KUHLMAN (Sv. Matr. n. 467), immatriculerad den 14 Nov. 1822.
186. POMELL, ERIC JOHAN, förut kallad POMOELL, och Son af Controlleuren vid fordna Grånse-Tullverket i Savolax och Karelen ERIC POMOELL, adlades den 28 Aug. 1821, och var då Hof-Rätts-Råd i Åbo Hof-Rätt med Vice-Presidents fullmägt, samt Riddare af St. Annæ Ordens andra class. Introducerades den 22 Oct. 1825, och hade emellertid, den 9 (21) Junii 1822 blifvit verkelig Vice-President, efter n. 179 här ofvansföre. Född den 11 Aug. 1765, död den 23 April 1825.
187. ROSENBRÖIJER (Sv. Matr. n. 404), naturaliserad, och sedermera, den 18 April 1825, introducerad, genom Majoren och Riddaren af St. Wladimirs Ordens fjerde class, CARL CHRISTIAN, född den 26 Mart. 1762, och dess Broders, Majoren och Riddaren af Svärds-Orden, ADOLPH JOHANS (född den 15 Febr. 1766, död den 16 Mars 1824) son Extra-Canzlisten vid Finska Comitéen i St. Petersburg, NILS ADOLPH, född den 28 Oct. 1798. I Sverige uppkom denna Ått år 1647, genom Borgmästaren i Wiborg ANTON BRÖIJER; och ehuru VON STJERNMAN i Rättelserne och Tilläggingarne till sin Matrikel sid. XVI återkallade den i sjelfva Verket befinteliga uppgift, att nämnde ANTON ROSEN-

ROSENBRÖIJER skulle hafva dött (år 1678) utan manliga arfvingar, upprepas den likväl af ROTHIEB, och begge förena sig derom att anse Ätten för utgången. Motsatsen bevisades icke heller förr än år 1821, då, genom Svenska Riddarhus-Directionens Beslut af den 12 Maji, Släkten förklarades hafva genom företedda autentiska handlingar styrkt sin tillvarelse, och i följe deraf blifvit å Riddarhuset under förra nummern införd; och upptager den derifrån utfärdade Stamtaflan en ofvannämnde ANTONS son, också med namnet ANTON, om hvilken det heter: "född 1652 den 3 Januarii i Wiborg. Enligt anteckning i Asikkala Församlings Kyrko- och Historie-böcker, har denne ANTON BRÖIJER, för en iråkad duell, år 1687 varit nödsakad att flykta ifrån Liffland till Finland, der han, under namn af GUSTAF BRÖIJER, ingått i tjenst, och deltagit i kriget emot Ryssarne under K. CARL XII:s tid, både såsom Capitaine och Öfverste. Dödd 1720 den 24 Junii, begrafven i Asikkala Kyrka. Gift 1:o med CATHARINA ENEBERG, 2:o med ANNA ELISABETH : : , Enka efter Lieutenanten : : GRÆS. Från denne ANTON går ätteledningen, i rätt nedstigande, genom Sonen, Capitainen vid Tavastehus Regemente, CHRISTIAN JOHAN, född 1688, död 1728, och dennes Son Lieutenanten ERIC ADOLPH, född 1727, till dennes Söner, förstbemålde Bröder CARL CHRISTIAN och ADOLPH JOHAN, åt hvilka, i följe häraf, Hans Kejsers Maj:t, genom Resolution af den 5 Aug. 1823, förunnade den rättighet att bland Finska Adeln naturaliseras.

Så långt sträcker sig, för närvarande, följen af de å Finlands Riddarhus introducerade Grefliga, Friherrliga, och Adliga Ätter; men ån må ock något nämnas om dem,

som, fastän till en eller annan af dessa värdigheter utnämnde, dock antingen i förtid utan manlig afkomma afdit, eller af annan orsak underlåtit att sig till introduction anmäla, eller ännu icke kunnat hinna taga den 59).

Den 7 (19) Julii 1809 upphöjdes, vid Borgå Landtdags slut, uti Finskt Grefligt stånd, Landets nyss varande General-Gouverneur, Generalen af Infanteriet, Verklige Kammarherren, Riddaren af St. Alexander Newsky m. fl. Orden Friherre JÖRAN MAGNUS SPRENGTPORTEN (af Svenska Adliga Ätten n. 1740), men afled, utan då mera i lif varande Söner, den 19 Sept. (1 Oct.) 1819.

Vid samma och nästbemälda tillfälle, adlades samma dag, Bonde-Ståndets vid Landtdagen vordne Secreterare, Borgmästaren i Borgå stad, Lagmannen ANDERS FABIAN ORRÆUS, och undfick sedermera tillåtelse att kalla och skriva sig ORRHJELM, utnämndes den 6 (18) Aug. samma år till Referendarie-Secreterare i Justitiæ-Departementet af dåvarande Finska Regerings-Conseilen, blef den 9 (21) Januar. 1812 Riddare af St. Annæ Ordens andra class, och den 31 Januar. (12 Febr.) 1816 Finsk Procurator, men dog den 2 Dec. ån samma år, inemot 54 år gammal, och ogift.

Den 6 (18) Martii 1812 adlades den, den 20 Sept. (2 Oct.) året förut utnämnde Presidenten uti Wasa Hof-Rått ERIC JOHAN BERGENHEM, och ändrade sedan sitt namn till BERGENHEIM. Han var född den 8 Sept. 1759, och dog den

59) Till anförande af ett par sådana fall (af det sidsta slaget nemligen) har redan ofvanföre sidd. 74 och 82 gifvits anledning.

den 22 Sept. 1816. Han sjelf hann således ej taga, och hans Söner, till antalet fyra, hafva ej sökt introduction.

Den 12 (24) Dec. 1816 adlades Hof-Rätts-Rådet uti samma Hof-Rätt BROR MARCUS STIERWALD, men dog redan den 11 Aug. 1817, och efterlemnade ej någon Son. Född var han den 5 Junii 1762.

Häradshöfdingen i Korsholms Södra Hårads Domsaga, Lagmannen och Riddaren af St. Annæ Ordens andra class, HERMAN ROSS adlades den 16 (28) Dec. 1819. Han är född den 21 Aug. 1740, och lefver än; men har hvarken sjelf, eller genom den intill nyss qvarlefvande af sine Söner, anmält sig till introduction.

Chirurgiæ & Artis Obstetriciæ Professorn i Åbo, Ordföranden i Finlands Collegium Medicum, och Riddaren af St. Wladimirs Ordens fjerde class, DOCTOR JOHAN AGAPETUS TÖRNGREN adlades den 22 Aug. (5 Sept.) 1826, men har ej än hunnit introduceras. Född år han den 18 Aug. 1772, och hans öfriga lefnadsomständigheter kunna inhämtas dels ur Åbo Stifts Matrikel sid. 5 f., dels ur Rectors-Programmet af den 19 Junii 1816. Introductionen återstår ännu.

Det *Finska Riddarhusets Directeurer* hafva, sedan Landtdagen år 1809, varit, eller äro ännu i dag, följande:

ur Första Classen:

Friherre, sedan Grefve, CARL ERIC MANNERHEIM (se ofvannföre sid. 73 f.), intill den 8 Maji 1826.

Fri-

Friherre CARL REHBINDER, Major, afliden den 4 April 1812.

Friherre PAUL WILHELM CARPELAN, Major och Riddare af K. Svenska Svårds-Orden, ifrån år 1816 till år 1825.

Friherre GUSTAF VON KOTHEN, nu Stats-Råd, Lagman i Wiborgs Lagsaga, Senats-Ledamot i Justitiæ-Departementet, och Riddare af St. Annæ Ordens andra class, ifrån år 1825.

Friherre AXEL GUSTAF MELLIN, nu Verkeligt Stats-Råd, Referendarie-Secreterare, Senats-Ledamot i Justitiæ-Departementet, och Riddare af St. Annæ Ordens andra class, ifrån år 1826.

ur Andra Classen:

Öfverste-Lieutenanten och Riddaren af K. Svenska Svårds-Orden, OTTO CHRISTER BOIJE, intill år 1816. Han afled den 19 Oct. 1825.

Capitainen CLAËS UGGLA, intill år 1817.

Referendarie-Secreteraren och Ledamoten af Kejsarl. Finska Senatens Justitiæ-Departement, Riddaren af St. Annæ Ordens andra och St. Vlاديمirs Ordens fjerde class, ALBERT FREDRIC RICHARD DE LA CHAPELLE, från 1816 till 1819.

Banco-Directeuren och Riddaren af St. Annæ Ordens andra class, OTTO LODE, från år 1817.

Hof-Rätts-Rådet och Riddaren af St. Annæ Ordens andra class, BERNDT FREDRIC FINCKENBERG, från 1819 till 1820.

Lag-

Lagmannen, Referendarie-Secreteraren, Riddaren af St. Annæ Ordens andra och St. Wladimirs Ordens fjerdde class, LARS RUTGER JÄGERHORN af Storby, från år 1820.

ur Tredje Classen:

Majoren JOHAN FREDRIC VON WILLEBRAND, död den 6 Aug. 1809.

Majoren, Riddaren af K. Svenska Svärds-Orden, CHRISTOPHER VON HARTMANSDORFF, död den 20 Junii 1818.

Öfverste-Lieutenanten, Riddaren af samma Orden, NILS FREDENSKÖLD, från 1816 till sin död den 8 April 1819.

General-Majoren, Riddaren af samma Orden och af Kejsersl. St. Annæ Ordens första class, HERIBERT CONRAD REUTERSKJÖLD, från 1818 till sin död den 27 Junii 1821.

Bergs-Rådet WOLTER AF PETERSEN, (se sid. 91) från 1819 till 1820.

Öfverste-Lieutenanten, Riddaren af K. Svenska Svärds-Orden, CARL WILHELM VON CHRISTIERSOON, från 1820 til 1826.

Landshöfdingen, Procuratorn, Riddaren af St. Annæ Ordens första och St. Wladimirs Ordens tredje class CARL JOHAN WALLÉEN, (se sid. 95) från 1821.

Stats-Rådet, Lagmannen, Riddaren af St. Annæ Ordens andra class, FREDRIC WILHELM EDELHEIM (se sid. 95) från år 1826.

Rid-

Riddarhus-Secreterare fortfor, allt sedan Borgå Landtdag, att vara meranämnde Friherre AXEL GUSTAF MELLIN (se sidd. 66, 102) inpå år 1819, å hvilket den 9 Sept. sysslan anförtroddes åt Referendarie-Secreteraren ALBERT FREDRIC RICHARD DE LA CHAPELLE, som i följe deraf nedlade sitt Directeurs-embete. Säsom tillika förrättande Kamreraretjensten, har han njutit de å Riddarhusets Stat för dessa tjenster uppförda 500 Rubel Silfver årligen, deraf 100 Rubel utgöra Kamrerare-Lönen; hvaremot han utan arfvode bestridt ock de göromål som åligga Riddarhus-Fiscalen, hvarigenom den för nästnämndes befattning anslagna Lön, af 200 Rubel Silfver årligen, blifvit besparad.

Riddarhus-Canzlist antogs, allt sedan Landtdagen, ej förr än den 18 April 1825, då det myckna arbetet med Stamtaflornas omskrifning och completerande gjorde hans förut länge umburna biträde nödvändigt. Dertill utnämndes då Copisten i Kejsarl. Senatens Justitiæ-Departement, Vice-Häradshöfdingen CARL VON CHRISTIERS-SON, och njuter i årlig lön 100 Rubel i Silfver. Samtliga Aflöningarne utgå från Riddarhus-Cassan, hvars Behållning vid 1825 års slut, enligt Räkenskaperne, utgjorde 55,513 Rubel 65 kopek B. A.

Frågan om en Riddarhusbyggnad och om Fond dertill, ankommer, i följe af Kejsarl. Rescriptet under den 19 Junii 1816, på Ridderskapets och Adelns närmare samråd vid en blifvande Landtdag. Emellertid har, vid uppgörandet af Planen till den Finska Hufvudstadens reglerande och bebyggande, varit påtänkt, att, för Landt-Ståndernes gemensamma räkning, en Byggnad skulle uppföras å dertill utsedd tomt vid östra ändan af Fredsgatan, hvilken Byggnad ock komme att innefatta Riddarhu-

huset; men inga medel äro dertill ännu anslagna, eller något vidare tillgjordt, än att Planen i allmänhet blifvit af Hans Kejsarl. Maj:t fastställd.

Genom Kejsarl. Brevet af den 4 Febr. 1817 anslogs den Afgift, hvilken af Ofrälsemän, för ansökt och erhållen rättighet att besitta Säterier, fordom erlades till Wadstena Adelige Jungfru-Stift i Sverige 60), till Fond för någon dylik framtida Inrättning äfven i Finland, och befalltes att de i sådan egenskap inflytande Medlen skulle göras för sitt ändamål fruktbara. Ett förslag till sådan Inrättning, och dess organisation, har ock hos Riddarhus-Directionen varit under öfvervägande: men som Fonden, hvilken mellan den 4 Oct. 1814 och 1825 års slut ej uppgått till högre belopp än 4509 Rubel 53 kop. Banco Assignationer, syntes blifva så otillräcklig att, utan särskilt bidrag från Ridderskapets och Adelns sida, ändamålet ej stode att vinna, och Riddarhus-Directionen ansett sig icke tillkomma att ens föreslå, mindre bestämma, den hårtill erforderliga Afgiften, såsom beroende ensamt utaf Ståndets godfinnande, så har, uppå Directionens hårom gjorda underdåniga framställning, Hans Kejsarl. Maj:t, uti Skrifvelse af den 7 Aug. 1821, förklarar, att med nämnde Förslags afgifvande finge vidare blifva beroende.

O

-
- 60) Denna Inrättning beslöts redan år 1758 af Ridderskapet och Adeln, och samma år hade Drottning ULRICA ELEONORA till Stiftshus skänkt Wadstena Slott; nio år derefter åtog sig dåvarande Kronprinsessan, sedermera Drottning LOVISA ULRICA, att hågna den. Inrättningen kom dock alldrig till Wadstena, och Directionen deröfver har alltid haft sitt säte i Stockholm. Se WARMHOLTZ n. 7063, och TUNELD, 6:te Upplagan IV:de Del. sid. 63 f.
-

Tillägg och Rättelser.

Sid. 12, not. 25, rad 15, står EBERHARDTS; läs EBERHARDTS
Fortsätttares.

Dersammastådes rad. 14, står 1759; läs 1756.

Sid. 15, not. 30, rad. 3, står n. 145; läs n. 145.

Sid. 18, rad. 21, står det äldsta; läs den äldsta.

Dersammastådes rad. 22, står adligt, greffligt; läs adlig, grefflig.

Sid. 26, not. 73, rad 1 står Abo; läs Abo.

Sid. 27, rad. 8; står sårkomst från; läs hårkomst från.

Sid. 28, not. 74, rad. 53, står svårssidan; läs svårdssidan.

Sid. 30, rad. 8, och not. 76, rad. 5, står Hevonpåå; tillägg,
på ettdera stället: (år det nuvarande Wiksberg i Pemar Socken).

Sid. 41, rad. 10, står först; läs åtminstone.

Sid. 45, not. 4, utstrykas orden: sid. 1781.

Dersammastådes not. 5, rad. 2, står 66; läs 68.

Sid. 44, rad. 12, står 249; läs 429.

Sid. 58, not. 51, rad. 1, 2, står Historiæa; läs Historiæ.

Sid. 61, rad. 17, står erhudit; läs erbudit.

Sid. 62, rad. 18, står 1553; läs 1653.

Sid. 64, rad. 20, står LÅNGSTRÖM, läs LÅNGSTRÖM.

Sid. 69, rad. 8, står så; läs så.

Sid. 82, rad. 6, tillägges efter ordet den: 3 (15) April.

Sid. 90, rad. 16, står 1823; läs 22 Nov. 1822.